THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Thirty-fifth day of the Second Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 29th July, 1972.

The House met at Half-Past-Eight of the Clock.

(Mr. Speaker, Sri P. Ranga Reddy in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

CONSTRUCTION OF BRIDGE ACROSS GALERU RIVER

451—

* 744 Q.—Sri M. Subba Reddy (Nandi Kotkur) :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to construct a Bridge across Galeru river near Madhavaram in Nandikotkur taluk ;

(b) if so, the stage at which it is pending now ; and

(c) when the work will be taken up ?

The Minister for Irrigation (Sri P. Narasa Reddy) :—(a) Yes, Sir.

(b) The revised estimate called for from the Superintending Engineer, Anantapur Circle is awaited by the Chief Engineer.

(c) The question of taking up the work depends upon the sanction to the estimate and availability of funds. Hence it cannot be envisaged now when the work will be taken up.

శ్రీ యం. సుబ్బారెడ్డి :—ఈ సీజన్‌లోనయినా యీ వర్కు టెండర్ చేసే టట్లుగా, మంత్రిగారు పర్సనల్ చేసి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Sri P. Narasa Reddy :—The cost of this work was 1,54 0 0; there was no response for the tenders because of certain discrepancy in leads and all that. It has been received. It has gone upto Rs. 1,54,0 0 ; there are particulars to be looked into అది అయిన తరువాత, మేము త్వరగా శాంక్షన్ చేసి పూర్తి చేసే ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పము) :— ప్రశ్నలో 'సి' కి సమాధానంచెబుతూ— "Revised estimate is awaited and it will be taken up if funds are available" అని అన్నారు తరువాత, ఒక లక్ష చిల్లరకు ఎస్టిమేట్ తయారయిందని, టెండర్స్ కాల్ ఫర్ చేశామని, ఎవరూ రాలేదని అన్నారు. దీనిలో ఏది కరెక్ట్ ఆన్సర్ ? పైగా, మీరు మాస్టర్ ప్లాన్ తయారు చేశారు గదా మాస్టర్ ప్లాన్ ప్రకారంగా వీటన్నింటిని తీసుకుంటున్నారా ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—ఇందులో కాంట్రడిక్షన్ ఎక్కడ వుందో నాకు తెలియడంలేదు. నేనేమన్నానంటే—ఎస్టిమేషన్ ఎప్పుడు శాంక్షన్ కావాలి 'when the revision has been called for—రివిజన్ అయిన తరువాత కంప్లీట్‌గా వారు ఎస్టిమేట్స్ పూర్తి చేసినతర్వాతనే మనం శాంక్షన్ ఇవ్వాలిగదా We are awaiting the revised sanction ; earlier we had called for tenders at an estimate prepared but there was no response for the last 2 years ; so we are trying to make up the difficiency and take up the work. There is a Master Plan for ayacut roads and K. C. canal which is being taken up in a phased programme'

CONSTRUCTION OF TRAVELLERS BUNGALOW AT KOLLAPUR

452—

* 1241 Q.—Sri K. Rangadas (Kollapur) :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) the reasons for the delay to construct a traveller's bungalow with two suits at Kollapur, though orders were issued by the Government in 1955 itself ; and

(b) whether the Government will issue specific orders to the District Officials to take up the construction of the traveller's bungalow immediately, in view of the hardships being experienced by the officers who visit Kollapur ?

The Deputy Chief Minister (Sri B.V.Subba Reddy) :—(a)and(b) The work was held up due to non-availability of Government land in the possession of the Roads and Building Department and for want of funds. The execution of the work will be considered when the financial position improves.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—కొల్లాపూర్ వద్ద బంగళా అన్నారు. అసలు మొత్తం ఎక్కడెక్కడ యీ బంగళాలు కావాలవేది. వాటిని నిర్మించడానికి ఇయర్ వారీగా ఒక ఫేజ్డు ప్రోగ్రాం ఏమైనా తయారు చేశారా ?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—ప్రతి తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్స్ లోను ఒక ఇన్‌స్పెక్షన్ బంగళా కట్టాలని ఒక ప్రతిపాదన వుండినది. దానిని అనుసరించే పోయిన సంవత్సరం ఒక ప్రోగ్రాం తయారు చేశాము. కాని, కొన్ని కారణాల చేత, ముఖ్యంగా డబ్బు లేని కారణం చేత, పని పూర్తి చేయడానికి వీలు లేకపోయింది. కొంచెం ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడితే, సాధ్యమైనంత వరకు యీ పని పూర్తి చేయాలనే ప్రభుత్వం యొక్క అభిప్రాయం.

శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :—తాలూకా వైజ్‌గా కట్టాలని వుంది కాని, డబ్బు లేనందువల్ల ఆపేశాము అన్నారు. ఉన్నటువంటి బంగళాలు

డిస్ట్రిక్టు వైజ్‌గా కొన్ని బంగళాలు ఉన్నాయి—అటువంటి వాటికి కూడా సక్రమంగా, వైట్ వాష్, ఎలక్ట్రిసిటీ మొదలయినవేమీ సరిగా అక్కడ లేవు; అవైనా అక్కడ చేయిస్తారా? నా ఏరియాలో రెండు బంగళాలు ఉన్నాయి. వాటిని అడిగే దిక్కు లేదు. ఫర్నిచర్ లేదు. ఏమీ లేదు. వాటినైనా సరిగా మెయిన్‌టెయిన్ చేయిస్తారా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—ఇప్పటి పరిస్థితులనుబట్టి చూస్తే—చాలావరకు యీ ఇన్‌స్పెక్షన్ బంగళాస్‌లో గాని, ట్రావెలర్స్ బంగళాస్‌లో గాని మంచి ఫర్నిచర్ వేయడం, డ్రింకింగ్ వాటర్ ఫెసిలిటీ ఏర్పాటుచేయడం, ఎలక్ట్రిసిటీ, లైటింగ్ అరేంజ్‌మెంట్స్, చేయడం జరుగుతూ ఉన్నది. పది సంవత్సరాలకు, యిప్పటికి చాలా అభివృద్ధి జరిగినది. వారు చెబుతున్న రెండు బంగళాల విషయంలో కూడా తప్పకుండా ఫర్నిచర్ వేయించి, కావలసిన వస్తువులు ఏర్పాటు చేస్తామని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి) :—ఈ ఇన్‌స్పెక్షన్ బంగళాస్, ట్రావెలర్స్ బంగళాస్‌లో అధికారులకు మాత్రమే అవకాశం ఉంటున్నది. కాని, ప్రయాణీకులకు సామాన్యంగా అవకాశం ఉండలేదు. వాటికి ఎక్కడనో రిజర్వేషన్ ఉండడం, వెళ్ళినప్పుడు, ఖాళీగా ఉన్నప్పటికి రిజర్వేషన్ ఉన్నదని చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఇవి పూర్తిగా ఉద్యోగులకే ఉపయోగపడేటట్లుగా ఉంటున్నాయి; అందరికీ అందుబాటులో ఉండేట్లుగా, తేలిక పద్ధతిలో, ఖాళీగా ఉన్నప్పుడయినా యివ్వడానికి వీలుగా చూస్తారా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—తప్పకుండా చేస్తాం. సాధారణంగా ట్రావెలర్స్ బంగళాలో రెండు సూట్స్ ఉంటాయి. ఆఫీసర్స్‌కు—ఒక విధమైన ఆర్డర్ ఆఫ్ ప్రిఫరెన్స్ యిదివరకు ఫిక్స్ చేశారు. కాని, యం. యల్. ఏస్. కూడా గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ క్రిందకు వస్తారు. వారు ఇతర ట్రావెలర్స్ కూడా ఖాళీగా ఉన్నప్పుడు వారికి యిస్తారు. దానికేమీ అబ్జెక్షన్ లేదు.

శ్రీ కె. రంగదాసు :—కొల్లాపూర్ ట్రావెలర్స్ బంగళా విషయంలో—యిక్కడ మంత్రులకు గాని, వచ్చి పోయే అఫిషియల్స్‌కు గాని, పెద్ద పెద్ద కాంట్రాక్టర్స్ గాని ఎవరు వచ్చినా చాలా యిబ్బందిగా ఉన్నది. 1965 లో శాంక్షన్ అయినది. కనీసం యీ సంవత్సరమైనా దీనిని టేకప్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—ఈ సంవత్సరం పని ప్రారంభించాలనే యిదివరకు ఒక ప్రపోజల్ పంపించాము. కాని ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు వారు డబ్బు లేదనడం వలన నిలుపుదల చేయవలసి వచ్చింది. సాధ్యమైనంత త్వరలోనే యిది ప్రారంభించేటట్లు, చేయడానికి నేను ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రామశర్మ (దేవరకొండ) :—హైదరాబాదులాంటి చోట్ల అయితే పెద్ద పెద్ద ద్వారకలాంటి హోటల్స్ ఉంటాయి. తినడానికిగాని, యితరత్రా అన్ని సౌకర్యాలూ యిక్కడ ఉంటాయి. కాని అక్కడ ఉండడానికి హోటల్

కూడా లేదు. తినడానికి తిండి లేదు. అక్కడకు వెళ్ళిన అధికారులు ఎక్కడ వుంటారు ? ఈ విషయం ప్రభుత్వం సీరియస్‌గా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—దీని అవసరాన్ని గుర్తించాము. గుర్తించాము గనుక నే సాధ్యమైనంత త్వరగా పని ప్రారంభిస్తామని చెప్పాను. కొన్ని కారణాల చేత—ముఖ్యంగా రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ వారికి కావలసిన స్థలం లేని కారణం చేత కొంతఆలస్యం జరిగింది. ఇది పదుసంవత్సరాల క్రిందట చేయవలసిన పని. డబ్బు లేని కారణంగా ఆగిపోయింది. త్వరలోనే దీనిని చేయిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—మంత్రి గారి దృష్టికి నేను తీసుకువచ్చే దేమంటే - కలెక్టర్ గారు, పి. డబ్ల్యు. డి. అదర్ డిపార్టుమెంట్స్ వారు వచ్చి పదిమిది రోజుల వరకు ఒక్కొక్క తాలూకాలో కూర్చుని ఉంటారు. రెండు రూమ్స్ వారు ఆక్యుపై చేస్తారు. ఎం. ఎల్. ఎ. లము వెళ్ళితే చాలా కష్టంగా ఉంది; హోటల్లో ఉండలేము. కాంపౌండ్ చాలా పెద్దదిగా ఉంటుంది, కాబట్టి అక్కడే మరో రెండు మూడు సూట్స్ అదనంగా కడితే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—తప్పకుండా ఆలోచిస్తాం.

REDUCTION OF PRODUCTION IN THE RAMAKRISHNA CEMENT FACTORY

453—

* 246 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that the production is being reduced in the Ramakrishna Cement Factory at Macherla, due to operating of only one kiln for some months instead of operating the two kilns throughout the year ;

(b) if so, the reasons therefor ;

(c) whether it is a fact that on account of the operating of only one kiln for some months in the year some of the workers have been retrenched causing break in service ; and

(d) if so, what are the steps taken by the Government in this regard ?

The Minister for Industries (Sri J. Vengala Rao) :—(a) Yes, Sir.

(b) 1. With the completion of the Nagarjuna Sagar Dam, the main consumer, the off-take of Cement from this Company was reduced considerably.

2. Inadequate supply of wagons.

(c) In 1968-69 labourers were retrenched paying them retrenchment compensation. Subsequently, whenever there is casual work, the factory has been giving preference to retrenched labour.

(d) Action has already been initiated by the company to promote sales by opening marketing organisation in the each District.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:— ఇప్పుడు నాగార్జునసాగర్ అయిపోవడంవల్ల అక్కడ సిమెంటు అంత అవసరం లేదు అంటున్నారు. అది వాస్తవం కాదు. తమకు తెలుసు—ఇప్పుడు సిమెంటు బ్లాకు మార్కెట్లో తప్ప దొరకడం లేదు. అందుచేత, సిమెంటు ఖర్చుగాక కాదు; వారు అక్కడ ఏమి చేస్తున్నారంటే— ఒక కిల్న్ ఆపించడం, రెండవదానిని ఆపెయ్యడం, పని వారిని రిట్రెంచ్ చేయడం ఆరు మాసాల తర్వాత మళ్లీ తెరవడం, దానివలన వారికి బ్రేక్ ఆఫ్ సర్వీసు రావడం, 240 డేస్ లేదు కాబట్టి పర్మనెంట్ కాలేదు అనడం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా వారక్కడ ఇన్‌టెన్షనల్‌గా చేస్తున్నారు ఇప్పుడు సిమెంటు కొరత వుంది. అందువలన రెండు కిలన్స్ పని చేసేట్టు చూస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—గౌరవ సభ్యులు ప్రశ్న వేసిన తరువాత, వారి నుండి ఇన్‌ఫర్మేషన్ తెప్పించడం జరిగింది. వారు స్టాక్ లిఫ్టు చేయడానికి వాగన్స్ లేవు అంటున్నారు. సిమెంటు డిమాండు వుంది. ప్రొడ్యూస్ చేసిన వానిని లిఫ్టు చేయడానికి జనరల్ మానేజర్, రైల్వేస్ వారితో కూడ మాట్లాడాము. వారు చెప్పినట్లుగా, రెండు కిలన్స్ పూర్తిగా పని చేయించాలనే ప్రభుత్వం యొక్క అభిప్రాయం.

శ్రీ కె. రామనాథం:—ఇప్పుడు వున్న రెండు కిల్న్స్‌లో ఒక కిల్న్స్ మూసి వేయవలసి వచ్చింది మాచెర్ల సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలో. మన ప్లానింగ్ ప్రకారం మన రాష్ట్రంలో యింకా కొత్త సిమెంటు ఫ్యాక్టరీస్ పెట్టాలని అంటున్నారు. ఉన్నదానికి డిమాండు లేకపోతే, కొత్త ఫ్యాక్టరీస్ అవసరమేమిటి? కొత్త ఫ్యాక్టరీస్ వస్తే ఆ సిమెంటు లిఫ్టు చేయడానికి రైల్వే వారితోగాని, కేంద్ర ప్రభుత్వంతోగాని యీ విషయాన్ని గురించి చర్చిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఫ్యాక్టరీవారు చెప్పినట్లుగా డిమాండు లేదని నేను చెప్పలేదు. డిమాండు ఉన్నది. ఈ మధ్యనే స్కేర్సిటీ ఉన్నది. ఉన్న స్టాకు లిఫ్టు చేయడానికి వేగన్సు సప్లయి లేదని చెప్పారు. డిమాండు వున్నమాట నిజం. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు కూడా—ఫర్టిలైజర్ కార్పొరేషను—సర్వే చేసి వచ్చే 5వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కూడా డిమాండు ఉంటుంది అని చెప్పి మన దగ్గర కూడా రెండు మూడు ఫ్యాక్టరీలు రికమెండు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ):—ఫ్యాక్టరీ యజమానులు డిమాండు లేదనే ఆర్గ్యుమెంటు పెడుతున్నట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. మంత్రిగారికి మాత్రం డిమాండు ఉన్న సంగతి తెలుసు. అటువంటప్పుడు వేగనలు లేకపోతే లారీలు ఉన్నాయి కదా, వాటిద్వారా ఎందుకు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయలేదు? ట్రాన్సుపోర్టు చేయకుండా నిలవ వేసుకోవడం వల్ల వారికి రేటు పెరుగుతుంది, కార్మికులకు దెబ్బ తగులుతుంది. ఈ విధంగా కన్స్యూమర్సుమీదా, కార్మికుల మీదా దెబ్బ తీస్తే యీ ఫ్యాక్టరీలవారిమీద ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకోబోతున్నది?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా యిందులో వున్న ఫాక్ట్సు ఏమిటో నేను ఎంక్వయిరీ చేయమని చెబుతాను.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :— సిమెంటుకు యీ జిల్లాకు యింత, ఈ జిల్లాకు యింత అని ట్రాన్సుపోర్టు చార్జస్ కు ఒక రేటు ఉన్నది. లారీలమీద తీసుకుపోవడానికి కూడా తయారవుతున్నారు. కాని అసలువాళ్లు యివ్వడం లేదు. తక్కువ స్టాకు చూపించి రేటు ఎక్కువ వేసుకోడానికి చూస్తున్నారు. వేగనుల సప్లయి లేకపోతే లారీలమీద సప్లయి చేయవచ్చు కదా. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏట్టి చర్యలు తీసుకుంటుందా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు :— నాగిరెడ్డిగారు చెప్పినదికూడా నిజమైఉండవచ్చు. నేను ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాను.

CO-OPERATIVE JUTE MILL AT GIRIJAN AREA OF SRIKAKULAM

454—

* 519 Q.—Sri M. Nagi Reddy :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether the Government have decided to establish a Cooperative Jute Mill in the Girijan area of Srikakulam District;

(b) if so, the place where the said Mill will be established;

(c) the estimated expenditure on it; and

(d) when the said Mill will come into being ?

Sri J. Vengal Rao: - (a) and (b) The State Government ha recommended to the Government of India the grant of a letter intent to the Girijan Jute Products Cooperative Industrial Society f setting up of a Jute Mill at Saluru, Srikakulam District.

(c) Rs 3 .30 lakhs.

(d) After the letter of intent is received, further stages of action to bring the mill into being as quickly as possible will be taken.

AUTO NAGAR AT GUNTUR

455—

* 521 Q.— Sarvasri M. Nagi Reddy & V. Srikrishna (Mangalagiri) :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether any representations have been made to the Government by the Guntur Automobile Technicians and Traders Association for grant of five lakhs of rupees to establish an Autonagar in Guntur;

(b) whether the Government are aware of the fact that the Municipality of Guntur has agreed to supply water and provide other facilities for the project; and

(c) if so, the steps taken by the Government in the matter ?

Sri J Vengala Rao :— (a) The District Collector, Guntur has sent proposals for the establishment of an Autonagar at Guntur. It is under the examination of the Director of Industries.

(b) It is not known whether the Municipality has made any commitment for supply of water and provide other facilities.

(c) The proposal is under examination of the Director of Industries.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి : - మునిసిపాలిటీవారు వాటర్‌సప్లయి చేస్తామనేది—ప్రొవిజను లేదన్నారు. వారు తీర్మానం కూడా చేశారు, ఆటోమోబైల్ ట్రేడర్సు ఒక ఎసోసియేషనుగా కూడా ఫారం అయినారు. 5 లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వం యిస్తే తప్ప వెంటనే ప్రారంభించడానికి వీలులేదని అప్లికేషను పెట్టుకున్నట్లు తెలుస్తోంది. వెంటనే పరిశీలించి త్వరలో ప్రారంభం చేయడానికి ప్లానుకుంటారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆటోమోబైల్ డీలర్సు అంతా వారి షేరు 4 లక్షలు ఇస్తామన్నారు. మొత్తం 12 లక్షలవుతుంది. మునిసిపాలిటీ ఏమి తీర్మానం చేసిందంటే—ఖర్చులో 60 శాతం ఎల్.ఐ.సి నుంచి అప్పు తీసుకోవాలని ఎల్. ఐ. సి. అప్పు యివ్వడానికి ఒప్పుకోలేదు. లేటెస్టుగా కో ఆపరేటివ్ సంస్థగా ఏర్పడి రిజిష్టరు చేస్తే ఇండియన్ బాంకువారు 60 పర్సెంటు లోను యిస్తామని చెప్పారు, రిజిష్టరు అయింది, ఆ విధంగా యాక్షను జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు) :—ఈ ప్రపోజలు కలెక్టరునుంచి ఎప్పుడు వచ్చింది? సైట్ ఎంక్వయిర్ చేశారా? ఎంత ఖర్చుతో ఎంక్వయిర్ చేశారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—డబ్బు లేకుండా సైట్ ఎట్లా ఎంక్వయిర్ చేస్తారు? డబ్బుకోసం కలెక్టరునుంచి ప్రపోజలు వచ్చింది. గవర్నమెంటు దగ్గర ముందుగా బడ్జెటు ప్రొవిజను లేదు. కో ఆపరేటివు సంస్థగా రిజిష్టరు చేసి 40 పర్సెంటు డిపాజిటుచేస్తే యిప్పుడు 60 శాతం ఇండియను బ్యాంకు యిస్తానంది.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం :— కలెక్టరునుంచి ఆ ప్రపోజలు వచ్చి ఎన్నాళ్ళయింది?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ప్రపోజలు వచ్చింది. డేటు మాత్రం యిప్పుడు నా దగ్గర లేదు.

Rocket Launching Station at Sriharikota

456—

*2 (Q) Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy (Gudur) :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the estimated cost of Rocket launching station project at Sriharikota of Nellore District;

(b) whether the project work had been completed;

(c) How many persons belonging to Andhra Pradesh have been provided with employment under different categories of establishment in the rocket launching station at Sriharikota;

(d) whether the exacuees of Sriharikota Islands have been completely rehabilated;

(e) whether compensation has been fully paid to the evacuees; and

(f) whether there is any dissatisfaction among the evacuees regarding the amount of compensation paid to them?

Sri J. Vengal Rao:—(a) This is a Government of India project. As no over all project report has been prepared and as this is a continuing facility the estimated cost of the project is not available.

(b) The project work has not yet been completed. But the first phase has been completed and the Station for Rocket launching became operational from 9-10-71. The Second phase is likely to be completed by 1974 and the third phase by 1979.

(c) 91 persons belonging to Andhra Pradesh are employed in the Project. Out of this 19 are in Scientific and Technical categories and 72 in Administrative and supporting Services.

(d) Out of 2085 families affected, 594 families are yet to be rehabilated.

(e) The compensation has been fully paid for the lands so far acquired.

(f) No such dissatisfacsion has come to the notice of the Government in respect of the amount of compensation. They have been given the full compensation under the law and also grant for rehabilation

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:—శ్రీహరికోట రాకెట్ లాంచింగ్ స్టేషనులో ఉద్యోగులను రిక్రూట్ చేయడానికి త్రివేంద్రం పోవలసివస్తున్నదనే విషయం యధార్థమేనా? రిక్రూటింగ్ ఆఫీసు శ్రీహరికోటలోనే ఎందుకు పెట్టకూడదు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—హెడ్ అఫీసు త్రివేంద్రంనుంచి మదరాసు మార్చారు. ఇప్పుడు మదరాసునుంచి సూళ్లూరుపేటకు మార్చమని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశాము. అది ఆలోచనలో ఉన్నది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:—ఈ పరిశ్రమ విషయంలో శ్రీహరికోటకు ఋణి రాకుండా పోతుందేమో—ఎస్టిమేటు ఎక్కువ అయితే—అనే ఉద్దేశంతో స్థానికంగావున్న అధికారులు కాంపెన్సేషను తగ్గించివేసినమాట యధార్థమేనా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—లాండు ఎక్విజిషను మార్కెటు వాల్యూమీద చేశారు తగ్గించివేయలేదు.

శ్రీ కె. రామనాధం:—శ్రీహరికోట రాకెట్ లాంచింగ్ కేంద్రానికి పర్సొనెల్ ఆఫీసరు ఎవరు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఆ సమాచారం నా దగ్గరలేదు.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు:—ఆ భూములకు నష్టపరిహారం లాండుఎక్విజిషను యాక్టుప్రకారం ఎంతెంత యిచ్చారు? వారికి పునరావాసం ఏ విధంగా కల్పించారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—లాండు ఎక్విజిషను యాక్టుప్రకారం మార్కెటు వాల్యూ చెల్లించబడింది. దగ్గర దగ్గర 35 వేల ఎకరాలు తీసుకున్నారు. అదికాకుండా రిహాబిలిటేషనుకు ప్రతిఫామిలీకి 500 రూపాయలు యిచ్చారు. అదిగాక రిహాబిలిటేషన్‌కోసం ఇండ్లస్థలాలు—ఫారెస్టును డిస్‌రిజర్వుచేసి మెరక 5 ఎకరాలు, పల్లం రెండెకరాలు ఖరీదులేకుండా యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ డి. వెంకటస్వామి :—90 మంది ఆంధ్రులు ఉన్నారన్నారు. మొత్తం ఎంతమంది ఎంప్లాయీలలో వీరు 90 మంది ఉన్నారు ? మిగిలినవారు ఏయే రాష్ట్రాలకు చెందినవారు ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— 105 దాకా ఉన్నారు. ఇతర స్టేట్సువారు 20 కి తక్కువే ఉన్నారు. మిగతావారంతా మనవారే.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :—సెంట్రలుప్రాజెక్టు విషయం వచ్చినప్పుడు రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాయడం, వ్రాసినది వారు ఆమోదించారని చెప్పడం జరిగింది—పర్సొనెల్ ఆఫీసరు విషయంలో. మరి యీ ప్రాజెక్టు విషయంలో కావలసిన టెక్నీషియన్సు ఆంధ్రదేశంలో ఉండగా యితర రాష్ట్రాలనుంచి రిక్రూట్ చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. ఆ ఉద్యోగుల ప్రపోర్షన్ ఏమిటి ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—500 రూపాయలలోపు జీతం వున్నవారందరినీ మన స్టేటునుంచే తీసుకోవాలని ఉన్నది. అట్లా తీసుకున్నారు. 500 రూపాయలకు పైబడినవారు ఆల్ ఇండియా కాంపిటీషనులో రావాలి. అందులోకూడా మనవారు సఫిషియంటుగానే ఉన్నారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—శ్రీహరికోటనుండి ఖాళీ చేయించబడిన వారికి పునరావాసం కల్పించడంలో భూములు కేటాయించారు కాని వారికి యిరిగేషను ఫెసిలిటీస్ కల్పించడానికి ఏమీ ప్రతిపాదనలున్నట్లు లేదు వారు నిజంగా చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. కాంపెన్సేషను తక్కువ అనికూడా ఆందోళన చెందుతున్నారు. దీనిమీద ఒక కమిటీగాని లేక మన హౌస్‌కమిటీగాని వేసి విచారణ జరిపిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—దీనికి హౌస్‌కమిటీ ఎందుకు ? యాక్టుప్రకారం కాంపెన్సేషను ఇచ్చారు. ప్రతి ఫామిలీకి రిహాబిలిటేషనుకు 500 రూపాయలు ఇచ్చారు. ఫ్రీగా భూములిచ్చారు, ఇండ్లు కట్టుకోడానికి స్థలం యిచ్చారు. ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్ లేవని కంప్లయింటువస్తే కలెక్టరు యిప్పుడు ఆ విషయం కూడా చూస్తున్నారు.

DEADLINE FOR COMPLETING IRRIGATION PROJECTS

457—

* 885 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether the Government propose to fix-up a deadline for completing Irrigation Projects to avoid increase in the cost ;

(b) if so, what is the dead line fixed for each Major Irrigation Project in our State;

(c) if not, whether the Government will at least fix-up the deadlines now to complete projects?

Sri P. Narsa Reddy :—(a) No sir. The execution of the Major Irrigation Projects is limited by the paucity of funds. It is possible to fix up dead lines only if the entire finances required for completion are available in a short period of time, and such availability is assured beforehand.

(b) Does not arise.

(c) In view of the paucity of funds and uncertainity about future availability of adequate funds, it is not possible now to fix the dead lines.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—మన రాష్ట్రంలో ఉండే నాగార్జునసాగరు, శ్రీశైలం, పోచంపాడు వంటి ప్రధానమైన ప్రాజెక్టులకు ఆలస్యమైన కొద్ది కాస్టు విపరీతంగా పెరిగిపోతోంది. ఏటా ఆమెరికా నుంచి దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. వడ్డి పెరిగి పోతోంది. ఇక్కడ ప్రాజెక్టులకు కాష్ పెరుగుతోంది. ఆహారోత్పత్తి తగ్గుతోంది. ఇప్పటికైనా డెడ్‌లైన్ ఫిక్స్ చేస్తారా :—.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—ఈ విషయం 1972 లో ఏర్పాటుపైన ఇరిగేషను కమీషను కూడా పరిశీలించింది. They have also gone into the matter thread bare and they said that the Central Government must come in a big way to help the State Government for its projects. They have also said that it is no use in giving clearance through C.W.P C and also of Planning Commission leaving the projects to the fate of the State Government. So, they have made a specific recommendation to that effect. So far as our State is concerned, Hon'ble Members are aware that originally Rs. 651 crores was envisaged in the plan and later reduced to 423 or 460 or so. The major cut has been on the Irrigation schemes; because the Government originally estimated at Rs. 200 crores. So, due to such impracticable difficulties, we are unable to finish the projects.

Sri Kona Prabhakara Rao :—Inspite of our repeated requests, so far the Andhra Pradesh Government is not able to convince the Central Government to take over atleast one of these projects as national projects. Mysore Government recently has succeeded in getting Kalyani Project as national project. So, will the Hon'ble Minister again try and see either Pochampad Project or any other project in the State will be taken as national project?

Sri P. Narasa Reddy :—Sir, I do agree that we did not get our due share from Central Government so far as our projects are concerned. Even we did not get necessary grant. We tried our best and still we are trying our best to see that at least the Srisailam Project is taken by the Central Government.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—కేంద్రం కొన్ని పెద్ద ప్రాజెక్టులను సెంట్రల్ ప్రాజెక్టులుగా తీసుకునే విషయం అట్లా ఉండగా, నీటి పారుదల సబ్జక్టును సెంట్రల్ సబ్జక్టుగా తీసుకోడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఆ విషయంలో ఏమైనా సలహాలు ఇచ్చారా ?

Sri P. Narsa Reddy :—Irrigation is a state subject. Power could be substituted by the Central Government. That is in concurrent list. For Srisailam Project, we are making our efforts. But it is not possible at this juncture to make efforts to ask the Centrat Government to change the Schedule and put Irrigation under Central Sector.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (నాగరికటకం):—శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వంశధార ప్రాజెక్టు విషయమై ఫస్ట్ ఫేజ్‌లో 9 కోట్లు శాంక్షన్ చేసి ఇప్పటికి రెండు కోట్లు ఖర్చు చేసారు. ఈ పరిస్థితులలో ఐదారు సంవత్సరాల వరకు పూర్తి అయ్యే అవకాశంలేదు. ప్రజలనుంచి లోన్‌గానైనా తీసుకుని కన్‌స్ట్రక్ట్ చేయడానికి అవకాశం వుందా?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—ఎడ్వాన్స్ బెటర్‌మెంట్ లెవీ . నౌన్స్‌చేసి తీసుకోవాలి. If the people are willing, we will surely accept their gesture.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి):—ఎప్పుడూ మంత్రులు డబ్బు లేదు అంటారు. ఈ డబ్బు అంతా ప్రజల డబ్బు కాదా. ఆలస్యం కావడంవల్ల ట్రిబిల్ కాస్ట్ అవుతోంది. ఏదో ఒక ప్రాజెక్టును తీసుకుని ఎందుకు కంప్లీట్ చేయకూడదు? వరల్డ్ బ్యాంకు లోనతో పోచంపాడు రెండు సంవత్సరాలు నడుస్తుంది. తరువాత దానినికూడా పెండింగ్‌గా పారవేస్తారు. ఏదో ఒకటి తీసుకుని కంప్లీట్ చేసే ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—ఒక ప్రాజెక్టు తీసుకుని పూర్తిచేస్తే మరొకదానికి కాస్ట్ పెరుగుతుంది. We cannot stop the rising costs. We will have to push through and take up such projects which yield the results. That is the case when the Nagarjunasagar and Pochampad Projects were taken. If we can push through the Srisailam Project, we can get some power and benefits to the State. It is not possible for us to put all our efforts to only one project, Sir.

NAGARJUNASAGAR WATERS TO PALERU PROJEBT

458—

1069 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether the Government have sanctioned the scheme to supply water through the Nagarjunasagar left canal to the Paleru Project in Khammam District ; and

(b) if so, when water will be supplied ?

Sri P. Narasa Reddy :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి (గురజాల) :—ఎ.కు సమాధానం చెబుతూ నో-అన్నారు. ప్రస్తుతం లేదా? స్కీములోనే లేదంటారా?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—ఆ విషయం వేరు. పాలేరు రిజర్వాయరు క్రింద ఉండే ఆనకట్ట—That is not a local anicut for Nagarjunasagar. It is only

reservoir which is being utilised for further augmenting the ayacut. The ayacut under Paleru is not the ayacut under Nagarjunasagar. As I said earlier we are giving water by First August.

FAMINE RELIEF WORKS IN KURICHEDU, DARSI TALUK

459—

*802 Q.—Sri D. Rajagopala Reddy (Darsi):— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) the amount sanctioned by the Collector, Ongole District to the Executive Engineer, N. S. Canals. Kurichedu, Darsi Taluk Ongole District towards famine relief works ;

(b) whether it is a fact that tenders were called for certain works in the first instance by the said E. E. in the month of December, 1971 ;

(c) whether it is also a fact that some more tenders were called for in the month of January, 1972 and the tenders were cancelled later ; and

(d) if so, the reasons for cancelling the tenders called for in the second instance ?

Sri P. Narsa Reddy :—(a) Rs. 4.589 lakhs.

(b) Yes, Sir.

(c) Yes, Sir.

(d) The amount placed at the disposal of the Collector, Prakasham District from time to time during the period ending 31-3-1972 has to be utilised on an emergency basis, for other drought relief works.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—ఎంతవరకు పనులు జరిగాయి ? ఎంత వరకు ఖర్చు చేసారు ? పూర్తి చేయడానికి ఇంకా ఎంత అవసరం ?

Sri P. Narasa Reddy :—The Chief Engineer, N. S Canals has reported that Rs. 1·45 lakhs was spent as aginst Rs. 2.68 lakhs.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—సి-కి సమాధానం చెబుతూ టెండర్సు పిలిచిన మాట వాస్తవమే అన్నారు. 1972 జనవరిలో టెండర్సు పిలిచి వెంటనే రద్దు చేయడానికి కారణాలు ఏమిటి ? డైవర్షన్ ఆఫ్ ఫండ్స్ కారణం అన్నారు. ఎందుకు అటువంటి పరిస్థితి వచ్చింది ?

Sri P, Narasa Reddy :—The Collector initially offered to give Rs. 10 lakhs and then reduced it to Rs. 5 lakhs. He said that the money which was initially earmarked is going to be stopped ; Therefore, he cannot make that amount available. On his letter, the Executive Engineer, cancelled the second batch of tenders dated 12-1-1972.

SUBMERSION OF VILLAGES UNDER POCHAMPAD PROJECT

460—

*1212 Q.—Sri M. Narayan Reddy (Bodhan) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state ;

(a) the total number of villages coming under full and partia submersion of the Pochampad project and the number of village already acquired and are under acquisition at present ;

(b) the proposed dates for the acquisition of the remaining villagers and areas; and

(c) the arrangements made for the rehabilitation of the villagers of the submerging areas ; and the proposed centres of rehabilitation for each submerging village ?

Sri P. Narsa Reddy :—(a)

Number of villages coming under full submergence :	38
Number of villages coming under partial submergence :	8
(village site and agricultural land are partially submersible)Number of villages in which only agricultural lands are affected:	36
Total:	82

So far 18 villages have been acquired along witl village sites. Acquisition in another 33 village is being made.

(b) The acquisition of the remaining villages coming unde full submergence is programmed to be done before 1973.

No programme of acquisition has been drawn in respect o other villages and areas.

(c) New rehabilitation centres for 38 villages, whose village site agricultural lands are fully submersible, and local rehabilitatio centres for 8 villages, whose village sites and agricultural lands ar partially submersible, are proposed. For the rest of 36 villages i which only agricultural lands are submersible, no rehabilitation faci lities are contemplated. A statement showing the proposed rehabili tation centres for each submersible village is placed on the Table o the House.

(Statement)

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE ANSWER TO CLAUSE-C OF L. A. Q. NO. 1212 (STARRED) * 460] BY SRI M. NARAYAN REDDY, M. L. A.

(Villages rehabilitated and names of Rehabilitation Centres under Pochampad Project.)

	Name of the Village	Year of Rehabilitation	Name of the Rehabilitation Centre in which the villages were rehabilitated.
1.	Pochampad (village) Nirmal taluk, Adilabad district.	1969	350 Acres are Chincholi (Forest Block of Nirmal Division).
2.	Lolam, Nirmal taluk, Adilabad district.	196?	1058 acres of Dilwarpoor (Forest Block of Nirmal Division.)
3.	Kojankothur, Armoor taluk, Nizamabad district.	1970	1200? acres of Earadani (Forest Block of Nizamabad district).
4.	Keshapur, Armoor taluk, Nizamabad dist.	1970	
5.	Rethnapur, Armoor taluk, Nizamabad district.	1971 &	4000 acres of Oblapur (Forest Block, I).
6.	Kustapoor, Armoor taluk, Nizamabad district.	197? & 1972	Oblapur I -do-
7.	Sangam, Armoor taluk, Nizamabad district.	1972	Oblapur II -do-
8.	Sriramapuram, Armoor taluk, Nizamabad district.	1972	Oblapur II -do-
9.	Yelmal, Nirmal taluk, Adilabad district.	1972	Acres 3386 of Muktapur Forest Block of Nirmal Division.
10.	Bopparam, Nirmal taluk, Adilabad district.	1972	
11.	Potpalli Khurd, Nirmal taluk, Adilabad district.	1972	Muktapur Forest Block of Nirmal Division.
12.	Mujgi, Nirmal taluk, Adilabad district.	1972	
13.	Siddamkunta, Nirmal taluk, Adilabad district.	1973	Acres 1962 of Mujgi Forest Block.

14.	Sangvi, Nirmal taluk, Adilabad district.	1972	Acres 1000 of Mamda Forest Block (still Acres 800 are required).
15	Raipoor Khandi, Nirmal tdluk, Adilabad district.	1972	Acres 2057 of Lohesra Forest Block.
16.	Sureli, Mudhole taluk, Adilabad district.	1976	
17.	Narkhoda, Armoor taluk, Nizamabad district.	1972	Amsanpalli R. F. Block of Kamareddi Division.
VILLAGES STILL TO BE REHABILITATED :			
18.	Bardipoor, Armoor taluk, Nizamabad district.	1973	Not yet selected.
19.	Sirpoor, Armoor taluk, Nizamabad district.	1974-75	-do-
20.	Badgoni, Armoor taluk, Nizamabad district.	1974-75	-do-
21.	Annaram, Armoor taluk, Nizamabad district.	1974-75	-do-
22.	Gadepalli, Armoor taluk, Nizamabad district.	1974-75	-do-
23.	Magdi, Armoor taluk, Nizamabad district.	1974-75	-do-
24.	Gangasamundram, Armoor taluk, Nizamabad district.	1974-75	-do-
25.	Ummeda, Armoor taluk, Nizamabad district.	1975-76	-do-
26.	Komanpalli, Armoor taluk, Nizamabad	1977	-do-
27.	Rathnapur Khandli, Nirmal taluk, Adilabad district.	1973	Chincholi and Babapoor Reserve Forest Blocks.
28.	Samunderpalli, Nirmal taluk, Adilabad district.	1974-75	Proposed in Joharpoor and Chintakunta R. F. Blocks of Nirmal Division.
29.	Arli Buzrug, Nirmal taluk, Adilabad district.	1975-76	-do-
30.	Pipri, Nirmal taluk, Adilabad district.	1974-75	Kumsara and Kumsara extension R. F. Blocks of Nirmal Division.

Name of the Village	Year of Rehabilitation	Name of the Reserve Forest Block selected for establishing Rehabilitation centre for the village.
31. Godsura, Nirmal taluk, Adilabad district.	1974–75	Not yet selected.
32. Mallapur, Nirmal taluk, Adilabad district.	1974–75	-do-
33. Kanjar, Nirmal taluk, Adilabad dsitrict.	1975–76	-do-
34. Kotbur. Nirmal taluk, Adilabad district.	1975–76	-do-
35. Timburni, Nirmal taluk, Adilabad district.	1975–76	-do-
36. Yeddoor, Nirmal taluk, Adilabad disirict.	1975–76	-do-
37. Rajura, Nirmal taluk, Adilabad district.	1975–76	-do-
38. Li gampalli, Nirmal taluk, Adilabad district.	1977	-do-
LOCAL REHABILITATION CENTRES :		
1. Donkeshwar, Armoor taluk, Nizamabad district.	1974–75	Government lands selected in the vicinity of villages.
2. Nikalpur, Armoor taluk, Nizamabad district.	1974–75	-do-
3. Noothpalli, Armoor taluk, Nizamabad district.	1974–75	-do-
4. Biamni, Nirmal taluk, Adilabad district.	1974–75	-do-
5. Banasapall , Nirmal taluk, Adilabad district.	1975–76	-do-
6. Potpalli Buzrug, Nirmal taluk, Adilabad district.	1975–76	-do-
7. Narsapoor, Nirmal taluk, Adilabad district.	1975–76	-do-
8. Vennil, Armoor taluk, Nizamabad district.	1975–76	-do-

శ్రీ శ్రీనివాసరావు :— వసతులు కలిగించడం త్వరగా చేయడంలేదు. ఆలస్యం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం వారికి యివ్వవలసిన కాంపెన్సేషను ఇవ్వడం గాని లేక వారికి పునరావాసం చేయడానికిగాని త్వరగా ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ పి నరసారెడ్డి :— కాంపెన్సేషన్ త్వరలోనే యిస్తున్నాం. పునరావాసానికి we will have to take forest areas which are to be auctioned అది అయిన తరువాత సైట్స్ హ్యాండ్ ఓవర్ చేయడానికి ఆలస్యం అవుతుందితప్ప we are at it. We take the suggestion.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— వాటిని ఆక్షను వేసి తీసుకునేసరికి ఆలస్యం అవుతుంది. అందుచేత వారికి అడ్వాన్సుగా స్థలాలు చూపిస్తారా ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— ఎవరైతే యిమీడియేటుగా ఎఫెక్టు అవుతున్నారో వారిని రీ-హాబిలిటేటు చేశాము. For the future programme as per the phased programme, we are shifting. అది తొందరగా కావాలని వారు కలవిచ్చారు. తొందరగా కావాలంటే ఫారెస్టు అమ్మించవలసివస్తే we get less return. It is not in the interests of the Government, Without prejudice to the existing convenience of the public there we are taking up this.

శ్రీ శ్రీనివాసరావు :— పునరావాసం కలిగించడంలో ఆలస్యం జరిగితే ఒక సంవత్సరం వ్యవసాయం పోతుంది. కనుక వ్యవసాయం నష్టపడినదానికి పరిహారం యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— నష్ట పరిహారం యిచ్చిన తరువాత ఫ్రీగా యిప్పుడు వుంటే భూములకు నీరు రావడంలేదు. They are cultivating that land and the lands are given to them without auction. మేము కాంపెన్సేషన్ యిచ్చాము. Usually we have to auction them because it is government property. That assistance we are giving.

PROVISION OF HOUSE SITES TO SCHEDULED CASTES IN NELLORE DISTRICT

461—

* 277 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasulu Reddy .—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the number of land acquisition cases for provision of house sites to the scheduled castes pending with the Nellore District Social Welfare Officer ;

(b) for how long these are pending and what are the reasons for the delay ;

(c) when will the pending cases be finalised ; and

(d) whether hut grants alloted to the Nellore District have been fully utilised in the year 1971-72 ?

The Minister for Social Welfare (Sri M. V. Krishna Rao): — (a) About 278 cases.

(b) They are pending since 1965 due to non-receipt of complete reports from the Block Development Officers.

(c) As early as possible.

(d) There was no separate allotment for hut-grants for the year 1971-72. The amount required towards the above purpose was met from the land acquisition allotment sanctioned for 1971-72. An amount of Rs. 13·31 was spent towards hut grants during the year 1971-72.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— 278 కేసులు అన్నారు అందులో డి అండ్ డి.డి. పబ్లికేషను లిస్టులు ఎన్ని, పోస్ట్ అవార్డ్సు ఎన్ని, ప్రిలిమినరీ స్టేజిలో ఎన్ని ఉన్నాయి ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అది సెపరేటు క్వశ్చను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—బి.డి.ఓ.లు జాప్యం చేస్తే వారిమీద యాక్షను తీసుకోలేదా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—తీసుకోలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— 65 నుంచి 72 వరకు the reports are not received from the B.D.Os. Is it so ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :— అవునండి. రిపోర్ట్సు సరిగా పంపలేదు. డిస్ట్రిక్ట్ సోషల్ వెల్ఫేరు ఆఫీసరు వెళ్ళి పర్స్యూ చేయడం జరిగింది. కొన్ని కేసులలో పనిష్ చేయబోతున్నాం.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— 6 సంవత్సరాలనుండి డి.యస్.డబ్ల్యు దగ్గర వుంటే అవసరంగా బి.డి.ఓ.ల మీద బర్డెన్ తోసివేస్తున్నారు. జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సుకు తాను వెళ్ళినప్పుడు బి.డి.ఓ.లతో సోషల్ వెల్ఫేరు ఆఫీసర్సుతో మీటింగు పెట్టి పరిస్థితిని రివ్యూ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అలాగే చేస్తాం.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :— అట్లాకాదు. ఇప్పుడు సమితి వన్ మంత్ వరకు పెట్టుకోవచ్చు. రిజల్యూషను పాసుచేసి అప్రూవ్ చేసి వన్ మంత్ లోపల పంపకపోతే B.D.O. should take action against the concerned Social Welfare Officer stating that so and so proposal is approved. అట్లాకాకుండా శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు 6 సంవత్సరాలు డిలె అయిందన్నారు. కడప జిల్లాలో పబ్లికేషన్సు అట్లానే పడివున్నాయి. బి.డి.ఓ. నుంచి రిఫరెన్సు రాదు. బి.డి.ఓ. పైన సోషల్ వెల్ఫేరు ఆఫీసరుపైన యాక్షను తీసుకోరు. దీనికి సరియైన మెషనరీ క్రియేటు చేసి డిలేకు కారణం అయిన వారికి పిన్ పాయింట్ చేసి తొందరగా యాక్షను తీసుకొంటారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అందుకనే బ్లాకు లెవెలులో సోషల్ వెల్ఫేరు ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసరును పెట్టాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఇప్పుడు అడిషనల్ ఆఫీసర్సు ఉన్నారు.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—మా క్రింద లేరు. పబ్లికు రిలేషన్సు ఆఫీసరు క్రింద ఉన్నారు. బ్రతిమాలి పని చేయించుకుంటున్నాం. వారిమీద కంట్రోలు ఉండడానికి ఆఫీసర్సును బ్లాక్ లెవెల్‌లో పెట్టాలని అనుకున్నాం. వన్ మంత్ లోపల యివ్వకపోతే చర్య తీసుకోవాలని ఇదివరకే వుంది. కాని బ్లాక్సు నుంచి యిష్టం వుంటే పంపిస్తున్నారు లేకపోతే పంపించడంలేదు. దాని గురించి మొత్తం డిపార్టుమెంటల్‌గా టేకప్ చేయడానికి పరిశీలన చేస్తాం.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఎంత కాలంలోపల చేస్తారు ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—త్వరలోనే.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—త్వరలోనే అనేది ఆన్సర్ కాదు. This is how the Ministers are evading. They must tell us in what maximum time they could do.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ఇప్పుడు దాని గురించి డిస్కసు చేస్తున్నాం డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషనుతో మాట్లాడడం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇప్పుడున్న వారినే మీ క్రిందకు రావాలని కదా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అవునండి. ఇప్పుడున్న వారిని మా కంట్రోలు క్రిందికి పంపించమంటున్నాం.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, సోషల్ వెల్ఫేర్ డిప్యూటీ డైరెక్టరు ప్రతి జిల్లాలో ఉంటారు. వీకర్ సెక్షన్సుకు షెడ్యూల్డ్ కాస్టుసుకు సంబంధించినది 6 సంవత్సరాలనుంచి రాలేదంటే వారిపైన చర్య తీసుకోలేదంటే వారి చేతకానితనం రుజువుచేసుకుంటున్నారు....

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—తాలూకా లెవెలు ఆఫీసర్సులేరు. ముగ్గురు నలుగురు ఇనస్పెక్టర్సు ఉన్నారు. అందుచేతనే బ్లాకు లెవెలులో కంట్రోలింగ్ ఆఫీసర్సుకోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

శ్రీ నానాదాస్ :—హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలు ఇవ్వడం పంచాయతి సమితులకు అప్పచెప్పడంవల్ల చాలా ఆలస్యం జరుగుతున్నది. అందువల్ల పంచాయతి సమితులకు సంబంధం లేకుండా సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటు చేపట్టడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ఇదివరకు సభ్యులు సూచించడం జరిగింది. అట్లులో ప్రొవిజన్సు చాలా ఉన్నాయి. అందుచేత పరిశీలన చేస్తున్నాం.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, ప్రతి సమితి కొన్ని వేల అప్లికేషన్సు డిస్ట్రిక్టు సోషల్ వెల్ఫేరు ఆఫీసుకు పంపడం జరిగింది. వారు ఏమీ చేయడంలేదు. ల్యాండ్ అక్విజిషన్ పవరు డి.యస్.డబ్ల్యూ.కి యిచ్చారు. అమలు జరగడంలేదు జాప్యం జరగడంలేదు. దీనిగురించి తొందరగా జరగడానికి ముందు తీసుకోదలచిన సూత్రాలు ఏమిటి ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—డిస్ట్రిక్టు వెల్ఫేరు ఆఫీసులో పెండింగులో ఉన్నాయి. సమితులనుంచి కావలసిన ఇన్ఫర్మేషను రాకపోవడం జరుగుతున్నది. తొందరగా చేయడానికి గట్టి చర్య తీసుకుంటున్నాము.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—అనంతపురం జిల్లాలో 550 ఇండ్లకు కేటాయించి స్థలం సరెండర్ చేశారంటే అది ప్రభుత్వ అసమర్థత.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దట్ ఈజ్ ఎ డిఫరెంట్ మేటర్.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—ఇండ్ల స్థలాలు ఇవ్వడంలో జాప్యం జరుగ తున్నది అలా జాప్యం జరగకుండా ఉండే విధంగా రూల్స్ కాని, యాక్టు కాని మార్చడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—లాండ్ ఎక్విజిషన్ యాక్టు ఎమెండ్ చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాయడం జరిగింది. వారు తొందరగా చేయకపోతే మన రాష్ట్ర లెవెల్‌లో సెపరేట్‌గా పెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ కోన భాస్కరరావు (బాపట్ల) :—సమితి లెవెల్‌లో పి.ఎ.పి.ఆర్.ఓ. పోస్టు వుంది. కాని చాలా సమితులలో ఆ పోస్టులు శాంక్షన్ కాలేదు. ఫైనాన్స్ పొజిషన్ బాగా లేనందువల్ల చేయటానికి వీలులేదని ఫైనాన్స్ డిపార్టు మెంటు వారు చెబుతున్నారు. హౌస్ సైట్సు విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకొనటానికి పి. ఎ. పి. ఆర్. ఓ. పోస్టులు శాంక్షన్ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ఇదివరకు సోషల్ ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసర్ క్రింద ఉండేవారు. వారిని మార్చి పి. ఎ. పి. ఆర్ ఓ. లుగా పెట్టారు. వారికి పని లేదు. అప్పుడప్పుడు స్టేట్‌మెంట్స్ పంపడం తప్ప. ఆ పోస్టులు అనవసరం. లాండ్ ఎక్విజిషన్‌కు, హౌస్ సైట్స్‌కు ఉపయోగపడేటట్లు సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసర్స్ క్రింద మార్చాలని మేము ప్రయత్నిస్తున్నాము.

శ్రీ కోన భాస్కరరావు :—ఆ పోస్టు అయినా ఉండాలి కదా.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—చాలా చోట్ల ఉన్నాయి.

శ్రీ కె. రామనాథం :—ఒక్కొక్కసారి 8, 10 సంవత్సరాలు కూడా ఆలస్యం అవుతున్నది. కనుక ఒక టైమ్ లిమిట్ పెట్టి అప్లికేషన్స్ అన్నీ డిస్‌పోజ్ ఆఫ్ చేసి స్థలాలు ఇప్పిస్తామనే హామీ ప్రభుత్వం ఇస్తుందా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—త్వరగానే పూర్తి చేయాలని ప్రభుత్వం అనుకొంటున్నది. కాని అనేక కారణాలవల్ల, కోర్టువల్ల ఆలస్యం అవుతుంది. కోర్టులలో ఉన్న కేసులు, ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్న స్టేలు వెకేట్ చేయించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. వీలైనంతవరకు 1973 ఆగస్టు 15 లోపల ఇప్పుడున్న పెండింగ్ కేసెస్ అన్నీ డిస్‌పోజాఫ్ చేయాలనుకొంటున్నాము.

శ్రీ జి భూపతి (నేరెళ్ల) :—హరిజనుల ఇండ్ల స్థలాల విషయంలో ఎక్విజిషన్ స్లో డౌన్ చేయాలని సెక్రటేరియట్ నుండి జి. ఓ. ఇష్యూ చేయడం జరిగిందా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—సీలింగ్ ఆర్డినెన్స్ ఇష్యూ చేశారు. స్లో డౌన్ కాదు కాని దానివల్ల ఇంప్లిమెంటేషన్‌లో కొన్ని ఆటంకాలు వచ్చాయి. ఆ బిల్లు పూర్తి కాగానే క్విక్‌గా జరుపుతాము.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు (వేమూరు) :—అంతా క్లియర్ అయి ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాత ధి డ్రాఫ్ట్ డిక్లరేషన్ అని, డ్రాఫ్ట్ నోటిఫికేషన్ అని సంవత్సరం మూడు మాసాలు పడుతున్నది. అంత ఆలస్యం కాకుండా అదనంగా స్టాఫ్ వేసి అయినా త్వరగా చేయిస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ఎమర్జన్సీ ప్రొవిజన్ పెడితేనే హైకోర్టుకు వెళ్ళి వారు స్టే తెచ్చుకుంటున్నారు. యాక్టు ఎమెండ్ చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. అది కాగానే తొందరగా చేయడానికి వీలవుతుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :—25 సంవత్సరాల నుండి యాక్టు అడ్డం వస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాస్తున్నామని అంటున్నారు. హరిజనుల హౌస్ సైట్స్ విషయంలో పంచాయితీలలో ఉన్న తగాదాలవల్ల ఆలస్యం అవుతున్నది కనుక ఈ సమస్యను పంచాయితీల నుండి తీసివేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ప్రయత్నిస్తాము.

శ్రీ ఎ. హనుమంతరావు (చాగల్లు) :—పలుకుబడి సంపాదించటానికి ప్రతి గ్రామంలోనూ హరిజనులు, షెడ్యూల్డు కాస్ట్ వారు, బ్యాక్‌వర్డ్ క్లాసు వారు అప్లికేషనులు పెట్టుకోండి అని టముకులు వేయిస్తున్నారు. దాని భావంఏమిటి? 6, 8 సంవత్సరాల నుండి పెట్టిన స్థలాలను సమితులు, పరిషత్తులు తీర్మానం చేసిన స్థలాలను మార్చి ఇంకో స్థలాలు ఇవ్వటానికి కారణం ఏమిటి ? సెక్షన్ 4, సెక్షన్ 5 క్రింద రైతులు కోర్టుకు వెళ్ళటానికి అవకాశం ఇస్తూ హరిజనులకు స్థలాలు రాకుండా చూస్తున్నారు. అది కూడా ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—జిల్లా పరిషత్తులకు పెట్టలేదు. సమితులకు మాత్రమే ఉంది. సమితులు ఒక నెల లోపు డిసైడ్ చేయకపోతే నేరుగా టేకప్ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. కాని దానికి రెస్పాన్స్ రావడం లేదు. చర్య తీసుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నాము.

ALLOTMENT OF HOUSE SITES TO LANDLESS LABOURERS AND WEAKER SECTIONS

462—

* 922 Q.—Sri Vanka Satyanarayana :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether Govt. took a major decision in the 3rd week of April 1972 or at any time during this year to allot house sites to all landless labourers and shelterless weaker sections of the society; and

(b) whether the detailed plan worked out in this regard will be placed on the table of the House ?

Sri M. V. Krishna Rao :—(a) Yes Sir. On the suggestion made by the Union Government a scheme to provide house sites to all landless workers in rural areas was prepared and submitted to Union Government for approval.

(b) A copy is placed on the table of the house.

A Scheme for the provision of house-sites to landless workers in rurala area.

I. INTRODUCTION

Andhra Pradesh with a large population of 4,33,94,951 stands fifth in population among the States of India. With a predominently agricultural economy that keeps 80% of its population in its rural areas, the State as an agricultural labour force of 67.63 lakhs, being the second largest for the whole of India constituting 14.29% of the country's agricultural labour population. The State's agricultural labourers in rural areas constitute 41.68% of all the workers of the State, as per the 1971 Census. This percentage of 41.68 is the highest among all the States in India. The significance of this can be better understood when we consider the fact that the percentage of agricultural labourers in the rural areas for all India is only 29.98. Agricultural labourers constitute 15.59% of the total population of Andhra Pradesh while only 8.09% of the population of India is agricultural labour. It will thus be seen that the State has a relatively larger percentage of agricultural labourers. This absolute turms the rural agricutural labourers have increased from percentage has also been growing at a relatively faster rate. In 51.40 lakhs in 1961 to 64.93 lakhs in 1971. Thus the percentage of rural agricultural labour rose from 31.34% of the total workers' population in 1961 to 41.68% in 1971. In view of this position the magnitude of the problem of providing housesites for these categories would in itself be large. This is, however, further aggravated by the high density of population in some parts of our State such as certain areas in the Godavari Plains where it goes up to 301 persons per Sq. K.M.

The State, therefore, faces a problem of very great magnitude in the task of providing basic amenities to its people in the rural areas. The Government, nowithstanding the staggering size of the problem have consistently endeavoured to provide the people in the rural areas, especially the Weaker Sections the basic amenities needed by them and in certain fields have in fact been a pioneer. The State Government, are alive to the fact that the problem of land is fundamental in raising the economic standards of the people, have initiated a two-pronged approach by distributing vast extents of Government waste lands to the landless labour for their cultivation and providing them housesites free of cost to enable them to construct their houses. Between 1st May, 1960 and 29th February, 1972 the State Government have distributed 25.07 lakh acres of land to the landless poor of which an extent of 10.56 lakh acres have been distributed in the past 28 months, in pursuance of a crash programme initiated in October, 1969. The State Government are also currently considering legislation to amend the Andhra Pradesh Ceiling on Agricultural Holdings Act, 1961 to further reduce the ceiling on agricultural holdings, so that the surplus land may be distributed amongst the landless.

II. HOUSING PROGRAMMES FOR THE WEAKER SECTIONS

Provision of house-sites has been one of the earliest programmes intended to benefit the Weaker Sections taken up by the Government of Andhra Pradesh.

Section 20 of the Andhra Pradesh, (Telangana Area), Tenancy and Agricultural Lands Act, 1950 as amended from time to time

bars eviction of tenants from dwelling houses and sites belonging to their landholders while Section 21 of the Act provides the tenant the first option of purchasing the site on which he has built a dwelling house. Section 22 of the Act empowers the Government to apply these provisions by a Notification to any area in respect of houses and sites thereof occupied by agricultural labourers. As these provisions apply to the Telangana area only the State Government are actively considering bringing in fresh legislation to confer home-stead rights to the agricultural labourers in the entire State.

Since 1956, the outlay for the scheme of acquisition of land to provide house-sites to the Weaker Sections has increased year after year and it rose from a tiny provision of Rs. 2.57 lakhs in 1956-57 to reach in all time high in the year 1971-72 when an amount of Rs. 1,51,77,422 was spent for providing house-sites to 39,623 house-holds. The magnitude of the efforts put in, in the year 1971-72 and of the steps taken in that year can be assessed from the fact that as against 97,661 house-sites provided from 1956 till 1970-71 39,623 families were provided house-sites in one year 1971-72 alone. This is evidence of the direction and dynamism that has been imparted to programmes intended to benefit the Weaker Sections. These efforts can be even further stepped up if the financial constraints were not there. An important ingredient in this programme is to provide incentive grants of Rs. 100 to each of the beneficiaries to supplement the expenditure they would incur in putting up their hutments on the house-sites given to them by the Government. This apart, the Government have also been extending financial assistance by way of grants for construction of houses to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Denotified Tribes. Since the beginning of the Third Plan till the end of 1971-72, the amount spent for the provision of house-sites to Scheduled Tribes and Denotified Tribes has been Rs. 50.00 lakhs benefitting 9,700 families. A scheme for providing housing aid and construction of housing colonies for Scheduled Castes was also implemented by the State Government during the second and Third Plan periods, at a cost of Rs. 26.62 lakhs resulting in the construction of 3,558 houses.

A scheme for providing house-sites and construction of houses for sweepers and scavengers is being implemented by the Director of Municipal Administration of this State since 1962-63. A sum of about Rs. 50.00 lakhs has been spent under this scheme so far.

The scheme of providing house-sites for the Weaker Sections began initially with a view to provide living space to Harijans who lived in congested cheries, in highly insanitary conditions. Even as we started providing house-sites for the Harijans , the more important potential of the scheme namely the it can become an effective instrument of the Government's policy of abolition of Untouchability presented itself to the Government leading to the decision of providing free of cost 12% of all the house-sites acquired to such of the people of other castes coming within a yearly income limit of Rs. 1,500 so that Harijans and people belonging to all the communities could live together in the same place. The base of this progressive policy was broadened further in 1971 when this percentage of 12 was enhanced to 25 so that the twin objects of providing house-sites to

more people among the other Weaker Sections and the introduction of a suitable factor to integrate the various communities could be more effectively attempted.

The id a of providing house-sites to the Weaker Sections and also assistance to build houses thereon through housing grants was developed into a drogressive scheme for providing permanent houses to the Weaker Sections in the year 1971, when the Government of Andhra Pradesh constituted the Andhra Pradesh State Scheduled Castes' and Tribes' Housing Societies Federation Ltd., with a share capital of Rs 1.00 crore to construct houses for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Denotified Tribes and Backward Classes. The Federation has ent red into an ag eement to borrow an amount of Rs. 10·00 crores from the Life Insurance Corporation of India to build 55,546 houses, Each house costing Rs. 1,800. Housing Societies for Scheduled Castes. Scheduled Tribes, Denotified Tribes and Backward Classes have been constituted in the all the 21 districts to build the houses allotted by the Federation to them, on the basis of the combined Scheduled Castes and Scheduled Tribes population. The houses are being built through the agency of the Panchayati Raj Engineering Service, under the overall supervision of the District Collectors. The Panchayati Raj Engineering Staff has been suitably strengthened at the district level by being provided with additional staff at a cost not exceeding 3% of the total outlay of Rs. 10 crores. The programme of construction of these houses in all the 21 districts of the State is in full swing and work is at various stages of construction in respect of 40,000 of these houses. An amount of Rs. 4.00 crores has so far been drawn from the L.I.C. of India of which about Rs. 3.00 crores has actually been spent. About 3,000 houses have actually been completed in the districts of Srikakulam, West Godavari, East Godavari, Guntur, Cuddapah, Nizamabad, Warangal and Karimnagar. All the 55,546 houses will have been completed by August, 1972 and the State Government will be approaching the Life Insurance Corporation of India for a fresh loan for continuing the programme in the financial year 1972-73 also. In view of the success and usefulness of this scheme, the Government are considering whether the programme can be at least doubled. The constraint, if any, will again be not administrative but purely financial. Thus we are committed to provide house sites on a massive scale to the Weaker Sections especially in the context of their rising expectations and completing an unprecedentedly massive construction scheme for he Weaker Section s.

In spite of the sustained efforts made to provide house-sites for the houseless, owing to buudgetary limitations we have not been able to provide house-sites to even a fraction of our Weaker Sections who are in dire need of them. This is an ever-growing problem pronounced in the context of the State being predominantly agricultural. As shown earlier the population of agricultural workers has been rising at a rapid rate. With the expansion of irrigation facilities that the Government is providing under the various massive irrigation schemes currently under execution in the State like the Nagarjunasagar and Pochampad Projects and innumerable other medium and minor irrigation projects and consequent growth of employment opportunities in agriculture the pressure of the agricultural labour population

in the rural areas is bound to grow further in the years to come. Wherever possible available Government lands are being assigned for house-sites. However, the pressure is such that due to lack of adequate living space, encroachments on river bunds, canals and water courses have multiplied developing into a threat to the entire irrigation system, besides growing into breeding grounds of diseases like filaria and leprosy to both of which many parts of Andhra Pradesh are endemic. Providing these persons with alternative sites is, therefore an urgent necessity. This scheme of providing house sites to the rural agricultural landless labour has a particular significance and relevance for Andhra Pradesh not only on account of its peculiar socio economic problems but also in the context of continuing the massive programme of providing houses undertaken for the benefit of the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Denotified Tribes and other Backward Classes. It is in this context that this scheme should be viewed and introduced in our State. This scheme which is complementary to the massive effort we are already making in this direction, will also help ease the financial constraint which alone has prevented us from increasing the scale and tempo of the programmes that we have been implementing for the Weaker Sections.

III. THE SCHEME.

The Scheme for the provision of house-sites to landless workers in the rural areas as conceived by the Government of India is as follows:

(*a*) Financial assistance under the Scheme will be admissible to a State only if it.

(*i*) has enacted a suitable legislation conferring homestead rights on landless workers in rural areas in respect of sites on which their house shuts stand at present; and

(*ii*) has utilised available land owned by the Stat Govenment or the Gaon Sabha, (in the district to be taken up under the scheme), for providing house-sites free of cost of families of landless workers in rural areas not covered by action under (*i*) above. (Financial assistance will be admissible for the cost of development of such land also)

(*b*) All administarative expenses will have to be borne by the State Governments themselves from their own resources.

(*c*) The benefits of the Scheme will be admissible only to such families of landless workers in rural areas as cannot be given house-sites in terms of the sub-paras under para (*a*) provided that.

(*i*) neither the head of the family nor any of its other members own any land whatsoever (agricultural or oherwise) in the village/rural area;

(*ii*) the family depends for its livelihood mainly on the unskilled labour of its members (*e.g.*, landless agricultural workers); and

(*iii*) the members of the family reside in the village/rural area for the major part of the year.

(*d*) The size of a house-site shall not exceed 100 Sq. Yds. and average cost of development shall not exceed Rs. 150 cost per house site.

(*e*) In implementing the scheme, priority should be given only to districts which have a sizeable concentration of landlessrural workers, particularly of those belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

(*f*) No project should be taken up for implementation before it has been finally approved by the Ministry of Works and Housing, Government of India.

As regards enactment of a suitable legislation conferring homestead rights in landless workers in rural areas in respect of sites on which their houses/huts stand at present, as already stated, the State Government are actively considering bringing in legislation to confer homestead rights to the agricultural laboureres in the State.

As regards utilising available Government land for providing house sites free of cost to families of landless workers in the rural areas, the State Government have been assigning lands in and around the village-site for the purpose of providing house-sites free of cost to the families of landless workers in rural areas and we have now almost reached a stage when no more Government lands suitable for hose-sites are available. A massive scheme for acquiring suitable lands for providing house-sites is being implemented by the State Government with an outlay of about Rs. 1.20 crores every year.

On receipt of intimation from the Government of India about the scheme, the State Government requested all the District Collectors in the State to conduct a survey in the rural areas of their districts of landless agricultural labourers who do not have house sites. The Collectors have conducted this survey. The district-wise particulars of the families of rural landless agricultural workers requiring house sites, the land required at the rate of 15 house-sites per acre, the average land value per acre in the respective districts, the cost of land acquisition and the cost of development of the land to be acquired as estimated are shown at Annexure I to this Report. According to these estimates, the total number of rural agricultural labourers in the State is 64,93,832 while the total number of landless agricultural labour household is 18,82,257. The landless agricultural labour families in need of house-sites is of the order of 14,11,680 and the extent of land required to provide them house-sites at the rate of 4 cents (200 Sq. Yds.) per family is 94,112 acres. The cost of acquiring 94,112 acres at the market value current in the districts is Rs. 43,46'61,500. The cost of development of the land to be acquired at Rs 150 per house site is Rs. 21,17,52,000. Thus the total amount required to provide house sites to the rural, landless agricultural labourers in the State of Andhra Pradesh is Rs. 64,64,13,500. The cost of each developed house-site ranges from Rs. 317 in Adilabad district to Rs. 617 in East and West Godavari districts.

The average cost of land per acre ranges from Rs. 2,500 in the district of Adilabad to Rs. 7,000 per acre in the districts of East Godavari and West Godavari. The average cost per acre has been arrived at by the Collectors taking into consideration the different conditions obtaining in the various parts of the district like fertility of soil, availability of irrigation facilities, rail and road facilities, proximity to the developed areas etc., Compensation will be awarded to the land ownersin the districts taking into consideration the principles that goven payment of fair price only and not otherwise.

The Scheme, as envisaged by the Government of India, provides for a house-site of 100 Sq. Yds. per family. However, pursuant to the recommendations made in the Housing Ministers' Conference held in November, 1971 the Government of India agreed that in exceptional cases where there was justification, they would consider enhancement in the extent of the house-sites.

Since the beneficiaries are landless labourers they will all either have at present or should be enabled to have here after some ancilary occupation. In many cases in our State such occupation would be based on Poultry or Animal Husbandry. The house-site will therefore have to make provision for this which will not be possible in a plot of 100 Sq. Yds. Further, house-sites of 100 Sq. Yds. will be danger of becoming congested/again particularly in/the already congested districts like those in the Coastal area thus becoming areas of squalor and disease, which it is the intention of the programme to eliminate. The Social Welfare Department of the State is providing assistance in various forms for the ceonomic uplifts of the Weaker Sections., which will result in the possession of cattle, poultry, etc., by even those who may not have them now. It is for these reasons that the State Government in their programme of providing house sites forthe Weaker Sections are providing house sites to each family at the rate of 3 cents of land in/wet areas and 5 cents in the dry areas. Since most of the lands acquired are dry lands, what the State Government are providing is five cents of land, *i.e.*, 250 Sq. Yds. excluding the land needed for future expansion, roads, communal requirements etc. Only 10 house sites on average are being provided per acre. We have, therefore, to adopt in this scheme a standard which would at least approximate to what the State Government are already doing in their own existing scheme. Even if the existing scales were slightly reduced, two hundred squared yards of living space will be the minimum required for a family and it is imperative, therefore, that house sites of this size at least are provided. The scheme of the State Government have, therefore, been drawn/up on the basis of provision of 200 Sq. Yds. of land for house sites to each landless agricultural labour family.

From the expereince of the implementation of the State Scheme, it is estimated that on an average 40% of the land will been required for development and community purposes. At this rate, therefore, the total number of house sites per acre/will be 15. In working out the estimate for this project, this figure has been adopted. Similary, as mentioned earlier, the cost of acquisition has aso been adopted on an average basis for each district. The total cost will naturally vary from block to block and even from village to village. This actual cost will

be incorprorated in the schemes for each block which are being formulated.

The Government of India had suggested that the implementation of this Scheme should be taken up in one block in each district and that the work in this block should be completed before another block is taken up. While requesting the District Collectors to conduct a survey as mentioned above, the State Government had, therefore, also requested them to select one block in their district for the immediate implementation of this Scheme. The proposal sent by various District Collectors on these lines had also been forwarded to the Govern ment of India for sanction. However, it became evident from the survey that the magnitude of the problem was such that if the scheme were taken up at the rate of one block at a time, several years will be required for takeing his problem and, meanwhile, he impact of taking up one block at a time would itself be negligible. The experience gained by the State Government in stepping up he programme of acquisition of house-sites in 1971 72 showed that if there were no financial constrints, a much larger programme could be implemented ven with the existing machinery. From the practical point of view it would be much better to start implementing the programme throughout the district rather than block by bloc, since this would enable those areas being taken up first where the problem of acquising land are less, while simultaneously initiating action in other areas where this process is expected to take more time. Taking up a total programme in a phased manner will thus enable a degree of flexibitility in execution which would not otherwise be possible. The State Government, therefore, decided to formulate a programme for the entire State covering the total population of landless labourers requiring house-sites and to phase this out taking inton consideratio the admi nistrative limitations in implementing it. The present programme has been formulated on this basis.

IV. ADMINISTRATIVE MACHINERY.

It is estimated that to acquire 91,112 acres of land to provide house-sites to 14,11,680 families, a period of 3 yeers will be necessary. It will also call for the strengthening and gearing up of the existing machinnery charged with the task of acquisition of land for the weaker sections. These things have been carefully examined and a detailed, phased programme of acquisition and develoment of lands has been worked out for each district, as shown at Annexure II. It can be seen from this Statement that in the first year we have planned to acquire 24,500 acres of land at a cost of Rs. 11,34,00,000, in the second year 31,000 acres at a a cost of Rs. 14.29,50,000 and in the third year 38,612 acres at a cost of Rs. 17,83,11,500. It is anticipated that in respect of the lands actually acquired in the last quater of the year the development of sites will spill-over to the next year. Hence the number of sites to be assigned will be 25% less than the actual area acquired each year. On this basis the cost of the actual programme including the cost of development of land will be Rs. 15,47,44,750 of 1972-73, Rs. 20,90,42,750 for 1973-74 and Rs. 26,09,06,745 for- 1974-75. A small spill over of the scheme confined to development of the land at a cost of Rs. 2,17,19,255 will be there in the fourth year, namely 1975-76. Correspondingly the number of families who would get house-siets

sites will be 2,77,875 during 1972-73, 4,441,875 during 1973-74, 5,50,644 during 1974-75 and the remaining 1,41,786 families during 1975-76.

In this connection it may be stated that we would rely to a very large extent on private negoitations to acquire the lands since acquisition of such large extent of land by resorting to the provisions of the Land Acqusition Act will not be practicable. The procedure would bring in considrerable results in a relatively short period. The entire existing administrative machinery of the Revenue, Panchayati Raj and Social Welfare Departments coniting of Revenue Divisional Officers, Tahsildars, Block Development Officers and District Social Wefare Officers will be fully gered to this task and their administrative experience and intimate knowledge of local conditions will be taken full advantage of. The State Government is taking up a scheme for providing employment for enginering staff likely to be retrenched as a result of reduction of outlay on Irrigation Projects like Nagarjunasagar Project. This staff will be utilised where necessary to perform tasks like the survey of the land, making them into plots, preparing lay-outs for the lands acquired etc. Thus the entire administrative machinery needed to execute a scheme of this magnitude has been carefuly thought of and planned out and this mechinery will go into action without loss of time, the moment the scheme is sanctioned.

In phasing out the programme certain important administrative criteria will govern our approach. For instance, preliminary data of lands readily available for purchase through private negotiations will be gathered from now so that such lands may be purchased immediately the scheme is sanctioned. Care, however, will be taken to secure lands in villages where the need for house-sites is felt most acutely. Such of the areas where the Housing Programme, which is currently under implementation in the State, can be taken up easily will also be shown proirity in the matter of provision of house-sites. While this would be the approach, with emphasis on acquisition of house-sites through private negotitations, simultaneous action will be initiated under the Land Acquisition Act to acquire lands compulsorily from land owners who are not willing to part with their land through private negotiations and all necessary administrative action such as speedy and simultaneous submission of the Draft Notification and Draft Declaration proposals to the Government, invoking of the emergency clause by spelling out appropriate reasons, speedy publication of Notification and Declarations in Gazette Extraordinary, expeditious conduct of Award Enquiries and passing of Awards will be resorted to, so that by the time action taken to provide housesites from lands acquired through private negotiations is completed lands acquired under the Act following the procedure prescribed would be available for provision of house-sites. Thus by appropriately phasing the scheme and gearing the administrative machinery to its full capacity it is proposed to implement the scheme within a period of 3 years starting from the current year. The pace of work will be stepped up during he second and third years since the experience that would be gained by the administrative machinery in the first year would stand it is good stead in the following years.

V. HOUSING AID.

Providing merely house-sites cannot be an end in itself, considering the rank poverty of the landless agricultural labour in the rural areas. Many of them may not be able to construct houses or even put up a hut without the aid of Government. A number of house-sites allotted ot the poor agricultural labourers may remain vacant unless assistance is provided. Further in a number of areas the huts put up by the landless labourers are frequently destroyed by fire. The provision of fire proof roofing material is an important item that should be included in any such scheme if it is to prove really useful over the long run. It is, therefore, essential that roofing material is provided at the rate of Rs. 500 per family to such of those poor landless agricultural labourers for whom we shall provide house-sites and who may not be covered by the Housing Federation's programme because of financial limitations.

IV. DISTRICT SCHEMES.

1. *Srikakulam District.*

The total number of families that require to be allotted house-sites under the Scheme is 86,250. The total extent of land to be acquired is 5,750 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 2,58,75,000. The estimated cost of development is Rs. 1,29,37,500. The total cost of the scheme is Rs. 3,88,12,500. The average cost of a developed site will work out at Rs. 450.

2. *Visakhapatnam District.*

The total number of families that require to be allotted house-sites under the scheme is 65,850. The total extent of land to be acquired is 4,390. acres. The total estimated cost of the land is Rs. 1,97,55,000. The estimated cost of development is Rs. 98.77,500. The cost of the scheme is Rs. 2,96,32,500 . The average cost of a developed site will work out at Rs. 450.

3. *East Godavari District.*

The total number of families that require to be allotted house-sites under the Scheme is 1,06,725. The total extent of land to be acquired is 7,115 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 4,98,05,000. The estimated cost of development is Rs. 1,60,08,750. The total cost of the Scheme is Rs. 6,58,13,750. The average cost of a developed site will work out at Rs. 616.

4. *West Godavari District.*

The total number of famillies that require to be allotted house-sites under the Scheme is 98,730. The total extent of land to be acquired is 6,582 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 4,60,74,000. The estimated cost of development is Rs. 1,48,09,500. The total cost of the Scheme is Rs. 6,08,83,500. The average cost of a developed site will work out at Rs. 617.

5. *Krishna District.*

The total number of families that require to be alloted house-sites under the Scheme is 86,400 . The total extent of land to be acquired is 5,760 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 3,45,60,000. The estimated cost of devlopment is Rs. 1,29,60,000. The total cost of the Scheme is Rs. 4,75,20,000. The average cost of a developed site will work out at Rs. 550.

6. *Guntur District.*

The total number of families that require to be allotted house-sites under the Scheme is 1,00,650. The total extent of land to be acqured is 6,710 acres. The total estimated cost of he land is Rs.4,02,60,000. The estimated cost of development is Rs. 1,50,97,500. The total cost of the scheme is Rs. 5,53,57,500. The average cost of a develped site will work out at Rs. 550.

7. *Ongole District.*

The total number of families that require to be allotted house-sites under the Scheme is 66,960. The total esxtent of land to be acquired is 4,464 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 2,23,20,000. The estimated cost of development is Rs. 1,00,44,000. The total cost of the scheme is Rs. 3,23,64,000. The average cost of a developed site will work out at Rs. 483.

8. *Nellore District.*

The total number of families that require to be allotted house-sites under the scheme is 64,725. The total extent of land to be acquired is 4,315 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 2,15,75,000. The estimated cost of development is Rs. 97,08,750. The total cost of the scheme is Rs. 3,12,83,750. The average cost of a developed site will work out at Rs. 483.

9. *Chittoor District.*

The total number of families that require to be allotted house-sites under the scheme is 66,945. The total extent of land to be acquired is 4,463 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 2,23,15,000. The estimated cost of development is Rs. 1,00,41,750. The total cost of the scheme is Rs. 3,23,56,750. The average cost of a developed site will work out at Rs. 483.

10. *Cuddapah District.*

The total number of families that require to be allotted house sites under the Schemes is 53,370. The total extent of land to be acquired is 3,558 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 1,06,74,000. The estimated cost of development is Rs. 80,05,500. The total cost of the Schem is Rs. 1,86,79,500. The average cost of a developed site will work out at Rs. 350.

11. *Anantapur District.*

The total number of families that require to be allotted house sites under the Scheme is 71,565. The total extent of land to be acquireds 4,771 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 1,43,13,000 The estimated cost of development is Rs. 1,07,34,750. The total cost of the scheme is Rs. 2,50,47,750. The average cost of a develloped site will work out at Rs. 360.

12. *Kurnool District.*

The total number of families that require to be allotted house site under the Scheme is 81,090. The total exttent of land to be acquired 5,40 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 2,16,24,000. The estimated cost of development is Rs. 1,21,63,500. The total cost of the scheme is Rs. 3,37,87,500. The average cost of a developed site will work out at Rs. 417.

1. *Mahaboobnagar District.*

The total number of families that required to be allotted house site under te Scheme is 73,365. The total extent of land to be acquired is 4,891 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 1,46,73,000 The estimated cost of development is Rs. 1,10,04,750. The total cos of the Scheme is Rs. 2,56,77,750. The average cost of developed site will work out at Rs. 350.

14. *Hyderabad District.*

The total number of families that required to be allotted house sites under the Scheme is 83,930. The total extent of land to be acquired is 2,262 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 90,48,000. The estimated cost of development is Rs. 50,89,500. The total cost of the scheme is Rs. 1,41,37,500. The average cost of a developed site will work out at Rs. 417.

15. *Medak Distirct.*

The total number of families that required to be allotted house-sites under the scheme is 46,710. The total extent of land to be acquired is 3,114 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 93,42,000.— The estimated cost of development is Rs. 70,06,500. The total cost of the scheme is Rs. 1,63,48,500. The average cost of a developed site will work out at Rs. 350.

16. *Nizamabad District.*

The total number of families that required to be allotted house-sites under the scheme is 31,245. The total extent of land to be acquired is 2,083 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 1,24,98,000. The estimated cost of development is Rs. 46,86,750. The total cost of the scheme is Rs. 1,71,84,750. The average cost of a developed site will work out at Rs. 550.

17. *Adilabad District.*

The total number of families that required to be allotted house-sites under te scheme is 37,935. The total extent of land to be acquired is 2529 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 63,22,500. The The estimated cost of development is Rs. 56,90,250. The total cost of the scheme is Rs. 1,20,12,750. The average cost of developed site will work out at Rs. 317.

18. *Karimnagar District.*

The total number of famlies that require to be allotted house-sites under the scheme is 62,265. The total extent of land to be acquired is is 4,151 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 1,66,04,000. The estimated cost of development is Rs. 93,39,750. The total cost of the scheme is Rs. 2,59,43,750. The average cost of a developed site—will work out at Rs. 417.

19. *Warangal District.*

The total number of families that require to be allotted house-sites under the scheme is 63,705. The total extent of land to be acquired is 4,247 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 1,27,41,000. The estimated cost of development is Rs. 95,55,750. The total cost of the scheme is Rs. 2,22,96,750. The average cost of a developed site will work out at Rs. 350.

20. *Khammam District.*

The total number of families that required to be allotted house-sites under the scheme is 48,900. The total extent of land to be acquired is 3,260. acres. The total estimated cost of the land is Rs. 1,14,10,000. The estimated cost of development is Rs. 73,35,000 The total cost of the scheme is Rs. 1,87,45,000. The average cost of a developed site will work out a at Rs. 383.

21. *Nalgonda District.*

The total number of families that require to be allotted house-sites under the scheme is 64,365. The total extent of land to be acquire is 4,291 acres. The total estimated cost of the land is Rs. 1,28,73,000. The estimated cost of development is Rs. 96,54,750. The total cost of of the scheme is Rs. 2,25,27,750. The average cost of the a developed site will work out at Rs. 350.

(Statement)

ANNE

SCHEME FOR PROVISION OF HOUSE-SITES TO

District Summary of

District	Landless Agricultural Labour households.	Landless Agricultural Labour households requiring house-sties	Land required 15 households per acre. (Acres)(*)
(1)	(2)	(3)	(4)
1. Srikakulam	1,15,001	86,250	5,750
2. Visakhapatnam	87,795	65,850	4,390
3. East Godavari	1,42,304	1,06,725	7,115
4. West Godavari	1,31,630	98,730	6,582
5. Krishna	1,15,191	86,400	5,760
6. Guntur	1,34,208	1,00,650	6,710
7. Ongole	89,284	66,960	4,464
8. Nellore	86,303	64,725	4,315
9. Chittoor	89,262	66.945	4,463
10. Cuddapah	71,156	53,370	3,558
11. Anantapur	95,429	71,565	4,771
12. Kurnool	1,08,116	81,090	5,406
13. Mahboobnagar	97,826	73,365	4,891
14. Hyderabad	45,246	33,930	2,262
15. Medak	62,290	46,710	3,114
16. Nizamabad	41,655	31,245	2,083
17. Adilabad	50,575	37,935	1,529
18. Karimnagar	83,010	62,265	4,151
19. Warangal	84,957	63,745	4,247
20. Khammam	65,200	48,900	3,260
21. Nalgonda	85,829	74,365	4,291
Total ..	18,82,257	14,11,680	94,112

(*) See page 15.

(**) See page [illegible]

XURE I.

LANDLESS AGRICULTURAL LABOUR HOUSEHOLDS.

Cost estimates.

Average land Value per acre Rs. (**)	Cost of land acquisition (Col. 4 x 5)	Cost of development (Col. 3 x Rs. 150)	Total cost of the Scheme	Average cost of a developed site
(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
4,500	2,58,75,000	1,29,37,500	3,88,12,500	450
4,500	1,97,55,000	98,77,500	2,96,32,500	450
7,000	4,98,05,000	1,60,08,750	6,58,13,750	616
7,000	4,60,74,000	1,48,09,500	6,08,83,500	617
6,000	3,45,60,000	1,29,60,000	4,75,20,000	550
6,000	4,02,60,000	1,50,97,500	5,53,57,500	550
5,000	2,23,20,000	1,00,44,000	3,23,64,000	483
5,000	2,15,75,000	97,08,750	3,12,83,750	483
5,000	2,23,15,000	1,00,41,750	3,23,56,750	483
3,000	1,06,74,000	80,05,500	1,86,79,500	350
3,000	1,43,13,000	1,07,34,750	2,50,47,750	360
4,000	2,16,24,000	1,21,63,500	3,37,87,500	417
3,000	1,46,73,00	1,10,04,750	2,56,77,750	350
4,000	90,48,000	50,89,500	1,41,37,500	417
3,000	93,42,000	70,06,500	1,63,48,500	350
6,000	1,24,98,000	48,86,750	1,71,84,750	550
2,500	63,22,500	56,90,250	1,20,12,750	317
4,000	1,66,04,000	93,39,750	2,59,43,750	417
3,000	1,27,41,000	95,55,750	2,22,96,750	350
3,500	1,14,10,000	73,35,000	1,87,45,000	383
3,000	1,28,73,000	96,54,750	2,25,27,750	350
..	43,46,61,500	21,17,52,000	64,64,13,500	..

ANNE

STATEMENT SHOWING THE LAND ACQUISITION AND DEVELOPMENT

Sl. No.	Name of the District		Total No. of Panchayats	1972-1973			
				Extent of land to be acquired	Cost of land	(*) Cost of development of land	Total cost (Col. 5 — 6)
(1)	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1.	Srikakulam	..	1,444	1,500	67,50,000	25,31,250	92,81,250
2.	Visakhapatnam	..	1,254	1,200	54,00,000	20,50,000	74,25,000
3.	East Godavari	..	917	2,000	1,40,00,000	33,75,000	1,73,75,000
4.	West Godavari	..	696	1,800	1.26,00,000	30,37,500	1,56,37,500
5.	Krishna	..	858	1,500	90,00,000	25,31,250	1,51,31,250
6.	Guntur	..	818	1,800	1,80,00,000	30,37,500	1,38,37,500
7.	Ongole	..	777	1,000	50,00,000	16,87,500	66,87,500
8.	Nellore	..	704	1,000	50,00,000	16,87,500	66,87,500
9.	Chittoor	..	1,066	1,000	5000,000	16,87,500	66,87,500
10.	Cuddapah	..	643	1,000	30,00,000	16,87,500	46,87,500
11.	Anantapur	..	736	1,000	30,00,000	16,87,500	46,87,500
12.	Kurnool	..	784	1,500	60,00,000	25,31,250	85,31,250
13.	Mahboobnagar	..	745	1,300	39,00,000	21,93,750	60,93,750
14.	Hyderabad	..	400	500	20,00,000	8,43,750	28,43,750
15.	Medak	..	617	900	27,000,000	15,18,750	41,28,750
16.	Nizamabad	..	408	500	30,00,000	8,43,750	38,43,750
17.	Adilabad	..	537	600	15,00,000	10,12,500	25,12,500
18.	Karimnagar	..	725	1,100	40,00,000	18k57,250	65,227,250
19.	Warangal	..	630	1,200	36,00,000	20,25,000	56,25,000
20.	Khammaam	..	442	900	31,50,000	15,18,750	46,48,750
21.	Nalgonda	..	638	1,200	36,00,000	20,25,000	56,25,000
	Total	..	15,848	24,500	11,34,00,000	4,13,44,750	15,47,44,750

(*) In the first year of the programme *i.e.*, 1972-73 only 75o/o of the extent of land acquired will be developed. The remaining 25 of the land acquired will be developed in 1973-74

(**) In the Second year of the programme *i.e.*, 1973-74, 25o/oof the spill over of the previous year and 75o/o of the extent of land acquired in 1973-74 will be developed

XURE II.

PROGRAMME PHASED OUT OVER THREE YEARS, 1972-73 TO 1974-75.

1972-1973-(*Contd.*) (*) No. of families be benefited.	No. of Panchayats to be covered.	1973-1974 Extent of land to be acquired.	Cost of land	(**) Cost of development of land	Total cost (Col. 11 12)	(**) No. of families to be benefited.	(**) 60. of Panchayst to be covered
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
16,875	283	2,000	90,00,000	42,18,650	1,32,18,750	28,125	471
13,500	258	1,600	72,00,000	33,75,000	1,05,75,000	22,500	428
22,500	194	2,400	1,68,00,000	51,75,000	1,29,75,000	34,500	296
20,250	147	2,000	1,40,00,000	43,87,500	1,83,87,500	29,250	208
19,125	171	2,000	1,200,0,000	42,18,750	1,62,18,750	28,785	284
20,250	165	2,000	1,20,00,000	43,87,500	1,63,87,500	29,250	237
11,250	131	1,500	75,00,000	30,93,750	1,05,93,750	20,625	239
11,250	123	1,500	75,00,000	30,93,750	1,05,93,750	20,625	224
11,250	179	1,500	75,00,000	30,93,750	1,05,93,750	20,625	329
11,250	135	1,200	36,00,000	25,87,500	61,87,500	17,500	208
11,250	120	1,500	45,00,000	30,93,750	75,93,750	20,625	213
16,875	164	1,800	72,00,000	38,81,250	1,08,81,250	25,875	250
14,625	152	1,500	45,00,000	32,62,500	77,62,500	21,750	223
5,625	66	800	3w,00,000	16,31,250	48,31,250	10,875	128
10,125	134	1,000	30,00,000	21,93,750	51,93,750	15,625	193
5,625	74	600	36,00,000	12,93,750	48,93,750	8,625	113
6,750	96	800	20,00,000	16,87,500	36,87,500	11,250	159
12,375	144	1,400	56,00,000	29,80,250	85,80,250	19,875	232
13,500	134	1,400	42,00,000	30,37,500	72,37,500	20,250	200
10,125	92	1,100	38,50,000	23,62,500	62,12,500	15,750	142
13,500	134	1,400	42,00,000	30,37,500	72,37,500	20,250	200
2,77,875	3,096	31,000	14,29,50,000	6,60,92,750	20,90,42,750	4,41,375	4,977

ANNE

STATMENT SHOWING THE LAND ACQUISITION AND DEVELOPMENT

Sl. No.	Name of the District	1974-1975 Extent of land to be acquired.	1974-1975 Cost of land	1974-1975 (*) Cost of development of land
(1)	(2)	(16)	(17)	(18)
1.	Srikakulam ..	2,250	1,10,25,000	49,21,875
2.	Visakhapatnam ..	1,590	71,55,000	35,83,125
3.	East Godavari ..	2,175	1,90,05,000	59,31,562
4.	West Godavari ..	2,782	1,94,74,000	58,19,625
5.	Krishna ..	2,260	1,35,60,000	49,38,750
6.	Guntur ..	2,910	1,74,60,000	60,35,625
7.	Ongole ..	1,964	98,20,000	41,58,000
8.	Nellore ..	1,815	90,75,000	39,06,562
9.	Chittoor ..	1,963	98,15,000	41,56,312
10.	Cuddapah ..	1,358	40,74,000	29,66,625
11.	Anantapur ..	2,271	68,13,000	46,76,062
12.	Kurnool ..	2,106	84,24,000	45,66,375
13.	Mahboobnagar ..	2,091	62,73,000	43,72,312
14.	Hyderabad ..	962	38,48,000	20,73,375
15.	Medak ..	1,214	36,42,000	26,11,125
6.	Nizamabad ..	983	58,98,000	19,96,312
7.	Adilabad ..	1,129	28,22,500	23,55,187
8.	Karimnagar ..	1,651	66,04,000	35,73,562
9.	Warangal ..	1,647	49,14,000	35,66,812
0.	Khammam ..	1,260	44,10,000	27,45,000
1.	Nalgonda ..	1,691	50,72,000	36,41,062
	Total	38,612	17,83,11,500	8,25,95,254

(*) In the Third year of the programme *i.e.*, 1974-75, 25o/o of the spill over of the previous year and 75 of the extent of land acquired in 1974-75 will be developed.

(£) In the year 1975-76, the spill-over of the land acquired in 1974-75 will be de-

XURE

PROGRAMME PHASED OUT OVER THREE YEARS, 1972-73 TO 1974-75.(*Contd.*).

1974-1975—(*Contd.*)			1975-1976		
Total cost (Col. 17 18)	(£) No. of families to be benefited	(£) No. of Panchayats to be covered	(£) Cost of development of land.	(£) No. of families to be benefited	(£) No. of Panchayats to be covered
(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1,50,46,875	32,813	549	12,65,625	8,437	141
1,07,38,125	23,888	455	8,94,375	5,962	113
2,49,36,562	39,544	340	15,27,188	10,181	87
2,52,93,625	38,798	269	15,64,875	10,432	72
1,84,93,750	32,925	322	12,71,250	5,475	81
2,34,95,625	40,238	328	16,36,875	10,912	88
1,39,78,000	27,720	322	11,04,750	7,365	85
1,29,81,562	26,044	283	10,20,938	6,806	74
1,39,71,312	27,709	441	11,04,188	7,361	117
70,40,625	19,780	239	7,63,875	5,090	61
1,14,89,062	31,174	317	12,77,438	8,516	86
1,29,90,875	30,443	294	11,84,625	7,897	76
1,06,45,312	29,149	299	11,76,188	7,841	80
59,21,375	13,828	164	5,41,125	3,607	42
62,53,125	17,408	230	6,82,875	4,552	60
73,94,312	13,309	173	5,52,938	3,686	48
51,77,687	15,702	222	6,35,063	4,233	60
1,01,77,562	23,724	277	9,28,688	6,191	72
85,07,812	23,779	235	9,26,438	6,176	61
71,55,000	18,300	166	7,08,750	4,725	42
87,14,062	24,274	241	9,51,188	6,341	63
26,09,06,745	5,50,644	6,166	2,17,19,255	1,41,786	1,609

DEVELOPMENT OF HOUSE SITES IN RURAL AREAS

463—

* 999 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased state :

(a) whether the Union Government has proposed to give hundred percent subsidy for acquisition and development of housing sites in rural areas ;

(b) whether the State Government submitted any proposals to the Union Government for subsidy under the above scheme ; and

(c) if so, what are the proposals sent and the decision taken by the Union Government?

Sri M. V. Krishna Rao :—(a) Financial Assistance will be given by the Union Government, for providing house-sities free of cost to families of landless workers in rural areas. Financial Assistance will also be given for the cost of development of such lands.

(b) Proposals under the scheme have been sent to the Government of India and its sanction is awaited.

(c) A scheme costing Rs. 64,64,13.500 to acquire an extent of 94,112 acres of land in the entire State to provide house-sites to 14,11,680 families which includes the development charges to the tune of Rs. 21,17,52,000 was prepared and submitted to the Government of India for approval. The approval of the scheme by the Union Government is awaited.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—మేము ప్రపోజల్స్ తయారు చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించాము. వుయ్ ఆర్ ఎవైటింగ్ గ్రీన్ సిగ్నల్ అంటున్నారు. ఫస్ట్ స్టేజ్‌లో ఏ ఏ గ్రామాలలో ఎట్లా ఎట్లా ఎగ్జిక్యూట్ చేయవలచుకొంటున్నారు ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—డిటైల్ ఇచ్చాము. ఏ స్టేజిలో ఏ ఏ జిల్లాలలో ఏ బ్లాకులు తీసుకోవాలనేవి పుస్తకంలో ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—బొమ్మ కూడా ఉంది చూసుకోండి.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధనపేట) :—డిస్ట్రిక్టు పబ్లిక్ రిలేషన్ ఆఫీసర్స్ పని తక్కువగా ఉన్నందువల్ల ఈ ఇండ్ల స్థలాల విషయంలో వారినుండి పని తీసుకోటానికి ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తామన్నారు. వరంగల్లులో డి. పి ఆర్. ఓ. అక్కడి కలెక్టరు ఆదేశానుసారం హౌస్ సైట్స్ వ్యవహారంలో పని చేస్తుంటే ఆ డైరెక్టరు నుండి నీకు సంబంధం లేని కార్యక్రమాలలో నువ్వు ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నావు అని అడగడం జరిగింది. సమితి నుండి రికమెండ్ చేయబడిన ఫైల్స్ జిల్లా పరిషత్తులో పేరుకుపోయి ఉన్నాయి. అక్కడ సరిపడా స్టాఫ్ లేకపోవడమే దానికి కారణం. అందుకు అదనముగా స్టాఫ్ వేయిస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—వరంగల్లులో పి. ఆర్. ఓ. ఇంటర్వీన్ అవుతున్నాడో లేదో మా దగ్గర ఆ రిపోర్టు లేదు. సెపరేట్‌గా వారి మీద

కంట్రోల్ ఉండే విధంగా సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసర్స్ బ్లాక్ లెవెల్‌లో ఉండాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము. హౌస్ సైట్స్ విషయంలో పెండింగ్‌గా ఉన్నవన్నీ 1973 ఆగష్టు 15 వ తేదీ లోగా ఫైనలైజ్ చేస్తానని ప్రామిస్ చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఎన్. విజయలక్ష్మి (తుని) :—వీకర్ సెక్షన్స్‌కే కాకుండా ఆరికంగా వెనుకబడిన ఎగ్రికల్చర్ లేబర్‌కు కూడా ఆ అవకాశం కలుగచేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ఎగ్రికల్చర్ లేబర్ అంటే అందరూ వస్తారు. వ్యవసాయ కార్మికులు, ఎకనమిల్లి బ్యాక్‌వర్డ్ వారు అందరూ వస్తారు.

శ్రీమతి డి. భానుతిలకం (కొత్తపేట) :—అధ్యక్షా, హరిజనులకే కాకుండా ఇతర వెనుకబడిన తరగతులవారికి కూడ ఈ ఇండ్ల స్థలాలు యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—చెప్పాను కదా.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటహర రామజోగయ్య :—అధ్యక్షా, తీసుకొన్న లాండ్స్‌కి మార్కెట్ వాల్యూ ప్రకారము యివ్వాలంటే చాల ఖర్చు అవుతుంది. లాండ్ సీలింగ్ పెట్టిన తరువాత వచ్చే మిగులు భూములు ఇండ్ల స్థలాల కేటాయింపుకు ఫస్టు ప్రయారిటీ యిచ్చి కేటాయించడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—పరిశీలన చేస్తున్నాము.

శ్రీ నానాదాస్ :—అధ్యక్షా, 15 ఆగస్టు 73 నాటికి ఇండ్ల స్థలాలు లేనివారికి యివ్వాలని కేంద్ర ప్రభుత్వము సంకల్పించినది. దానిని ఈ టైము లిమిట్ లోపల నెరవేర్చడానికి కావలసిన ఆఫీసర్లను ఏర్పాటు చేసేదానికి ఆలోచన చేశారా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇంకా డిసైడ్ చేయలేదు. 15 ఆగస్టు 73 నాటికి పూర్తి చేయాలని కాంగ్రెసు వర్కింగ్ కమిటీ డిసైడ్ చేశారు. కేంద్రాన్ని డబ్బు యివ్వాలని కోరాము. ఈ సంవత్సరం 10 కోట్లు యిస్తే ముందుకు వెడతామని అన్నాము. కాని వారు కోటి రూపాయలు కూడ యిచ్చే పరిస్థితి కన్పించడము లేదు. ఆగష్టు 15, 1973 నాటికి చేయగలుగుతామనేది కష్టమైన విషయము. మేము రెడీగా వున్నాము. వారు ఎప్పుడు యిస్తే ఆ నిమిషము నుంచి ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభిస్తాము.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) :—అధ్యక్షా, ఈ కార్యక్రమాన్ని స్లో డౌన్ చేయాలని ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ వచ్చినవి. ఆర్డినెన్సు వల్ల అది చేశామంటున్నారు. ఆర్డినెన్సు ప్రకారము పరిమితిలోపలవున్న భూముల విషయములో రికార్డ్సు తయారై వున్నవి. కాబట్టి స్లో డౌన్ చేసి అట్లా వుంచడము కంటె ఫైనల్ స్టేజికి వచ్చినవాటిని డిస్పోజ్ చేయడానికి అవసరమైన నిధులను జిల్లాలకు కేటాయించారా ? ఎన్ని రోజులలో సాధ్యమవుతుంది ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటులో ఒక కోటి 10 లక్షలు పెట్టాము. అందువల్ల డబ్బు సమస్య కాదు. సీలింగ్ పరిమితికి

మించిన భూముల విషయములో అభ్యంతరము కాని లోపల వున్న వాటికి అభ్యంతరము లేదు.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ (భువనగిరి) :—అధ్యక్షా, మాస్ స్కేల్ పైన హౌస్ సైట్స్ స్కీము తీసుకొంటున్నారు. లాండ్ రిఫారమ్స్ ఇంప్లిమెంటేషను మాస్ స్కేల్ మీద జరుగుతోంది. లాండ్ రిఫారమ్స్ అమలుకు రెవెన్యూ స్టాఫ్ అదనముగా ఇతర డిపార్టుమెంట్ల స్టాఫ్‌ని వాడుకొనే అవసరము వుంది హౌస్ సైట్స్ యిచ్చేదానిని అమలు చేయడానికి కూడ ఇప్పటినుంచి వర్క్ ఔట్ చేస్తున్నారా ? to promote a machinery to achieve results within the target

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :— ఆ ప్రతిపాదన పరిశీలన చేశాము దీనిని అమలు చేయడానికి ఇంతమంది కావాలి, ఇంత ఖర్చు అవుతుంది అని గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు పంపించాము చర్యలు తీసుకొంటున్నాము.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పే ఒక సమాధానానికి మరొక దానికి సంబంధము వుండడము లేదు. 15 ఆగస్టు 73 లోపల పూర్తి చేస్తామన్నారు. పెండింగ్ కేసులకు 10 కోట్ల రూపాయలు కేంద్రము యివ్వడానికి రెడీగా వుంటే ఖర్చు పెట్టడానికి సిద్ధముగా వున్నట్లు, కాని బాటిల్ నెక్స్ వున్నవి అని అంటున్నారు. ఆ బాటిల్ నెక్స్ గురించి ఏమి చేస్తున్నారు అంటే పరిశీలన చేస్తున్నామన్నారు. లాండ్ అక్విజిషన్‌కి ఏమి చేస్తున్నారు అంటే పైకి వ్రాస్తాము అన్నారు. ఈ బాటిల్ నెక్స్‌ని రిమూవ్ చేసి ఫలానా రోజు లోపల దీనిని చేయగలమని చెప్పగలరా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—మనకు సంబంధించినంతవరకు 15 ఆగస్టు 73 లోపల పెండింగ్ కేసులు ఫైనలైజ్ చేస్తామని మూడుసార్లు చెప్పడము జరిగింది.

శ్రీ కె. వి. వి రాజు :—అధ్యక్షా, ఈ లాండ్ ఎక్విజిషన్‌కి యిబ్బంది లేకుండా కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు యిచ్చారు. నెగోసియేషన్సు మీద తీసుకోవాలనే ప్రపోజలుకు అంగీకరించారు. ఇటువంటి కేసులు 2 సంవత్సరాలనుంచి పెండింగ్‌లో వున్నవి. వాటిని పూర్తి చేయడానికి తగిన ఆదేశాలు యిస్తారా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—ప్రైవేటు నెగోసియేషన్సు జరిగివుంటే వాటిని తొందరగానే పరిష్కారము చేస్తాము.

శ్రీ కె. వి. వి. రాజు :—అధ్యక్షా, రిటెన్‌గా యిచ్చినపుడు కలెక్టరు దానిని ఎంక్వైయిరీ చేయాలి. రేట్ ఫిక్స్ చేయాలి. దానికి ఆలస్యమవుతోంది. తొందరగా చేస్తారా ?

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, చాల ఆలస్యము జరుగుతున్నదని సభ్యులు ఆందోళన వ్యక్తపరిచారు. సమితి నుంచి యస్. ఇ. ఒ. డేటా కలెక్ట్ చేసి యిచ్చినా డి. పి. ఆర్. ఓ.కి ఏమీ బాధ్యతలేదు. ప్రభుత్వ కంట్రోల్ లోకే తీసుకొని ఎందుకు డిస్పోజ్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేయకూడదు ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—తీసుకొనడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నట్లు ఇందాక చెప్పాను.

శ్రీ యస్. వెంకట సుబ్బారెడ్డి :—అధ్యక్షా, సమితి లెవెల్‌లో వారు రికమెండ్ చేసినా జిల్లా లెవెల్‌లో సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసువారు అబ్జెక్ట్ చేస్తున్నారు. దానికి కారణము ఏమిటి? సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసువారు అబ్జెక్షను చెప్పకుండా సమితి రికమెండ్ చేసిన స్థలాలు రికమెండ్ చేయాలని ఆదేశాలు యిస్తారా?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—సమితికి నెల రోజులు టైము ఇచ్చాము. ఆ టైము అయిన తరువాత ఆ కన్సర్న్డ్ రికార్డును సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసరు తీసుకొనవచ్చును. రెవెన్యూ ఇనస్పెక్టరును పంపించి ఎంక్వయిరీ చేయాలి ఇవన్నీ వున్న తరువాత కూడ ఆలశ్యము జరిగిన కేసులు వుంటే గౌరవ సభ్యులు చెబితే వెంటనే పూర్తి చేస్తాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—అధ్యక్షా, లాండ్‌లెస్ లేబరర్స్ మరియు షెల్టర్‌లెస్ వీకర్ సెక్షన్సు అందరికీ ఈ సంవత్సరములో అలాట్ చేస్తారా? పై బొమ్మలో ఒక మనిషి అయినా వున్నారు. కాని ప్రభుత్వము కట్టిస్తున్న యింటిలో ఒక్క మనిషి కూడ లేరు. మాటలతో తృప్తి పరచి ఆచరణలో శూన్య హస్తాలు చూపిస్తున్నారు. అందువల్ల ఒక కమిటీని వేసి ఇళ్లు ఎక్కడెక్కడ కట్టారో వాటిని చూపిస్తారా?

శ్రీ చెరుకువాడ వెంకటరత్నం (సంపర) :—అధ్యక్షా, నెగోసియేషన్సు వల్ల తీసుకొనడానికి ఏర్పాటు చేసిన భూములను యివ్వడానికికూడ చాల టైము పడుతున్నది. వాటి విషయములో ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చి త్వరగా యిప్పించే ప్రయత్నము చేయిస్తారా?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, 72-73కి రూ. 15,47,44,750 లు కావాలని 2,77,875 మందికి హౌస్ సైట్ వస్తాయని, 73-74 వచ్చే సరికి 26 కోట్ల చిల్లర కావలసి వుంటుందని చెప్పారు. ఇప్పుడు ఎంత కేటాయించారో చెబుతారా?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా డబ్బు యివ్వాలి. దాన్ని గురించి డిస్కస్ చేశాము. వారు యిస్తామంటున్నారు. ఎంత యిచ్చారో తెలియదు. ఆ డబ్బు రాగానే ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభిస్తాము.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఇచ్చే డబ్బుమీద ఆధారపడి వుందంటున్నారు. ఈ సంవత్సరం 15 కోట్లు, తరువాత సంవత్సరం 26 కోట్లు కావాలని అంటున్నారు. ఇది పెద్ద స్కీము కాబట్టి ఈ ప్రోగ్రామ్సుని అమలుచేయడానికి కావలసిన స్కీమును డబ్బు వచ్చిన తరువాత వేద్దామని అనుకొంటున్నారా?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—ప్రాథమిక సర్వే తయారు చేశాము.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ఈ ఈ గ్రామాలలో ఇంత భూమిని తీసుకోవాలని ఒక స్కీము తయారుచేసి రెడీగా వుంటే మంచిది. ఈ ఎక్విజిషన్ ఆఫ్ లాండ్ కి 10 సంవత్సరాలు పడుతుంది డబ్బు వచ్చిన తరువాత ఎగ్జిక్యూషన్‌లోకి వెళ్లడానికి కావలసిన పనులు పూర్తిచేయడానికి ఏదైనా కమిటీని వేయడము జరిగినదా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఎక్కడికక్కడ బి. డి. ఓ లు ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. డబ్బువస్తే ప్రొసీజరు ప్రకారము ఫాలో అవుతాము

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు (నందిగామ) :— 60 కోట్ల రూ.లు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగారు. అది వస్తే వారికి ఇస్తారా ? వెనుకబడ్డ వరగముల వారికి ఇళ్ళ స్థలాలు కేటాయిస్తారా ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—వ్యవసాయ కార్మికులకు అందరికీ ఇస్తారు.

శ్రీ కె. నర్సయ్య :—సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటువారు హరిజనులకు అసైన్ చేసిన లాండు పంచాయితీవారు బై ఫోర్సు ఆక్యుపై చేసి హరిజనులకు ఇవ్వకుండా వేరే వారికి ఇస్తున్నారు అటువంటి వారిపైన చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—హరిజనులకు కేటాయించినది పంచాయితీ సమితివారు కాని ఇంకెవరైనా గాని తీసుకుంటే వారిపైన చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి (పాన్యం) :— సోషల్ వెల్ఫేరు డిమాండుపైన సమాధానం చెబుతూ ప్రభుత్వానికి స్థలం ఇవ్వబడినవారికి ఎక్విజిషను మిగతా విషయాలపైన ఎనాక్ట్‌మెంటు తెస్తామని చెప్పారు అది నిజంగా ఆలోచనలో ఉన్నదా ? అలాంటి ఎనాక్టుమెంటు ఎన్ని రోజులలో తెస్తారు ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆక్టు ఎమెండు చేయడా ప్రపోజల్స్ పంపించారు. అది లేట్ అయితే మనం ఇక్కడ తయారు చేయాలని ఉంది.

శ్రీ కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి) :—25 వ స్వాతంత్ర దినోత్సవ సందర్భంలో ఇళ్ల స్థలాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం సెంట్ పర్సంట్ గ్రాంటుగా యిస్తుందనే విషయం విన్నాను. సీలింగులోపల ఉన్నవారినుంచి అక్వయిర్ చేసి లాండు ఎలాట్ చేసే కార్యక్రమము ఏమైనా ఉందా ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—25వ స్వాతంత్ర దినోత్సవ సందర్భంలో ఈ కార్యక్రమాలు చేపట్టి అలాట్ చేసేది ఏమీలేదు. ఈ స్కీముపైన డబ్బు అడిగాము. సీలింగులో 10 ఎకరాలకు మించి ఉన్నది అక్వయిరుచేసి లాండు ఉంటే చర్య తీసుకుంటారు.

Sri M. Nanadas :—May I know, Sir whether the Government has verified from the Central Government that they are going to bear cent percent cost of the housesites ? There was a statement in the press and the Ministers also told us in public meetings to this effect So, I want to know whether the Government has verified this or not?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—వారు ఇచ్చిన ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ప్రకారంగా ప్లాను వేశారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—మాకు బుక్ ఇచ్చారు. నిజామాబాదులో హౌవుస్ సైట్సుకు 3,083 ఎకరాలు కొన్నారు. ఒక కోటి 24 లక్షల 88 వేల రూ.లు ఖర్చుచేసి కొన్నారు. ఏ ధరపైన కొన్నారు. ప్రభుత్వ భూములు ఉంటాయి కదా? భూస్వాములకు ఇవ్వాలనికొన్నారా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—ఇన్ని ఎకరాలు కావాలి అనే అంచనా ఉంటుంది దానిప్రకారంగా ఎస్టిమేట్ చేస్తారు. ఏక్చువల్‌గా వర్క్ అవుట్ చేసి ప్రభుత్వ భూమికాని, సీలింగుపైన వున్న భూమికాని ఉంటే అది ఇస్తారు. ప్రభుత్వ భూమి చాలకపోతే వేరేది ఇస్తారు.

SANCTION OF HOUSE-SITES TO HARIJANS OF JANAPADU

464—

1068 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether Harijans of Janapadu, Palnad Taluk Guntur District have applications to the Government and to the District Social Welfare Officers, for the sanction of House sites ;

(b) if so, the steps taken by the Government for providing House-sites to them ; and

(c) the time by which the sites will be allotted ?

Sri M. V. Krishna Rao :—(a) Yes Sir. (b) There are two acquisition proposals relating to the Harijans of Janapadu Village, Palnadu taluk of Guntur District one for the families of Mala sect, and another for the families of Madiga sect. In both the cases, Draft Notifications were published. The Draft Notification in respect of the house-sites to 90 families of Malas was published on 15-10-1970 The Draft Notification in respect of 125 families of Madigas as was published on 24-6-1971.

(c) In the case of the acquisition of house-sites for 126 families of Madigas, on the representation of the land-owners, the Collector issued stay orders, and the matter is pending enquiry with the Revenue Divisional Officer, Narasaraopeta. In the case of the acquisition of house-sites for 90 families of Malas, Government issued stay orders on a petition from an individual against the acquisition of temple lands. The Collector, is examining the matter and has called for the reports of the District Social Welfare Officer and the Tahsildar, Palnad. As soon as the enquiry is over and the report received from the concerned, steps will be taken for the allotment of house-sites.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :—అర్ధ గంట చర్చ సారాంశంలో ఎంత త్వరగా ఇస్తారో అర్థం అవుతుంది. సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు పబ్లిష్‌చేస్తే కలెక్టరు స్టే ఇచ్చారు రచయితలు అడిగితే స్టే ఇచ్చారు. ఎప్పటికి టెంపిల్ లాండ్సు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తారు? వెంటనే టెంపిల్ లాండ్సు అక్వయిరుచేసి ఇస్తారా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—టెంపిల్ లాండు విషయంలో వారికూడా ఒప్పుకోవాలి. స్టే ఇచ్చిన వాటికి వెకేట్ చేయడానికి చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—టెంపిల్ లాండ్సుకు ప్రభుత్వానికి అర్జి పెట్టుకుంటే ఎండోమెంటు బోర్డువారి అభిప్రాయం అడుగుతున్నారు. ఎండో మెంటు బోర్డువారు కాని ట్రస్టీస్ కాని అభిప్రాయం అడిగితే రిజెక్టు చేస్తారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం వాటిపైన లెజిస్లేషనుచేసి అలాంటి సైట్సు కొనడానికి ఎనాక్టు మెంటు తెస్తారా?

శ్రీ యం. వి కృష్ణారావు :— ఆ డిపార్టుమెంటును కన్సల్ట్ చేసి చర్య తీసుకుంటాము.

FAIR PRICE SHOPS IN THE STATE

165—

* 690 Q.—Sri M. Nagireddy : -Will the hon. Minister for Civil Supplies be pleased to state :

(a) the District-wise number of Fair Price Shops in the State as on 31-3-72 ;

(b) whether the said number has increased or decreased when compared to previous year ;

(c) whether there are any proposals with the Government to increase the number of Fair Price Shops during this year; and

(d) if so, how many ?

The Minister for Civil Supplies (Sri Ch. Subbarayudu) :—(a)

	Name of the District.	Number of Fair Price shops.
1.	Adilabad	410
2.	Ananthapur	398
3.	Chittoor	255
4.	Cuddapah	280
5.	East Godavari	465
6.	Guntur	375
7.	Hyderabad City	650
8.	Hyderabad Rural	473
9.	Krishna	350
10.	Kurnool	215
11.	Karimnagar	175
12.	Mahbubnagar	345
13.	Medak	310
14.	Nalgonda	615
15.	Nellore	294
16.	Ongole	490
17.	Srikakulam	510
18.	Visakhapatnam	306
19.	West Godavari	336
20.	Warangal	274
21.	Nizamabad	278
22.	Khammam	296
	Total:	8,099

(b) The question of increse or decrease does not arise.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

శ్రీ యం నాగిరెడ్డి :—రెండవ వాటికి గత సంవత్సరంకంటె పెరిగాయా లేదా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—మార్చి 31 కి ముందు షాపులేవు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి : —ఈ ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్సుద్వారా ప్రజలకు చాలినంత ఆహారధాన్యాలు అందిస్తున్నారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు : — అందిస్తున్నారు. కావాలంటే నెలసరి అలాట్ మెంట్స్ అందిస్తాము.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్నం-2) :—యీ సంవత్సరం ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్స్ పెంచారా అంటే నో అన్నారు ఈ సంవత్సరం వర్షాలు లేవు. ధరలు పెరుగుతున్నాయనే విషయం మంత్రిగారు పేపరులో చూడలేదా ? లేనిసడంకాదు. అందరకూ అందించగలమని షాపు పెంచి అందరకూ సప్లయి చేస్తామని చెప్పాలి.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—8,999 షాపు ఉంటే ఇంకా పెంచడానికి చాలినంత బఫర్ స్టాక్సు లేవు.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—అధ్యక్షా, చాలినంత లేదంటున్నారు, ఇప్పుడు కరువు వచ్చే పరిస్థితులు వున్నవి. చాలదని తెలుసు, సేకరించడానికి ప్రయత్నము చేయాలి, అవి చాలనప్పుడు తీసుకోబడే చర్యలు ఏమిటి ? జనానికి ఏ విధంగా సప్లయి చేస్తారు ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—మార్కెటులో ధాన్యము లేదనికాదు. కాకపోతే ధరలు పెరుగుతున్నాయి, అది ఆల్ ఇండియా ఫెనామినన్. మిగతా రాష్ట్రాలలోకూడా పెరుగుతున్నాయి. స్టేటు దగ్గర వున్న బఫర్ స్టాకునుబట్టి రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. దుకాణాలను పెంచడమా తగ్గించడమా అనేటటు వంటి పరిస్థితి యిప్పుడు వున్నది.

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—అధ్యక్షా, రాజంపేట డివిజినులో బద్వేల్, సిద్ధోటం తాలూకాలు పోయిన సంవత్సరము విపరీతంగా కరువుకు గురి అయినాయి. ఈ సంవత్సరము యింతవరకు వర్షములేదు. తిండి గింజలులేక రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. అట్లా కరువుకు గురైన ఏరియాలో మంత్రిగారు కోటాను ఎక్కువ చేస్తారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—జిల్లా కలెక్టర్లను సంప్రదించి వున్న స్టాకును బట్టి—ఏ జిల్లా కలెక్టరు ఎంతెంత అడిగారో దానినిబట్టి, ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. ఆయా జిల్లాల్లో తాలూకాల్లో ఏ వూరికి ప్రాధాన్యము యివ్వాలి, ఎక్కడ అవసరము అనేటటువంటిది జిల్లా కలెక్టరుకు వదిలివేయడం జరిగింది.

గద్వేల్, సిద్ధోటం, రాజంపేట తాలూకాల్లో పోయిన సంవత్సరము ఫేర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెట్టడం జరిగింది ఇప్పటికి జరుగుతోంది. కడప జిల్లాలో మిగతా తాలూకాలకంటే యీ తాలూకాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యము యివ్వడం జరిగింది. అది వీరారెడ్డిగారికి కూడా తెలుసు.

శ్రీమతి డి. భానుతిలకం (కొత్తపేట): —అధ్యక్షా, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో చౌక డిపోలను పెంచే ఉద్దేశము ప్రభుత్వానికి వుందా? సెంట్రల్ డెల్టాలో ఎన్ని చౌక డిపోలు వున్నవి?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు: —ఈ సభలో ముందుకూడా సెలవిచ్చాను. తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాకు సంబంధించినంత వరకు యిప్పటికే ఫేర్ ప్రైస్ షాప్స్ వున్నా అవి సర్‌ప్లస్ డిస్ట్రిక్ట్సు గనుక రూపాయకంటే తక్కువకు కిలో దొరుకుతున్నటువంటి కారణముచేత... ....

(యింటరప్షన్స్)

Mr. Speaker :—Please allow him to speak.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు: —గౌరవ సభ్యులు నేను చెప్పింది పూర్తిగా వినకుండానే నిలబడితే ఎట్లా? ధర కే. జి. రూపాయకంటే తక్కువ వున్నంత వరకు, అక్కడ ఫేర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెట్టడము అవసరము ....

శ్రీ సి.వి.కె. రావు: —పచ్చి అబద్ధం. రూపాయకు ఎక్కడ అమ్ముతున్నారు, ఆయన మాకాడా? నేను అక్కడి నుండి వస్తున్నాను. Why should the Minister tell a lie.

Sri Ch. Subbarayuadu ;—I am not telling a lie.

Sri C. V. K. Rao :—People are being put to much suffering.

Sri Ch. Subbarayudu :—Without hearing me and understanding what I say, do not say that I am speaking a lie. Do not make accusations, Mr. Rao.

Sri C. V. K. Rao :—He is speaking an untruth, Sir.

Sri Ch. Subbarayudu:—I am not telling a lie, nor am I telling an untruth. నేను ఏమి చెప్పాను. కిలో రూపాయకంటె తక్కువ వున్నంత వరకు ఆ జిల్లాలో ఫేర్ ప్రైస్ షాప్స్ అవసరము అగుపడలేదనే మాటగా సెలవిచ్చాను, గాని యిప్పుడు రూపాయ లోపుగా వున్నదనేమాట సెలవివ్వలేదు.

శ్రీ సి.వి కె. రావు (కాకినాడ): —దాని అర్థము ఏమిటి? రూపాయకంటే తక్కువ అన్నమాట, అది అబద్ధం అంటున్నాను, ఆయన యీ శాసన సభలో మెంబరు అయిన తరువాత ఆయనకు యిదే వ్యాపకం అయిపోయింది. బియ్యం పంపకానికి శ్రద్ధ తీసుకోకుండా ఫర్వాలేదు ఫర్వాలేదు అంటున్నాడు

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker :—Whatever it be, should I not understand the question put and what answer the Minister is going to give. If all of you stand in your seats at a time, how do you want me to conduct the proceedings. I am giving ample apportunity. You can put your supplementary and get an answer.

Sri Ch. Subbarayudu :—Without hearing my answer, if hon. members go on making accusations....

Sri Konda Laxman Bapuji :—Whatever information he has, based on that, he is giving the answer. To say that it is a lie, it is not proper on the part of the Member.

Sri C. V. K. Rao :—I know Mr. Konda Laxman Bapujee. He can play a number of roles.

మిస్టరు స్పీకరు:— దయచేసి ఎవరుకూడా యిది అబద్ధం అని చెప్పవద్దు, యిది సత్యదూరమని చెప్పండి, కరుడు కట్టిన సత్యదూరము అని చెప్పండి.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—ఇది సత్యదూరమైన విషయము, అసత్యం.

శ్రీ బి.వి. సుబ్బారెడ్డి:— అసత్యం, లైకి– డిఫరెన్స్ ఏమిటో ?

శ్రీ సి.వి కె. రావు :—సత్యానికి చాలా దూరమని.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—నేను యింతకు ముందుకూడా ప్రశ్నల సందర్భములో గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేయడం జరిగింది. అవి సర్‌ప్లస్ జిల్లాలు గనుక రూపాయకంటే తక్కువకు కిలో వుండే కారణము చేత ఆ జిల్లాలకు ఎలాట్‌మెంట్ చేయడం లేదు. అయితే ఆగస్టు ఒకటవ తేదీనుండి అక్కడ ఫేర్ ప్రైస్ షాప్స్ తెరవాలని ఏర్పాటు చేశామనే మాట సెలవిచ్చాను, యీ రోజు రూపాయకు కిలో ఓపెన్ మార్కెటు రేటు వుందనే మాటగా సెలవియ్య లేదు. గౌరవ సభ్యులు ఏ విధంగా విన్నారో ఎట్లా అర్థము చేసుకున్నారో ...

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు:—మూడు నెలల నుండి రూపాయన్నర చొప్పున అమ్ముతున్నారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—అధ్యక్షా, మెంబర్లు నిలబడినప్పుడు మినిస్టరు కూర్చోవడం లేదు ఎందుకు?

మిస్టరు స్పీకర్:—మినిస్టరు నిలబడినప్పుడు మీరు లేవకూడదు, మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :-హౌస్‌లో అడిగిన ప్రశ్నకు రెలెవంట్ సమాధానము చెప్పాలి, యిర్రెలెవంట్ ఆన్సర్ అక్కర లేదు. ధరలు పెరిగాయి. చౌక డిపోలు పెట్టలేదంటే, రూపాయకంటె తక్కువవున్నచోట్ల పెట్టవలసిన అవసరము లేదని చెప్పారు. ఎందుకు యిర్రెలెవంట్ అంటున్నానంటే, వారు ఆకాశము నుండి కొంత భూమికి దిగిరావాలి, వూహా జగత్తునుండి వాస్తవ ప్రపంచానికి రావాలి రాష్ట్రములో ఏ ఒక్క గ్రామములో అయినా రూపాయకంటే తక్కువకు దొరుకుతున్నాయని చెప్పగలరా?

Sri Ch. Subbarayudu :—It is not audible.

Sri C. V. K. Rao :—Is it not palatable or is not audible ?

Mr. Speaker :—For him, it is not audible.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ: — ఊహా జగత్తునుండి వాస్తవ ప్రపంచానికి రండి, రాష్ట్రములో చౌక డిపోలు పెట్టడం అవసరమంటే, రూపాయకంటే తక్కువ

వున్నచోట్ల పెట్టవలసిన అవసరము లేదన్నారు. మిగతాచోట్ల పెట్టామన్నారు. రాష్ట్రములో ఏ గ్రామములో అయినా రూపాయ కంటే తక్కువకు దొరుకుతున్నాయా? లేకపోతే మీరు చెప్పిన సమాధానము ఏమిటి?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :–అధ్యక్షా, నేను ఆ మాట చెప్పలేదు. నేను చెప్పింది, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు, కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలకు సంబంధించినంతవరకు కొంత కాలము వరకు కిలో రూపాయకంటె తక్కువ దొరికిన కారణముచేత అక్కడ ఫేర్ ప్రైస్ షాప్స్ వుండినా ఎలాట్‌మెంటు చేయలేదు. రిలీజ్ చేయలేదు అనే మాటగా మనవి చేశానుగాని మిగతాచోట్ల యిప్పటికీ రిలీజ్ చేస్తున్నాము, నెలకు 80 వేల టన్నులు రిలీజ్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :–అధ్యక్షా, మంత్రిగారు డిస్ప్యూటబుల్ పాయింటు రైజ్ చేశారు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో కొంత కాలము నుండి రూపాయకంటే తక్కువకు కిలో దొరుకుతుందని చెప్పారు It is a highly objectionable and disputable point. మార్చి ఆఖరు నుండి యింతవరకు మార్కెటులోవున్న ప్రివేలింగ్ ప్రైసెస్, ఫుడ్ కార్పొరేషన్ యిస్తున్న ప్రైసెస్, ఫేర్‌ప్రైస్ షాప్సుకు అమ్ముతున్నటువంటిది- ముఖ్యంగా ప్రజలకు ఫేర్ ప్రైస్ షాప్సుద్వారా అన్ని జిల్లాల్లో ఏధరకు అమ్ముతున్నారనేది స్టేటుమెంటు తెప్పించండి.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :– రాష్ట్రము మొత్తముమీద రూపాయకంటే తక్కువకు కిలో అమ్ముతున్నారనే మాట చెప్పలేదు, తూర్పు గోదావరి. పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలకు సంబంధించినంత వరకు ఆ మాట సెలవిచ్చాను.

శ్రీ సి వి. కె. రావు :–మళ్లీ అదే రిపీటు చేస్తున్నారు. I do not permit him to proceed. I am concerned with East Godavari.

Sri B. Ratnasabhapathi :—In those districts, prices prevailing from March 31 and upwards uptodate in the market and the prices at which the F.C.I. procured paddy and the selling price by the fair price shops,
అదొక స్టేటుమెంటు ఇప్పించండి. మంత్రిగారు వినడంలేదు. ప్రక్కన వున్న వారితో మాట్లాడుతున్నారు. ఆ జిల్లాలలోనే మార్చి 31 నుండి మార్కెటు ప్రివేలింగ్ ప్రైస్ ఏమిటి అనేది ఒక స్టేటుమెంటు యిప్పించండి. ఎఫ్.సి.ఐ. ప్రొక్యూర్ చేసేది, ఎఫ్ సి.ఐ మనకు సరఫరా చేసేది, పోతే ఫైర్ ప్రైస్ షాప్స్ ద్వారా ప్రజలకు ఏ ధరకు అమ్ముతున్నారనేది, యీ మూడు పాయింట్సుమీద స్టేటుమెంటు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri Ch. Subbarayudu :—I shall furnish a statement. సోమవారంనాడు వీలుఅవుతుందో లేదో మంగళవారంనాడు అందజేస్తాము.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—మాది పశ్చిమగోదావరిజిల్లా తణుకు. రైతు చేతికి ధాన్యం వచ్చినది మొదలుకొని ఈ సంవత్సరములో ఎప్పుడైనా రూపాయకు కిలోబియ్యం పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో కాని. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో కాని, గుంటూరు జిల్లాలో కాని, కృష్ణా జిల్లాలో కాని దొరికినాయా?

ఎప్పుడూ దొరకలేదు. శ్రీ రత్నసభాపతిగారు మార్చినుంచి అంటున్నారు. ధాన్యం రైతుదగ్గరకు వచ్చినదగ్గరనుంచి ఎప్పుడూ రూపాయకు అమ్మబడలేదని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఈ 4 జిల్లాలవాళ్ళదగ్గర ధాన్యం ఉంది కాబట్టి, రూపాయకు తక్కువ అమ్మింది కాబట్టి, అక్కడ ఫెయిర్ ప్రైసు షాపులకు ధాన్యం ఇవ్వలేదు కాబట్టి రేపు ఇస్తామని అంటున్నారు. ఆ 4 జిల్లాలలో చాలా ఘోరంగాఉంది. ఇతర జిల్లాలలోకంటె అక్కడ ఎక్కువ అమ్ముతున్నది. కాబట్టి ఆ 4 జిల్లాలలోకూడా ఫెయిర్ ప్రైసు షాపుస్ పెట్టడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం ఏమిటి ? పెడతారా పెట్టరా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—మార్చినుంచి రూపాయికి కిలో ప్రకారం ఆ జిల్లాలలో దొరకడంలేదని గౌరవసభ్యులు చెబుతున్నారు. ఆ జిల్లాలకు సంబంధించినంతవరకు కిలో రూపాయికన్న తక్కువగా దొరుకుతున్నటువంటిది నేను ఋజువు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—నేనుకూడా సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఎలా ఋజువు చేస్తారో చెప్పండి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఆ ఏరియాలలో కిలో రూపాయికి తక్కువగా అమ్మబడుతున్నదని ఋజువు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని అంటున్నారు. అందుచేత తమరు, ఆయన, ఆ జిల్లాకు సంబంధించిన ఎమ్. ఎల్. ఏలు కలిసి ఒకసారి ఎగ్జామిన్ చేయడానికి ఒక తేదీ నిర్ణయించమని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు, వారు కూర్చొని మాట్లాడి అది తేల్చుకోండి.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—రూపాయికి కిలో ప్రకారం ఈరోజువరకు అమ్ముతూ ఉన్నదనే మాటగా నేను చెప్పడంలేదు. కొంత కాలం వరకు తక్కువగా ఉన్నందున అక్కడ ఫెయిర్ ప్రైసు షాపుస్ అవసరం లేదనే ఉద్దేశంతో అక్కడ అలాట్‌మెంటు చేయలేదనే మాటగా నేను మనవి చేసాను. రూపాయకు కిలో ప్రకారంగా మొన్నటివరకు ఉన్నది. ఇప్పుడు ధర కొంచెము పెరిగినమాట వాస్తవం. రేపు ఆగస్టు ఫస్టునుంచి ఫెయిర్ ప్రైసు షాపు ఓపెన్ చేస్తామని పదే పదే తెలియజేయడం జరిగింది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ఏ డేటు నిర్ణయం చేస్తున్నారో చెప్పలేదు అధ్యక్షా.

శ్రీ మొగల్ సైపుల్లా బేగ్ :—అధ్యక్షా ప్రతి జిల్లాలోను ఇన్ని చౌక దుకాణాలు ఇచ్చాము అని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. అది సక్రమంగా జరగడంలేదని నేను మంత్రిగారికి విన్నవిస్తున్నాను. మా చిత్తూరు జిల్లాలో చాలా కష్టముగా ఉన్నది. 3, 4 సంవత్సరాలనుంచి వర్షాలు లేవు, పంటలు లేవు. రైతుకూలీలు చాలా బాధ పడుతున్నారు. కలెక్టరుగారి దృష్టికికూడా తెచ్చాము. కార్డుసిస్టమ్‌పెట్టి సామాన్య ప్రజలకు అందేటట్లుగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ చౌకదుకాణాలకు ఎక్కువగా బియ్యం పెంచడానికి వీలు కలిగించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు :—అధ్యక్షా ప్రభుత్వంనుంచి చిన్న వివరణ కోరుతున్నాను. ఈ ఆహారసమస్య ఎప్పుడు చర్చకువచ్చినా కృష్ణా, గుంటూరు, ఉభయ గోదావరి జిల్లాల సర్‌ప్లస్ అనే మొండిఅభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి ఉంది. అక్కడ పేదవాళ్లు లేరని ప్రభుత్వంయొక్క అభిప్రాయమా ? సర్‌ప్లస్‌ఉంటే ప్రొక్యూర్‌మెంటు చేసుకోండి. అభ్యంతరంలేదు. ఈ పాలసీవల్ల అక్కడ పేదప్రజలకు తిండిదొరకడానికి కష్టంఅయిపోయింది పండేచోటే తిండిదొరకని పరిస్థితులు ఏర్పడితే ఈలాంటి మొండి అభిప్రాయంతోటి, గుడ్డిఅభిప్రాయంతోటి ప్రభుత్వం ఎంతకాలం ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత ఈ బ్లయిండ్ బిలీఫ్‌నుంచి విముక్తి అవుతుందా ? అలా విముక్తి అయిననాడే అక్కడకూడా సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి ఒక అవకాశం తీసుకుంటుంది. అందుచేత అక్కడ డెన్సిటీ ఆఫ్ పాపులేషనుకూడా చూడాలి. రైతులెంతమంది ఉన్నారు, కన్‌స్యూమర్సు ఎంతమంది ఉన్నారు అనికూడా చూడాలి. ఇవన్నీ గణనలోకి తీసుకోకుండా సర్‌ప్లస్ ఏరియా గనుక అక్కడ చౌకడిపోలు పెట్టవలసిన అవసరంలేదనే ఒక అభిప్రాయాన్ని క్రియేట్ చేసుకొనడంవల్ల ఆ జిల్లాలలోని ప్రజలకు చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఈ అభిప్రాయంనుంచి మొట్టమొదట తరలించబడుతుందా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో సర్‌ప్లస్ జిల్లాలలోనేకాకుండా తరుగు జిల్లాలలోకూడా మేము అలాట్‌మెంట్ చేసినా అక్కడ ఆఫ్ టేక్ తగ్గిపోయింది. గౌరవసభ్యులు సన్యాసిరావుగారు అడిగిన సందర్భంలో విశాఖపట్టణానికి సంబంధించినంతవరకుకూడా 50 perc nt was not lifted in most of the Districts. అప్పుడు పంట వచ్చిన కారణంచేత, స్థానికంగా ఉండే బియ్యం కె జి. రూపాయికి దొరికే కారణంచేత అక్కడ ఆఫ్ టేక్ తగ్గిపోయింది. భాస్కరరావుగారు చెప్పారు. ఆ జిల్లాలు సర్‌ప్లస్ జిల్లాలు కనుక అక్కడనుంచి మిగతా జిల్లాలకు సరఫరా చేయడం. ప్రొక్యూర్‌మెంటు చేయడం జరిగింది అక్కడ కొంతకాలంవరకు కిలో రూపాయికన్నా తక్కువగాఉన్న కారణంచేత అక్కడ ఈ దుకాణాల అవసరం ఉండేది కాదనేటటువంటి మాటగా నేను మనవి చేయడం జరిగింది ఆగష్టు ఒకటవతేదీ నుంచి ఆ జిల్లాలలోకూడా ఓపెన్ చేస్తామని చెబుతున్నాను

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—సభ్యులందరూ కూడా రియలైజు చేస్తున్నారు మంత్రిగారు చెప్పినమాట మళ్ళీ చెబుతున్నారు కొత్త విషయాలు చెప్పడం లేదని. దాని ఇంప్రెషన్ బాగా పడినట్లుగా ఉంది. అందుకనే అదే రిపీట్ చేస్తున్నారేమో. అందుకని నేను మనవి చేసేది ఏమంటే— గతంగత, ముందు గురించి ఆలోచించండి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో అనేక ప్రాంతాలలో వర్షాలు లేకుండా పైర్లు పూర్తిగా చెడి పోయే పరిస్థితులు కలిగినాయి. వర్షాలు వచ్చినా కూడా పైర్లు చేతికి వచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోకూడా చాలా భయంకరమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. మొదట స్టాక్ పొజిషను లేదనే పద్ధతిగా అన్నారు. అయితే చౌక ధరలలో సరఫరా చేయడానికి మీ పొజిషను ఇంప్రూవ్ చేయడానికి ఏమిచర్యలు తీసుకొంటున్నారు ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—చాలినంత బఫర్ స్టాక్ లేనందువలన కోర్సు రైసు అలాట్‌మెంటు తగ్గించి ఫైను రైసు అలాట్‌మెంటు చేసామనే మాటగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. సెకండ్ క్రాప్ పిరియడ్ కూడా చాలినంత రాని కారణంచేత అక్కడక్కడ రిక్విజిషను చేయడం జరిగింది. ఎంతవరకు అవకాశం ఉంటే అంతవరకు మేము నిల్వలు పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇంతమంది ఇన్ని ప్రశ్నలు వేసారు. మినిష్టరుగారు ఆన్సర్సు చెప్పారు. What is the net result of it ?

Sri V.Sri Krishna :—The Minister appears to be in a fools' paradise. హౌసులోనికి అంతా గ్రామాలనుంచి, తాలూకాలనుంచి వచ్చిన వారే. కిలో బియ్యం రూపాయికి తక్కువ వచ్చిన సమయం లేదని ప్రతి ఒక్కరూ చెబుతూ ఉంటే హైదరాబాదులో కూర్చుని అక్కడి రికార్డ్సు, ఫైల్సు తెప్పించుకొని రూపాయికు తక్కువ అమ్ముతున్నారని చెబుతూఉంటె అది వాల్యుయేయడం చాలా కష్టం. అవసరం అయితే మీరు ఈ ఇస్యూమీద ఒక హౌసు కమిటీ వేసి విచారిస్తారా ? లేకపోతే డిస్కషన్ అయినా పెట్టండి.

Sri C.V.K. Rao:—It is all anillusion.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—రూపాయికి కూడా అమ్మడం లేదు.

Sri V.Sri Krishna ;—He is not going to solve the problem. When he says that the prevailing market price is less than Re 1/, What is he going to do for the solution ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—మార్చినెలలో కూడా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో కిలో బియ్యం రూపాయి ప్రకారం శ్రీ వంకా సత్యనారాయణగారు చెప్పిన దానికి కాదనే మాటగా చెప్పాను కాని కిలో రూపాయిప్రకారం ఆ జిల్లాలో అమ్ముతున్నట్లుగా మనవిచేయలేదు. మిస్‌లీడ్ చేయవద్దు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—అక్కడ తినేవాళ్ళము మేము, అమ్మే వాళ్ళం మేము. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో మార్చి నెలలో అక్కడ యిప్పుడు రూపాయికంటే ఎక్కువే అమ్మింది కాని రూపాయి అమ్మలేదు వారి ఛాలెంజ్ నేను రిసీవ్ చేసుకుంటున్నాను వారు దీని క్రింద వాగ్దానాలు చేస్తే చాలా చిక్కులలో పడిపోతారు మిల్సు ఎట్లా అమ్మిందో ఎట్లా అమ్మలేదో యిప్పుడు యేమిచేయాలో అధికారాలు యిస్తూ ఒక హౌవుస్ కమిటీని వేయించండి. దానివలన తొందరగా ఆ ఫుడ్ ప్రాబ్లెమ్ పరిష్కారం చేయవచ్చు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—మంత్రిగారు వారి సమాధానంలో ఒక కిలో ఒక రూపాయికి పంపిస్తున్నామని చెప్పారు. కాని అది సత్యదూరం అని చెబుతున్నాను. The rate fixed by the F.C I. is Rs.100 per quintal and gunny costs Rs 3 to 4 total cost is Rs.103 and odd. But acually even in Hyder-bad, the grain issued per K·G.is equivalent to 900 grams, it won't-be 1000 grams. వానికి లాస్ మేకప్ అయ్యే దానికి వారు తూనికలలో ప్రజలను మోసం చేస్తున్నారు. కాని వీరు ఒక రూపాయికి అమ్మినా కాని వారికి క్వాంటిటి అందడం లేదు, కాని గ్రామాలలో ? కిలో రూపాయికి

అమ్ముతున్నారంటే అది చాలా పొరపాటు మంత్రిగారు చాలెంజ్ చేస్తున్నానని చెప్పడం చాలా ఆత్రపడి చెప్పిన విషయం. దానికోసం మీరు ప్రత్యేకించి ఎక్కడికైనా వెళ్ళండి క్యూలో ఉన్నటువంటి వ్యక్తి దగ్గర చూశారంటే కనీసం ఒక కేజీ 100 టు 150 గ్రామ్స్ తక్కువగా వారు సేల్ చేస్తున్నారు. మంత్రి గారు దానిని గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—వారు స్పెసిఫిక్‌గా దృష్టికి తీసుకువచ్చి నట్లయితే దానినిగురించి విచారణ చేస్తాను.

Sri D. Venkatesam :—You can go and see in Hyderadab itself

Sri Ch. Subbarayudu :—I have see.

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి (వోర్నకల్) :—గవర్నమెంటు షాపులో అమ్మితే యిదివరకు రూపాయకు ధర యేర్పాటు చేసినారు. గ్రామానికి చాలా లిమిటెడ్ క్వాంటిటీ నెల 1కి అరబస్తా, బస్తా యిస్తే అదికూడా యెవరికీ సరిపోలేదు. బజారులోమాత్రం 1-40, 1-50 పైసలకు కోర్స్ ధాన్యంకూడా అమ్మబడుతున్నాయి ఆ డబ్బు పెట్టినప్పటికికూడా గ్రామాలలో దొరికే పరిస్థితి లేదు. గత సంవత్సరం డ్రౌట్ వచ్చింది. ఈ సంవత్సరంకూడా నారుమళ్లు లేకుండా నార్లుకూడా లేకుండా మొత్తం యే పైర్లుకూడా లేకుండా మొత్తం గ్రామాలలో ఎండిపోయిన పరిస్థితిఉంది. అటువంటప్పుడు దానికి రిలీఫ్ మెజర్స్ యేమో యిస్తున్నామనిఅంటే యే గ్రామానికి యెంత యిస్తున్నారు ? ఆ సమాధానం చెబితే అక్కడ ఉన్నవాళ్ళకు సరిపోతుందా ? పశువులకు మేత బొత్తిగా లేకుండా పోయింది. పశువులన్నీ చచ్చిపోతున్నాయి. ఇంకా యీ దారుణ పరిస్థితి రాను రాను యిటువంటి పరిస్థితులలో గ్రామాలలో భీభత్సంగా వచ్చే పరిస్థితులు ఆ విధంగా కనిపిస్తున్నాయి వర్షంగురించి ఫోర్ కాస్ట్ చూస్తే వచ్చే 5 రోజులకు 10 రోజులకు యేమీ లేదన్నట్లు ఆ విధంగా చెప్పబడు తున్నాయి. దానిని అనుసరించి మీరు రియలిస్టిక్‌గా ఆలోచించి చేయాలి. యిప్పుడు బంగ్లాదేశ్‌కు చేసే ఎగుమతులు అక్కడకు చేయవద్దని కాదు. కాని ఆ ఎగుమతులు ఆ విధంగా యితర రాష్ట్రాలకుకూడా జరుగుతూనే ఉన్నాయి. అటువంటప్పుడు మనం లిమిటెడ్ క్వాంటిటీ హైదరాబాద్ సిటీలోను, పెద్ద పెద్ద పట్టణాలలోను కొంతధాన్యం సరఫరాచేసి మొత్తం రాష్ట్రానికి అంతటికి గ్రామాలన్నింటికి సరఫరా చేస్తున్నామనిఅంటే అది సత్యానికి కొంత దూరం అవుతుంది. ప్రజలు చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. కొంతమంది పెద్దవాళ్ల దగ్గరకూడా ధాన్యంలేక వాళ్లంగరూకూడా యిచ్చేపరిస్థితిలో లేకుండా ఉన్నారు కనుక ఒక హౌస్ కమిటీనివేసి దీర్ఘంగా అన్ని సమస్యలు యీ డ్రౌట్ గత సంవత్సరం యీ విధంగా ఉన్నప్పుడు మరల ఎలక్ట్రిసిటీరేట్లు 12 నుంచి 16 పైసలకు ఆ విధంగా పెంచుతున్నారు. ఇవన్నీ రైతులు తట్టకోగల్గుతారా ? కొంత ఆలోచన చేయవలసిందని మనవి చేస్తున్నాను

(A number of members rose to put supplementaries)

Mr. Speaker :—What is all this ? Do you want me to conduct the House or not ?

Sri V. Srikrishna :—Mr. Ramachandra Reddy also suggested the constitution of a House Committee. I welcome it.

Mr. Speaker :—Don't you want to hear me first ? I am going to say some thing.

Sri C. V. K. Rao :—You were telling me that you will give me a chance, Sir.

Mr. Speaker :—If I give my opinion on this you may not press for chance.

అన్నివైపులనుంచికూడా యీ సమస్యపైన ఆందోళన వ్యక్తం చేసినారు. ఈ హౌస్‌కమిటీ ఒకటివేసి దానికి పరిష్కారమార్గం ఉంటుందేమో చూడండి అనికూడా చెప్పినారు. అందుచేత యీ ప్రశ్న యిం తటితో పూర్తి చేద్దాము. I will consult the leader of the House, Civil Supplies Minister and a few other leader from various groups and if really a House Committee can go into this matter and find a solution, then I shall certainly announce to the House and then we shall try to solve the problem. By putting supplementaries on this scale, we are not able to come to any conclusion and no result was produced even after half an hour. Allow me to close this row and I shall consult the Leaders. In what form we can find a solution, I shall tell the House.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—తమరుచెప్పింది యేమైనా అసలు ప్రభుత్వము అవలంబిస్తున్నటువంటి కేలస్ యాటిట్యూడ్ మొదటినుంచీకూడా యీ ఆహార సమస్యనే. అవతల ప్రజలు చచ్చిపోతూ ఉన్నారు. మనం యిక్కడ డిఫెండ్ చేస్తూ ఉన్నాము. కమిటీలు వేయడం మంచిదే. తక్షణమే కమిటీ వేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొకటి యేమిటంటే యిదంతా పెద్ద బోగస్ ఎఫైర్. ఫెయిర్ లేదు ప్రైస్ లేదు షాపు లేదు. ఇవి అంతాకూడా బఫర్ స్టాక్ అని ఒకటి ఆఫ్ టేక్ లేదని ఒకటి నానారకాల అసత్యాలు మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. కాబట్టి తక్షణమే వేయించండి. దానిమీద డిస్కషన్ చేసి నిర్ణయాలుతీసుకోండి. గత శాసనసభలో అవి చేశాను. దర్మిలాన చాలా గందరగోళాలు వచ్చాయి. ఇప్పుడు మంత్రిగారి ధోరణి ప్రభుత్వధోరణి చూస్తే ప్రజలను చంపివేస్తూ ఉన్నారు. అది వాస్తవం. ఆహారధాన్యాలు ధరలుపెంచి ప్రజలను చంపివేస్తున్నారు.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

FURTHER SUPPLIMENTARIES ON S N. Q. No. 375-A

Mr. Speaker :—I am going to the next question. Mr. Ratnasabapathy may put his question.

Sri M. Manik Rao : —Sir, as I have promised, I have placed all concerned papers on the Table of the House and if hon. Members want any particular information I shall state.

నేను టేబిల్ మీద పెట్టిన పేపర్స్ మీద క్లియర్ గా ఉంది. దీనికి ఒక ఆఫర్ అని నేను తెప్పించలేను. మేనేజింగు డైరక్టర్ మొత్తం తన నోట్ లో ఏమి చెప్పాడు అంటే ఈ ఓపెన్ సెల్స్ ఈ హైపు రిగ్గు మెషిన్స్ కావాలని ఆలోచన చేసినప్పుడు ఆయన స్వంతంగా ఒక రిసెర్చి యూనిట్ గాని డిపార్టుమెంటులో

పెట్టుకొని చేయలేనప్పుడు, ఈ కార్పొరేషన్ రాకముందు వాటర్ వెల్స్ రిసోర్సెస్ యూనిట్స్ కొన్ని ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో పని చేస్తున్నాయని తెలుసుకొని మనకు అవసరమైనప్పుడు వాళ్లతో మాట్లాడినప్పుడు వారు ఈ పైపు మెషిన్ తయారుచేసి ఇస్తామని చెప్పి మీరు గ్రాంటు ఇయ్యాలని చెప్పినారు. యింకా వేరే బయటకెళ్లి టెండర్ తెప్పించి నేను చేయలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— ఆయన ఒక బ్లూ ప్రింటు ఏమైనా ఇచ్చారా ? ఆ బ్లూ ప్రింటు మన కాంపిటెంటు ఆఫీసర్ దగ్గర ఏమైనా చెకప్ చేసి దాన్ని ఏక్సెప్టు చేశారా ? ఇంజనీర్లను ఎవరిని అడగకుండానే కాంపిటెంటు పర్సన్ దగ్గర ఒపీనియన్ తీసుకోకుండానే మరి ఎట్లాగ ఇది మనకు ఉపయోగపడుతుందని తీసుకున్నారు ?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్యాలరావు :—ఇది జనరల్ అయిటమ్ లెక్కకాదు. మన దేశంలో తెలంగాణాలోగాని రాయలసీమలోగాని, బయటనుంచి తెప్పిన రిగ్గులతో ఇప్పటివరకు సర్ఫేసుమీద పని చేస్తున్నాము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఈ రోజు 45, 50 వేలు ఓపెన్ వెల్స్ ఉన్నాయి. ఈ ఓపెన్ వెల్స్‌లో బోర్ మెషిన్ లోపల ఫిక్స్ చేసి చేస్తే దాని కాస్టు ఎక్కువ అయిపోతుందని ఆలోచన కార్పొరేషనుకు ఉండి వారు చర్చించి మాట్లాడినప్పుడు నేను ఈ పద్ధతిని చేసి ఇస్తానని చెప్పి చేసి ఇచ్చారు. నేను రత్నసభాపతిగారికి మనవిచేస్తున్నది ఏమిటి అంటే ఇప్పుడు ఒక మిషను దొరికింది పని చేస్తుంది. ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులకు చూపించడానికి ఒక మిషను మన హౌసు బయటనే పెట్టించినాను. ఆ మిషను వారు చూడాలనే మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— అట్లాకాదు అధ్యక్షా ఇక్కడ క్లియర్‌గా 6వ జనవరి 1972వ తేదీ మేనేజింగు డైరెక్టర్ లెటర్ ఉంది. ఇందులో ఏమి ఉంది అంటే —The rig delivered to our District Manager. Hyderabad had since been tested and that the rig could do hardly 6 ft. యిప్పుడు ఇది హార్డు రాక్ కోసం అని నేను ఇన్వొవేట్ చేస్తాను. బావులలోపల ఓపెన్ వెల్‌కు ఉపయోగపడేది, సక్రమంగా వేస్తాను అని చెప్పిన మాటపైన ఆధారపడి 70 వేల రూపాయలు ఈయనకు గిఫ్టుగా ఇచ్చారు. ఆ రిగ్గు మొదటి సారి చెక్ చేస్తున్నప్పుడే చెడిపోయింది. అది పనిచేయలేదు. 6 అడుగుల లోతుకంటే ఎక్కువపోలేదు. ఇది మనకు ఉన్నటువంటి డాక్యుమెంట్స్‌నల్ల వచ్చిన సమాచారం, ఆ మిషనే ఇప్పుడు మన దగ్గర పనిచేస్తావుందా లేక మనం వేరే ఈ మిషన్ తయారుచేసుకున్నామా ? దానికి ఎంత ఖర్చు అయింది. ప్రక్కన రిగ్గు ఉంది చూపిస్తామంటున్నారు. అది చూసి అర్థం చేసుకోడానికి మనకు టెక్నికల్ నాలెడ్జి ఎంత ఉంది. అది కష్టం అనుకోండి. కాని అనుభవంవల్ల మన అగ్రిమెంటు ప్రకారం ఆ బ్లూ ప్రింటూ ఆ రిగ్గు మనకు సప్లై చేయాలి. చేసిన తరువాత ఆ రిగ్గు వాళ్లు చెప్పిన మేరకు పనిచేస్తూ ఉందా ? లేకపోతే ఇట్లాంటి రిగ్గులు తయారుచేసిగాని ఇంతకంటె మంచివి తయారుచేసిగాని యివ్వడానికి యింకొక ఆఫర్ ఎందుకు అడగలేదు. వేరే నిపుణులను ఎందుకు సంప్రతించలేదు. ఇతనికే 70 వేల రూపాయలు ఇవ్వడానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్ రావు :—అసలు మొదటి మెషిన్ ఇది. తయారు చేసింది డిస్ట్రిక్టు మేనేజర్ గారికి ఇచ్చారు. ఆయన వరంగల్లులో దీనితో పని చేసినప్పుడు ఇది లోతుచేయడానికేగాని కొన్ని కొన్ని బావులలో పనిచేయడం కష్టంగాఉందని రిపోర్టుచేస్తే అప్పుడే ఒక లెటర్ పంపించినాము. 20 జనవరికి పీటర్ వుడ్ జవాబు ఇచ్చారు. ఈ మెషీనులు ఓపెన్ వెల్స్ లో పనిచేయడానికే గాని సర్ఫేస్ లో పనిచేయడానికి కాదు ; మీరు సర్ఫేస్ లో పనిచేశారు, వాటికీ వీటికీ వ్యత్యాసం ఉందని చెప్పారు. ఇక్కడనుంచి మనుషులుపోయి ఒక వారం రోజులుఉండి పనిచేయాలని అగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ కి వ్రాసినపుడు వారు మనుషులను పంపించి ఒక వారంరోజులు పనిచేయించి ఇచ్చి వచ్చినారు. దీనిలో ఏదైనాసరే ఇంప్రూవ్ మెంటు చేయడానికిగాని దేనికైనాగాని వారు తయారుగా ఉన్నట్లు చెప్పారు. నేను మొన్ననే వాళ్ళతో మాట్లాడినాను. They are prepared to give whatever small changes are there.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఈ పీటర్ వుడ్స్, డైరక్టర్ ఆఫ్ వాటర్ రిసోర్సెస్ అని ఆ పేరుతోనే 70 వేల రూపాయలు గ్రాంటు ఇచ్చారు. గ్రాంటు ఫర్ ది డెవలప్ మెంటు ఆఫ్ రిగ్స్. The rig working for the A. F. P. R. O. in Andhra Pradesh అని చెప్పి ఎవరికో పని చేస్తున్నట్లుగా ఇందులో ఉంది. మరి ఈ 70 వేలు ఆయనకి డబ్బు ఇచ్చేటప్పుడు మరి ఏదైనాసరే దాని డెవలప్ మెంటల్ స్టేజెస్ నిబట్టి ఎట్లా పనిచేస్తోందో మనంచూసి ఫేజ్ కావలసినటువంటివి ఇవ్వడమో మెషీనరీకి ఇవ్వడమో ఆ పద్ధతిలో వాయిదాలపద్ధతిమీద ఇవ్వడం కాకుండా 70 వేల రూపాయలు ఏమీ తెలియకుండా తాడూ బొంగరము లేకుండా ఆయనచేతుల్లో ప్రభుత్వం ఎట్లా పెట్టింది ? To design and produce a prototype machine designed to deal effectively with the special conditions of the Telangana region granite formations. దానికోసంఅని కండిషన్స్ తీసుకున్న తరువాత ఇక్కడ జరిగినపని ఏమిటిఅంటే 120 అడుగులుకు పోవలసింది 6 అడుగులలో పగిలి ఊరుకుంది. పనిచేయలేదు. దాన్ని తరువాత పరిశీలించి ఏమి అనుకున్నారు ? ఈ గ్రాంటు ఇవ్వడం కరెక్టు అనుకున్నారా ? తప్పు అనుకున్నారా ? ఎట్లా ఇచ్చారు ?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్ రావు :—గ్రాంటు ఇచ్చేటప్పుడు అదే ఆలోచన చేసినాము. ఆ మిషన్ చూసినతరువాత వారికి తెలుస్తుంది. ఓపెన్ వెల్స్ లో ఒక రెండు మూడు ప్రదేశాల్లో దానిని మనం క్రిందకు దించాము. ఈ వైపు ఇంతవరకు ఇక్కడ లేదు. దానితో ఇప్పుడు పనిచేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా రాయలసీమలోగాని, తెలంగాణాలోగాని ఓపెన్ వెల్ లో పనిచేయడానికి ఇప్పటి వరకు రిగ్గు ఇక్కడలేదు. ఎక్కడాలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇది చేసి చూపిస్తానని యూనిట్స్ తయారుచేసి తెచ్చి చూపించారు. అందులో ఇప్పుడు రత్నసభాపతిగారు చెప్పినట్లు కొన్ని లోపాలు ఉన్నాయి. దానికి వారు హామీ ఇచ్చారు. ఏమైనాఅయితే వారు రిపేర్స్ చేసి ఇస్తామని చెప్పారు. వాళ్ళమనిషి స్వంతంగాపోయి చేస్తున్నాడు. ఇప్పుడు వరంగల్లులో పనిచేస్తోందని నేను గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—70 వేల రూపాయలు ఒకేసారి ఇచ్చారు ఫేజ్ టు ఫేజ్ ఇవ్వడం కాదు. ఒక్కసారి 70 వేల రూపాయలు ఇస్తున్నారు. ఎవరో చేస్తామంటే మనకు ఏమీ తెలియకుండా ఇవ్వంకదా? గ్రాంటులు ఇవ్వంకదా? ఒక్కసారి ఒక్క వ్యక్తికి 70 వేల రూపాయలు ఎందుకు ఇచ్చారు?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్‌రావు :—డీప్ బోర్ వెల్ మిషనలు నేను తయారు చేస్తానని మేనేజింగ్ డైరక్టర్‌తో నెగోషియేషన్స్ జరిగినతరువాత ఆయన ఒక అప్లికేషన్ ఇచ్చాక దానిమీద రెండు దఫాలుగా 70 వేల రూపాయలు ఇచ్చాము.

శ్రీ కాజ రామనాథం:—మనకు కావలసిన రిక్వైర్‌మెంట్స్ ఏవో చెప్పి, ఈ మిషను మాకు కావాలి మీరు తయారుచేస్తారా అని కొన్ని ఇంజనీరింగ్ కంపెనీలను అడుగుతాముగాని వీధులో వెళ్ళేవాడికి ఎవరికో 70 వేలు ఇచ్చి మీరు ఈ విధమైన మెషినరీ తయారు చేయుమని చెప్పడం కొత్త పద్ధతిగా ఉంది. మీరు ఏ ఇంజనీరింగు కంపెనీనిఅయినా మాకు ఇటువంటి రిగ్గులు కావాలి, మాకు ఉన్న కండిషనులు ఇవి, మీరు తయారు చేస్తారా అని అసలు మీరు అడిగారా? 70 వేలు గ్రాంటు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఏమీలేదు. మనం ఇన్ని మెషిన్లు కొంటాము అంటే ఎవరుపడితే వారు దానికి కావలసిన మెషినరీ తయారుచేస్తారు. ఏ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీని మీరు అడిగారు? ఎవరివల్లా కాదంటేనే మీరు వీరికి ఇచ్చారా?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్‌రావు :—రామనాథంగారు చెప్పిన సలహా చాల మంచిది. ఈ రోజు భారతదేశంలో ఎక్కడా లేగనిచెప్పి ఒక స్పెషల్ టైపు రిగ్గు మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ కొన్నప్పుడు ఇది స్పెషల్ టైపు, స్పెషల్ డిజైన్ అని చెప్పి నేను మనవి చేస్తున్నాను. మనదేశంలో ఈ టైపు మాన్యుఫాక్చరింగు ఫ్యాక్టరీస్ లేవని మనవి చేస్తున్నాను. వోల్టాస్‌గాని వేరేదిగాని వారి టైపురిగ్గు వేరు. మేము అడిగే టైపు వేరేఅని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇది నెగోషియేషన్స్ జరిగి మాట్లాడి చేసిందనిచెప్పి నేను పదే పదే గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను రిగ్గు బాగా పనిచేయడం లేదంటే నేను దానికి ఏమైనా జవాబు ఇస్తానుగాని—ఒక యూనిట్ ఇచ్చినారు పనిచేస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

గౌరవసభ్యులు చెప్పిన సలహా చాలా మంచిదిగా ఉన్నది. కాని అప్పుడు ఈ టైపు మిషన్సు ఎక్కడ కూడా చేసేవాళ్ళు లేరని చెప్పితే...మరి ఒకసభ్యుడు రామనాథన్ గారు వస్తారనుకోండి, వచ్చి ఈ టైపు మిషన్స్ నేను చేస్తానని చెప్పినప్పుడు అప్పుడు డిస్కస్ చేయాలికదా? కాని బయటికి వెళ్ళి ఏదో టెండర్స్ గాని, రేట్సు గాని పేపరులో ఇచ్చి మీరు ఈ టైపు మాన్యుఫాక్చర్ చేస్తారా అని అడగలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, మినిస్టరుగారు పదే పదే అదే చెప్పుతున్నారు. ఈ 70 వేలు మినిస్టరు వాళ్ళ సొమ్ము కాదు, ప్రజల సొమ్ము అనేది వాళ్ళు బాగా గ్రహించాలి. గ్రాంటు ద్వారా అంత ఎట్లా ఇచ్చారు? ఇప్పుడు రామనాథన్ గారు వస్తే మేము కాదంటామా అన్నారు. అట్టే

మేమంతరము ఎం. ఎల్. ఏ. లు వస్తే, మీరు కాదనకుండా మాకు ఇస్తారా? ఏ బేసిస్ పైన ఇచ్చినారు? డెబ్బయి వేలు ఒకసారి ఇచ్చారా లేకపోతే ఇన్స్టాల్‌మెంట్సు బేసిస్ మీగ ఇచ్చారా? లేకపోతే పని జరుగుతూ ఉంటే, ఇంత పని అయింది కాబట్టి మళ్ళి ఇస్తామని చెప్పారా? ఏ బేసిస్ మీద మీరు ఇచ్చారు? ఏ ఆదాయము పైన ఇచ్చారు? ఏమైనా సెక్యూరిటీ తీసుకొన్నారా?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు:—నేను ఇప్పుడే మనవి చేశాను. కామన్ క్వశ్చన్స్‌కు నేను జవాబు అదే చెప్పవలసియుంటుంది. గౌరవసభ్యులు చెప్పింది మీరు కన్సల్ట్ చేసినారా లేకపోతే మేమందరము వస్తే మీరు ఇస్తారా అంటే ఈశ్వరీబాయి గారు మంచి మెకానిక్కును పెట్టి మేము చేస్తామంటే బహుశా వారికే ఇవ్వవచ్చు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి):—దీంట్లో క్లియర్‌గా కనపడుతుంది మినిస్టర్ చేతులు కూడ ఉన్నట్లు. 70 వేలు ఎవరి అబ్బ సొమ్ము అని ఇచ్చారు?

Sri M. Manik Rao :—This is highly objectionable Sir, The Hon'ble Member cannot pass such remarks to the Minister. She must withdraw· If there is anything in the Minister........

Smt. J· Iswari Bai :—I won't mind I said.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—పీటర్ పుడ్సుకు 1969 లో 70 వేలు రూపాయలు ఇచ్చారు. But the rig was actually delivered to the Department on 26th November 1971. 26 నవంబరు 1971 నాటికి కూడ ఇవ్వలేదు. ఈ రిగ్గు వచ్చినప్పటి నుంచి ఒక బోరు మాత్రం వేసినారు. The rig allotted to our Dt. Manager Hyderabad has since been tested. The Dt- Manager reported that the Rig when first commissioned could do hardly 6· అని చెప్పి 72 జనవరి 6 వ తేదీ వ్రాసినారన్నమాట. దాని పై 6-1-72 లోనే ఆ పీటరు గారు డైరెక్టరు గారికి ఏమి వ్రాశారంటే అక్కడ సాయిల్స్ బాగ లేదని కాబట్టి ఇది ఓపన్ వెల్స్‌లో పని చేస్తుంది కాబట్టి అక్కడ పని చేయలేదు; An_ how we will look into the matter అని 72 జనవరి 6వ తేదీన ఇచ్చారన్నమాట Even though having given an amount of Rs. 70,000 the Rig was not at all used and it has been used only in Warangal, where it has been proved that it is not fit for working· What is he going to do with this Rig as it stends at present?

Sri M. Manik Rao :—There is a small defect with that. They have sent their own expert and after one week the machines are wo king.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—ఇది కార్పొరేషన్ యాక్షన్, మరి మంత్రికాదు. మరి మంత్రిపైన అలాట్ చేస్తే అది సరిఅయినది కాదు. మంత్రి గారు ఒక యాటిట్యూడు తీసుకొన్నారు, కార్పొరేషన్ చేసింది మంచి ఉద్దేశముతోనే అనే అభిప్రాయము వారికి కలిగింది. మంచి భావముతో చేసినా అది రీజనబుల్‌గా లేదని. The procedure adopted does not seem to be very

reasonable, though the intention might be good. At least have you come to that conclusion ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇంటెన్షన్ గుడ్, ప్రొసీజర్ బాడ్ అంటారా ?

Sri Konda Lakshman Bapuji:—The procedure adopted is unusual and not so proper. Has he come to that conclusion as Minister?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు :—నేను మనవి చేసేది, కొన్ని పొరపాట్లు జరిగినాయి. కాని ఒక మంచి పని జరిగినప్పుడు, మంచి మిషన్ను మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు దొరికినప్పుడు ఈ తప్పులు గురించి కొంచెము ఆలోచించవలెనా లేదా, కొంత వదలి పెట్టవచ్చు కదా ? ముఖ్యంగా ఈ రోజు కార్పొరేషన్ కే కాదు, యాన్సిలరీ ఇండస్ట్రీస్ కు మనము ఇచ్చి ఈ రోజు మనకు ఇంపోర్టెడ్ మిషన్ను పని చేసినందుకు, We are getting some of the parts. ఏదో వారి మీద దయదలచి చేసింది కాదు, లేక ఆయన ఏదో పెద్దపని చేసినారని చెప్పి నేను మనవి చేయడం కాదు. I am convinced personally. That is a new type of machine which is useful for our work.

Sri M. Narayana Reddy :—The correspondence that is now circulated discloses that the rig was to be delivered in February 1970 for using it in the summer season, i. e., March, April and May. With that pressure on the Corporation, perhaps, they have found this Peter Wood only to develop this rig. But the correspondence discloses that the rig cannot be used. It was not delivered to the Corporation till the end of 1971 or beginning of 1972. That is one point. The second is that it is said in the letter dated 15-7-1969 that the rig is having the drilling capacity of 120 ft. of boring with 4" diametre bore. When it was actually tested here and in Warangal in January 1972, this struck within 50 Ft. where even the soil was soft. It cannot go beyond 50 ft. Otherwise. . .

Mr. Speaker :—Why do you go deep into the matter?

Sri M. Narayana Reddy :—Because the rig is not going deeper. I think, we can go deeper. Normally the saying goes that robbing Peter to pay Paul. It will be robbing Paul to pay Peter. .

Sri M. Manik Rao :—I request the hon. Member to hear me. The subsequent report also is there, as to why he has taken so much time. Every month the Corporation has asked Peter and every time he has replied; and all the replies have been placed on the Table. In the letter he stated 'I thank you for your letter and have to inform you that our service Engineer has just returned from visiting the rig in Warangal, and our driller is remaining with it for one week as requested'. This engineer and expert went and worked there and after a week or ten days, the machine is working. I am repeatedly saying this to the House.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు మీరు ఎట్లా ఇచ్చినారు, ఏమి ఇచ్చినారు, ప్రొసిజర్ ఫాలో అయినారా, ఏమి జరిగింది అనేది చెప్పుతున్నారు. The final reply from the Minister was that there were really some lapses and many lapses. ఇప్పుడు ఆఖరున ఆయన చెప్పింది ఏమిటంటే, ఇది జరిగినప్పటికి, పీటర్ గారు ప్రొడ్యూస్ చేసి ఇచ్చినటువంటి రిగ్గు ఇక్కడ

మన దేశములో లేదు, ఇంకొక దేశములో కూడ అటువంటిది కన్పడదు. మీరు చూడండి అని చెప్పారు.

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు :—ఈ పరాసు ప్రక్కన తెచ్చి పెట్టాను చూడవచ్చు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— అది లాభములేదు. మేము చూస్తే ఏమి అర్థమవుతుంది.

మిష్టర్ స్పీకర్ : —చూస్తే తృప్తిపడవచ్చును.

Sri B. Ratnasabhapathi :— We forget all these things. We forget all the proecdures adopted, whether it is good, proper or not. అన్నది మాకు వదలివేయండి. ఇపుడు ఆ పీటర్ ఉడ్స్ ఇటువంటివి ఎన్ని మిషిన్స్ తయారుచేసి మనకు ఇచ్చారు ?

మిష్టర్ స్పీకర్ :—అది ఒక్కటే. అది నగంలో ఉంది.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— ఇక్కడ ఒకటి ఉంది, వరంగల్‌లో ఒకటి ఉంది అంటున్నారు. The Minister stated that one is at Warangal and another is there at the premises. Let it be properly checked up. That is one. Now, No. 2. Whether these two machines have been supplied out of the gift we have given to him. ఇపుడు యీ రెండు మిషిన్స్ మనకు ఇచ్చారు అన్నారు. ఇదివరకు ఇచ్చినటువంటి 70 వేలు కాకుండా మళ్లీ యీ మిషిన్‌కు ఎక్కువ డబ్బు ఇచ్చి కొన్నారా ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు :—ఆయన ఒకటే మిషిన్ . యీ టైప్ మిషిన్ తయారు చేసి ఇస్తానని చెప్పినపుడు 70 వేలు గ్రాంట్ ఇచ్చాము. ఆయన అది తయారుచేసి మనకు ఇచ్చారు. అది ఇపుడు వరంగల్‌లో పని చేస్తున్నది. అక్కడ వరంగల్‌లో పని చేసేది ఇక్కడకు తీసుకువస్తే బాగుండదు అని—అదే సేమ్ టైప్ ఆఫ్ మిషిన్ వారు ఇంకొకటి తయారు చేశారు—ఆ మిషిన్ ఇక్కడ గౌరవ సభ్యులకు చూపించటానికి ఇక్కడకు తీసుకువచ్చాను. వరంగల్ నుంచి మిషిన్ తేవాలంటే అక్కడ పని ఆగిపోతుంది కాబట్టి వేరే అటువంటి సేమ్ టైప్ ఆఫ్ మిషిన్ తీసుకువచ్చి తమరి రూమ్ ప్రక్కన పెట్టాను. కనీసం అది మనం చూడవచ్చును ; అది చూసిన తర్వాత మనం శాటిస్‌ఫై కావచ్చునని తెచ్చాను. మన దేశంలో ఒక మంచిది తయారు చేసింది గౌరవ సభ్యులు కనీసం చూసి మంచిగా ఉన్నది అని చెబుతారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—నేను అడిగినదానికి సమాధానం చెప్పలేదు. Whether we have paid in addition to the Rs. 70,000 gift we have given to him, whether we have paid additional sum when the machine has been delivered to us. That is number one. That is No. 2.

Mr. Speaker :—Let No. 1 be answered first.

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు :—ఆయన ఒక మిషిన్ తయారుచేసి ఇస్తానని చెప్పారు. దానికి 70 వేలు మనం ఇచ్చాము. అయన ఒక మిషిన్ తయారు చేసి ఇచ్చారు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—మనం మళ్లీ ఎడిషనల్‌గా డబ్బు ఇవ్వలేదా ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :—ఇవ్వలేదు. ఈ అనుభవం చాలు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఇట్లాంటి మిషిన్స్ వేరే వారు తయారు చేసే వారు ముందుకు వస్తే ఇదే ప్రొసీజర్ ఎడాప్ట్ చేసి ఇస్తారా ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :—ఇంతకన్నా మంచి ప్రొసీజర్ ఎడాప్టు చేసి మీరు చెప్పిన సలహాలన్నీ ఆలోచన చేసి ఇంకా మంచిగా ఇస్తాము.

శ్రీ కె. రామనాథం :—ఎక్కడా లేనటువంటి ఒక మిషిన్ కనిపెట్టటానికి మనం 70 వేలు ఇచ్చామన్నారు. సంతోషమే. మనం ఇచ్చిన డబ్బుకు—ఆ వచ్చినటువంటి బ్లూప్రింట్‌గాని దానికి ఉన్నటువంటి పేటెంట్‌గాని ప్రభుత్వానికి ఇచ్చారా ? లేక, వారు ఇంకా ఎక్కువ మిషిన్స్ చేసి లాభం తీసుకొంటారా ? మనం ఇచ్చిన డబ్బు ఇన్‌సెంటివ్‌గా ఉండాలి, అది incentive కోసం ఇచ్చాము అనేటట్లయితే దానిలో ఉన్న పూర్తి హక్కులు ప్రభుత్వానికి రావాలి. మన అగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్‌వారు ఆ రిగ్స్ తయారు చేసేటటువంటి ఒక ఫ్యాక్టరీ పెట్టటం అన్నది సమంజసంగా ఉంటుంది. 70 వేల రూపాయలు వారికి ఇచ్చి, అది కనిపెట్టమని—ప్రతి ఒక మిషిన్‌కు 70 వేలు రూపాయలు లాభం వారికి ఇస్తూ పోతే అది సరైనది అనిపించదు.

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :—రామనాథంగారి సలహా చాలా మంచిది. ఆ పేటెంట్ ఏమి ఉన్నది అంటే—

The Corporation and the Water Resources Unit, both the people have got the right in future for manufacture of these rigs in our country, or State wherever it is.

Sri Kishen Rao :—In this regard I come from Hyderabad district, Sir. This Peter Wood rig has worked in Hyderabad district at Vicarabad specially where the open wells are there The machine is intended for the open wells only. In the note it is clearly stated that Rs. 50,000 has been initially provided on a note of the Managing Director. The Managing Director was also the Collector of Hyderabad District. With good intentions this amount was given to him and it was intended for open wells only. But it has been used on surface drill. I would like the Minister to clarify whether it has been used on open wells.

Sri M. Manik Rao :—That is what I said now, Sir. At present in Warangal this machine is working only on open wells. This is made specially for open wells, In our State we are having 40 to 50 thousand open wells. If you take surface and everything we have to put submerged pump which costs Rs. 7,500. Because open wells are already there and it requires 30 to 40 feet depth we can get water, we have taken up this work in Warangal.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—ఇపుడు మంత్రిగారు ఆ రిగ్ చాలా తృప్తికరంగా పనిచేస్తున్నదని చెబుతున్నారు. దేనిని బేస్ చేసుకొని తృప్తికరంగా పనిచేస్తున్నదని చెబుతున్నారు? అగ్రో ఇండస్ట్రీస్ మేనేజర్ 6-1-72 లెటర్‌లో తృప్తికరంగా పనిచేయలేదు అన్నారు. 2[illegible]-1-72 నాడు దానికి రిప్లయి ఆ పీటర్ వుడ్స్ వ్రాసిన లెటర్‌ను బేస్ చేసుకొన్నా—"I gather the rig is being

used for surface bores for which it is not well suited being too light to ream p operly) and has d illed one to 100' and another to 75' in Warangal since being handed over in Hyderabad.' అన్నారు. ఇది సర్ఫేస్ వెల్స్‌లో పనిచేస్తున్నది, ఇది ఓపెన్ వెల్స్‌లో పనిచేయటానికే చేసినటువంటిది అని అతడు వ్రాసిన ఉత్తరంలో ఉన్నది అంతకు మొదలు మీ మేనేజింగ్ డైరక్టర్ వ్రాసిన ఉత్తరంలో అసలు ఇది 6 ఫీట్ మీదనే పనిచేయలేదని చెప్పారు. మీరు దేనిని ఆధారం చేసుకొని ఇది ఓపెన్ వెల్స్‌లో పనిచేస్తున్నది, తృప్తికరంగా పనిచేస్తున్నది అని చెప్పారు? దేనిని ఆధారం చేసుకొని, ఏ ఆఫీసర్స్ రిపోర్టుమీద మీరు చెబుతున్నారు ఆ రిపోర్టు కాస్త చదివి చెప్పండి.

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :— ఇపుడువున్న రిగ్ ట్రాలీమీద మోటార్‌మీద ఫిక్స్ అయివుంటుంది ఎగ్జిస్టింగ్ సర్‌ఫేస్. టు పీసెస్, త్రి పీసెస్ దానిని మేనిఫేక్చర్ చేసినది....ఎట్లా మేనిఫేక్చర్ చేశారన్నది చెబుతున్నాను. ఇది న్యూ డైన్ ఆఫ్ మిషిన్. రెండు మూడుసార్లు బోర్ చేసినపుడు ఫెయిల్ అయినది. కొన్ని కంప్లెయింట్స్ వచ్చినవి. అపుడు ఆయన మళ్ళీ మంచిగా చేసి పంపించారని చెప్పాను.

శ్రీ జె. నరసింగరావు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ పొరపాటు జరిగింది అన్నారు. ఆ పొరపాటు చేసినవారిపై ఏదైనా యాక్షన్ తీసుకొన్నారా? జరిగిన పొరపాట్లు సవరించటానికి ప్రయత్నం చేశారా?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :—మంచి పని జరిగినపుడు కొన్ని పొరపాట్లు జరిగితే మర్చిపోవాలి.

శ్రీ ఏ. శ్రీకృష్ణ :— మంత్రిగారు చెప్పినదానిలో యీ పేటెంట్ అది కార్పొరేషన్‌కు, వాటర్ సోర్సెస్ కన్‌సరన్‌కు ఆ ఇద్దరికి కలిపి జాయింట్ అంటున్నారు. 3 సెప్టెంబర్ 69 నాడు డైరక్టర్స్ ముగ్గురు in attendance Sri A. Sitaramarao, Secretary & Accounts Officer, Andhra Pradesh State Agro Industries Corporation వీరంతా కలిసినటువంటి మీటింగులో "It was further suggested that attempts be made to obtain a patent for the same in the name of the Corporation." అనే రిజల్యూషన్ పాస్ చేశారు. ఇది డైరక్టివ్, ఇది రిజల్యూషన్ 1969 లో. ఆ పేటెంట్ తీసుకోకుండా ఇపుడు ఇద్దరి జాయింట్ రైట్స్ ఉంటాయని చెప్పవలసిన అవసరం ఏమి ఉంది? ఈ డైరక్టివ్స్‌మీద, యీ రిజల్యూషన్‌మీద ఏమి చేశారు? అది లేకుండా 70 వేలు యిచ్చారా? 70 వేలు ఇవ్వమన్నది ఎప్పుడు? ఆ కండిషన్స్‌మీద 70 వేలు ఇవ్వమని చెప్పారు. ఈ కండిషన్ తీసుకొని 70 వేలు ఇచ్చారా? ఆ కండిషన్ తీసుకోకుండా 70 వేలు ఇచ్చారా? ఇది రిజల్యూషన్. డైరక్టివ్ 70 వేలు ఈ షరతులమీద ఇవ్వమన్నారు. ఇపుడు మీరు చెప్పిన దానిని బట్టి ఈ షరతులు తీసుకోలేదు. ఎందుకు చేశారు?

శ్రీ ఎం మాణిక్‌రావు :— ఈ క్వశ్చన్ వచ్చినపుడు వారిని పిలిపించి డిటెయిల్డ్‌గా మాట్లాడాను. అపుడు వారు ఏమి అన్నారంటే మా కార్పొరేషన్‌కు వాటర్ సోర్సెసుకు ఇద్దరికీ జాయింట్‌గా దాని రైట్స్ ఉంటుందని అన్నారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—దీనికి స్ట్రెయిట్‌గా ఆన్సర్ చెప్పమనండి. అసలు యీ రిజల్యూషన్, డైరక్టర్స్ అందరూ మీట్ అయి, యీ అగ్రో యిండస్ట్రీస్ ఎకౌంట్స్ ఆఫీసర్ సహా కలిసి డైరక్టు చేసింది ఎవరిని ? "The action of the Managing Director in having agreed to make a grant of Rs. 70,000 to M/s. Water Resources Unit for the development of a drill is ratified." It was further suggested that attempts be made to obtain a patent for the same in the name of the Corporation." ఈ రిజల్యూషన్ వున్న తర్వాత, ఈ క్రిందివి వదిలిపెట్టి కార్పొరేషన్‌కు రైట్ వదలుకొని 70 వేల రూ.ల డబ్బు ఎందుకు ఇచ్చారు ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :—70 వేలు ఇచ్చిన తర్వాతనే వచ్చింది.

Sri M. Narayana Reddy :—One discrepancy has come. An impression has been created as if this rig was designed for open wells boring. It is not correct, Sir. It is designed with the following specification. "Bore size 4", maximum depth-150' but the designs shall be equally applicable to bores of greater size and greater depth." At page 2 you will find the said specifications 1, 2, 3. They are designed in such a way that it can also be used with greater facility in open wells for the simple reason that the weight of the machine will be less. It is not as if, it was merely designed for open wells. So the entire design and specification disclose that it is the bore with 4" size for 150' and more feet boring. But the other accompanying materials have been made less weight. The weight has been reduced in respect of other materials so that it may facilitate boring in open wells also. Compared to other rigs, it is easier to bore in open wells. So, I do'not want that an impression should be created that it was wholly meant for open wells and somebody is misusing, and therefore it could not function. It is not for that. It is very clearly mentioned there.

Mr. Speaker :—Why don't you agree..

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—రిజల్యూషన్‌లో 70 వేల రూపాయలు ఒక టరమ్ పేమెంటుకు కండిషన్ పెట్టారు. Patent for the same in the name of the Corporation. పేటెంట్ కార్పొరేషన్‌ను తీసుకోమన్నారు. కార్పొరేషన్, వాటర్ రిసోర్సెస్ కమిటీ యిద్దరికి జాయింట్ అంటున్నారు. మన రైట్ ఎందుకు ఫోర్ గో చేశారు. వాటికి ఎందుకు సరెండర్ చేశారు ?

Sri M. Manik Rao :—The right must be with the water resources and Corporation. ఆ డిస్కషన్ అయిన తరువాత. It was further suggested that attempt to be made obtain the patent for the same in the name of the Corporation. It was suggested that patent would be useful for the Board·

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—అసలు యిది వచ్చిన తరువాత ఎక్కడైనా ఎన్ని రోజులు పనిచేసినది. ఎన్ని అడుగులలోతు వెళ్ళినది ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—బైట ఉన్నది చూడమని అంటున్నారు.

శ్రీ వంక సత్యనారాయణ :—పైకి బాగానే ఉంటుంది. టెక్నికల్ సబ్జక్టు వచ్చేటప్పటికి మాకు

ఎట్లా తెలుస్తుంది పనికివస్తుందో, పనికిరాదో మాకు తెలియదు గదా? వరంగల్‌లో పనిచేసినది అంటున్నారు. ఎన్నిరోజులు పనిచేసినది, ఎన్ని అడుగులలోనుకు వెళ్ళింది?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్ రావు :—40 ఫీట్, 70 ఫీట్, 80 ఫీట్ ఓపెన్ బోర్ వెల్ పని చేస్తున్నది. అదే డ్రైవ్ మెషిన్ పని చేసినది. ఇక్కడ తెచ్చాను. గౌరవ సభ్యులందరు_If all of you see it, you will have good impression.

శ్రీ బి రత్నసభాపతి : 70 వేల రూపాయలు వారికి యిచ్చాము. మనకు సరిఫరా చేయబడిన మెషిన్ సగం అయినా వినియోగం అవుతుందా?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్ రావు :—అవుతుంది ?

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—సగమేనా?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్ రావు :—సగంకన్న మీదనే అవుతుంది.

Matters under Rule 341
re : Ferry accident in Bandar Canal.

Mr Speaker :—There is an adjournment motion given notice of by Sri C V. K. Rao relating to accident of Ballakattu Ferry in Bandar Canal I have also received a motion under 341 relating to the same matter Now, Sri C. V. K. Rao will speak.

Sri C V. K Rao :—Adjournment motion should have precedence over any thing else, Sir.

Now, Sir, this is a great tragedy that occurred when our session is going on It could have been averted. This tragedy involved the death of 23 persons Now. I will explain the position, Sir. On the night of 2 th, at 7.30 p. m. what is called Ballakattu ferry has been carrying 50 persons which included men, women and children. Its capacity was only 12 to 15 persons; and ...

శ్రీ వి కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—నాకు నోటీసు రాలేదు.

Mr. Speaker :—Who has to answer ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— అది చీఫ్ మినిష్టర్ గారు చేస్తారు. నాకు నోటీస్ రాలేదు.

శ్రీ సి వి కె. రావు :—హోమ్ మినిష్టర్ గారుకూడ చేయవచ్చు. గవర్నమెంటుమీద నెపం పెట్టేదికాదు. ఎవరైనా చేయవచ్చు. It is a definite matters of public importance.

Mr Speaker :—If you press for the discussion over your adjournment motion, somebody must be there to answer on behalf of the Government.

శ్రీ సి వి. కె. రావు :—పర్టిక్యులర్ సర్‌కమ్‌స్టెన్సెస్‌లో అడ్జర్న్‌మెంటు మోషన్ వస్తుంది. It is a definite matter of urgent public importance. లేకో అవర్ బదులు రూల్ 341 వచ్చినది. 341 క్రింద యిచ్చిన మెంబర్స్‌కు కూడ అవకాశం యివ్వవచ్చు. This is a very tragic incident.

Mr. Speaker :—Who is there to answer on behalf of the Government?

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—రూల్ 66 క్రింద తమ పర్మిషన్ తీసుకోదలచుకొన్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రూల్ 66 క్రింద నేను ఎలా పర్మిషన్ యివ్వగలను?

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—పర్మిషన్ తరువాత యివ్వవచ్చు. నేను చెప్పినది విన్న తరువాత యివ్వమని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—I will give opportunity to speak But I can not take up this as adjournment mot on·

శ్రీ సి.వి.కె.రావు :—తమరు అడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ క్రింద తీసుకోవాలని నా వాదన.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—తీసుకోడానికి నేను చాల యిబ్బంది పడుతున్నానని నా జవాబు.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—ఏమి యిబ్బంది ఉండనక్కరలేదని నేను దానికి ఉన్న ప్రావిజన్స్ అన్నీ వివరించదలచుకొన్నాను. ఇటువంటి విషయాలలో ప్రీసిడెంట్స్‌కూడ యిస్తాను. జరిగింది నేను చెప్పకుండానే ముందే గవర్నమెంట్ స్టేట్‌మెంట్ యివ్వాలి. నిజానికి చూచేటట్లయితే ఈ గవర్నమెంట్ సగం సగం నిద్రపోతూ ఉంటుంది. నేను చెప్పకుండానే గవర్నమెంట్ ఒక స్టేట్‌మెంట్ యిచ్చి యిటువంటి చర్య తీసుకొన్నామని చెప్పాలి. లేనిపరిస్థితిలో ప్రావిజన్స్ బట్టి గవర్నమెంట్ దృష్టికి తమద్వారా తీసుకువస్తున్నాను. అడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ఎప్పుడువస్తుంది అంటే చాల ట్రాజిక్ సిట్యుయేషన్ స్టేట్‌లో జరిగినప్పుడు

Mr. Speaker :—You come to the subject matter.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—బల్లకట్టులో 12 నుంచి 15 మంది అసలు ట్రావెల్ చేయగలుగుతారు. దానిలో 50 మంది యిరికించబడ్డారు. సాధారణంగా వర్కర్స్ ఎక్కువమంది ఉంటారు. తాటిగడ్డప్ప విలేజ్ నుంచి, బందరుకెనాల్ సైడ్‌నుంచి పొలంకి అవతల భాగానికి వెడుతుంది. సాధారణంగా యిక్కడ వాటర్ ఎక్కువ రష్‌గా ఉండదు. ఈ టైములో ఏలాయున్నదంటే— ఫీల్డ్స్‌కు వాటర్ ఎక్కువ విడిచేశారు. రేటెడ్ కెపాసిటీకిమించి నీరు వెళ్ళిపోతూ యున్నది. పి. డబ్ల్యు. డి. కి చెందినటువంటి ఈ ఫెర్రిబోట్ పంచాయితి మేనేజ్ చేస్తూ ఉన్నది. రాత్రివేళ మిడ్‌స్ట్రీమ్‌లో తగులుకొన్నది. దానికి యినపతాడు యున్నది. ఆ తాడు సరిగాలేదు. తెగిపోయింది. ఆ రోప్ తెగిపోవడమే కాకుండా రేటెడ్ కెపాసిటీకిమించి నీరు ప్రవహిస్తూ యున్నది. 10, 12 మంది ఉండవలసినదానిలో చాలమంది యున్నారు. రెండు మూడు సార్లు తల్లక్రిందులైపోయి ఈ మనుష్యులందరు అందులో పడిపోయి ఒకరైె ముగ్గురు చచ్చిపోయారు. చాల ట్రాజిక్ సిట్యుయేషన్, ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకొన్నదో తెలియడంలేదు. చాల లోపాలు ఉన్నాయి. ఆ బోట్ సరిగా

లేను. ఎక్కువమందిని ఎక్కించారు. రేటెడ్ కెపాసిటీకిమించి నీరు ప్రవహిస్తూ ఉన్నప్పుడు రాత్రివేళ వర్కర్స్—తల్లులు, తండ్రులు, భార్యలు వీరంతా తమ యొక్క బంధువులను కోల్పోయి చాల విచారగ్రస్తులై పోయినారు. వారికి రక్షణ కలుగజేయాలి. ప్రభుత్వం తక్షణమే దానిపైన చర్య తీసుకోవాలి. లేనో మానో ప్రభుత్వం తగినచర్య తీసుకొన్నట్లు ప్రకటించవలసి యుంటుంది దీనికి డిస్కషన్‌కు, అడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ క్రింద అవకాశం ఇవ్వాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇంతకూ దీనిని ఎడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ క్రింద ఎలవ్ చేశారా? లేక 341 క్రింద ఎలవ్ చేశారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఎడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ క్రింద ఎలవ్ చేయలేదు.

శ్రీ సి. వి కె. రావు :— నా వాదన అంతా కూడా, తమ ముందు....

Mr. Speaker :— Something has happened which is agitating the minds of the people outside as well as the Legislators. Let us know what it is.

Sri C. V. K. Rao :— I am not going to question the way in which you would like to decide this matter. It is my duty to bring to the notice of the Speaker regarding the provisions that are there. The provisions that are there. The provisions are there in order to not only the attention of the Government which is responsible for good or evil but also for my countrymen who ought to be altered when a tragic situation arises.

Mr. Speaker :— You are one of the senior-most Members in the House ; as you know the notice of adjournment motion shall be given one hour before the commencement of the sitting on the day on which the motion is proposed to be made. That is the provision. Actually you gave it to me at about 8-15 A. M when you met me. I had no time to go through it.

Sri C. V. K. Rao :— Before one hour there is no body in the office or in the House. I came and searched. there is nobody and then I have to take some coffee or tiffin. Therefore I have to go there ; in that process some minutes have gone I cannot help it. You tell me that at 7-30 if any officer has put his attendance here. That is your discretion Sir. Let us not be so technical.

Mr. Speaker :— What I am saying is that even before you gave Adjournment Motion I received 341 on the same subject.

Sri C. V. K. Rao :— 341 is totally different Sir. It is in the zero hour it has cropped up suddenly. Then we invoke 341, but Adjournment Motion is of a specific significance and because it is a tragic thing we knew it in the morning. It happened yesterday and as such it will have its significance and the Govt. is responsible to act on that particular thing. It has to be recorded as such, తమరు నిర్ధారణ చేయవచ్చు. మీరు అది చేయవలెనని వస్తే.......

Mr. Speaker :—We will do like this You don't raise your Adjournment Motion now, though you have already mentioned Under Rule 341, we will hear the Minister or somebody on behalf of the Government, then you can convince me first to get my consent for moving the Adjournment Motion. You can do that later.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అది ముందే చేయాలి. నేను ముందు చెప్పాలి. లేకపోతే దాని ఇంపార్టెన్స్ పోతుంది. 341 ని తరువాత టేకప్ చేయవచ్చు. ఇప్పుడు మీరు ఎడ్జర్న్‌మెంట్ మోషను క్రింద ?....

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అసలు సంగతి తెలుసుకుందామనే ఆతృత అందరికీ వుందిగా. Instead of going into the technicalities about the admission of the Adjournment Motion..

Sri C. V. K. Rao :—It has significance. You know Sir that when it is an important thing there is a way of mechanism through I have got to stress it. I am only invoking, a particular provision. I am the last man to care about the technicalities. If that was so I would be a very big fellow. I am invoking a particular provision in order to stress the matter. It is upto the Speaker to disallow me on the adjournment Motion, but since the Speaker's mind is already made up to permit discussion. .

Mr. Speaker :—I have not made up my mind at all. I have not made up my mind even to permit you to raise it, as a matter of fact. But anyway this matter has come to the House under 341 ..

Sri C. V. K. Rao :—I gather that in some form or the other the Speaker has made up his mind to permit this. May I appeal to the Speaker that there is a clear cut provision has to be invoked, because, the significance must be felt by the Government as such, otherwise the Government it self would have come forward with a statement that they are acting like that. The Government is such a Government that does not move unless you move it. Therefore I am invoking this particular provision Kindly listen to my reasoning and I have got to request you to permit us to move this. Those that have given notice under 341 can as well speak on this. They are not barred. That way the provison is created on this thing Sir.

Sri Kaza Ramanadham:—Mr. Speaker Sir ..

Sri C. V. K. Rao :—If he is opposing the Adjournment motion he has got to raise a Point of order. If he is supporting my contention I will yield Sir. I request the Hon. Speaker to permit me to putforth my case. It is important and significance must be made to function.

Mr. Speaker :—I am not going to allow that, Mr. C.V.K. Rao. If you so desire, I will permit you to raise it ...

Sri C.V.K. Rao :—So, you are not allowing me. You have got to follow the Rules. Under the Rules you should give me a chance. Subject to the provisions of the Rules a Motion for an adjournment of the business of the Assembly for the purpose of discussing a definite

matter of urgent public importance may be made with the consent of the Speaker. I sought your consent under Rule 66 'Mode of asking for...

Mr. Speaker : - I have not given my consent. It is true. I have not given my consent, we are at that stage.

Sri C.V.K. Rao :—Have you given me your consent Sir.

Mr. Speaker :—No.

Sri C.V.K. Rao :—What are you thinking to do on this?

Mr. Speaker :—I got it only 15 minutes earlier before my coming to the Chair. I could not bestow time to take all these provisions of the adjournment Motion and the contents of your Adjournment Motion.

Sri C.V.K. Rao :—In that case you don't take up 341, Sir.

Mr. Speaker :—I am going to come to that. I am not going to take 341 also unless the House..

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— నేను 341 క్రింద ఆయనకంటే ముందే యిచ్చాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఆయన క్రొత్తవారు......

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— నేను యిచ్చివున్నానని తెలిసి సి. వి. కె. రావుగారు యిచ్చారు

Sri C.V.K. Rao :-That is too much on the part of a young man.

Mr. Speaker : -I can't allow that in view of the Adjournment. Motion being considered by me. I can't take it up. I go to the next 341 i. e. regarding Kanchikacharla

re: ILL-TREATMENT OF A HARIJAN GIRL IN KANCHIKACHERLA

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— అధ్యక్షా, కంచికచెర్ల గ్రామంలో యిదివరకు ఒక హరిజనుడిపై జరిగిన దుర్ఘటన చూశాము. దానికి దేశవ్యాప్తంగా ప్రాముఖ్యత వచ్చింది. ఆ కంచికచెర్ల గ్రామంలోనే మహాలక్ష్మి అనే పన్నెండు సంవత్సరాల బాలికను ఆ ఇంటి ప్రక్కనే వున్న ఒక డాక్టర్ రేప్ చేశాడు. ఇది చాలా దారుణమైన ఘటన, ఘాతకమైన చర్య. డాక్టరు విషయంలో క్రిమినలు కేసు పెట్టి పోలీసు ప్రాసీడు కావాలి అదే కాదు. ఆ ఘటన జరిగిన తరువాత ఆ బాలికను హాస్పిటలుకు సర్టిఫికెటు కోసం తీసుకువెడితే అక్కడవున్న లేడీ డాక్టరు ఫాల్సు రిపోర్టు యిచ్చి డబ్బు తీసుకొని దానిని మాఫీ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. ఇది అంతకంటే దారుణమైన ఘటన ఒక రెస్పాన్సిబుల్ డాక్టరు అక్కడ ఉండి దారుణమైన ఘటన జరిగినప్పుడు—ఆ బాలికను తీసుకువెళ్ళ హాస్పిటల్ లో ప్రవేశపెట్టిన తరువాత కేసు మాఫీ చేయడానికి లంచం తీసుకోవడం మరీ దారుణం. టెలిగ్రాములు యిచ్చిన తరువాత డి.ఎం.ఒ. వచ్చి ఆయన దగ్గర వుండి హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ లో చేర్పించి యిది రుజువు పరచే వరకూ—యీ లోపల అతీగతి లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందువల్ల ప్రభుత్వం మొట్టమొదట చేసిన డాక్టరు మీద క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్సు జరపడం ఒకటి, వెంటనే చార్జిషీటు ఫైల్ చేసి యీలాంటి ఘాతుకానికి తలపడిన లేడీ డాక్టరును

వెంటనే సస్పెండు చేసి అవసరమైతే సర్వీసు నుంచి కూడా డిస్మిస్ చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలి. ఇట్లా కఠినంగా ఒకచోట చేస్తే గానీ యిటువంటి అక్రమాలు ఆగవని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—అధ్యక్షా, శ్రీకృష్ణ గారు చెప్పిన విషయం వాస్తవమే. కంచికచర్లలో ఈ సంఘటన జరగడం వాస్తవం. కానీ ఆ కుటుంబంలోని పెద్దలు నాలుగు రోజులు కప్పిపుచ్చారు—వారి కుటుంబం తాలూకు రెప్యుటేషన్ దెబ్బతింటుందనే భయంతో. ఆ తరువాత ఆ అమ్మాయిని ఆ ప్రక్క యింటి వారి సలహా ప్రకారం వెడికట్ల హాస్పిటలుకు తీసుకు వెళ్ళడం, అక్కడ డాక్టరు ఏవో మాత్రలు యిచ్చి పంపించిన తరువాత మళ్లా ఆ మరుసటి రోజున నొప్పులు ఎక్కువగా వున్నందువల్ల హాస్పిటల్‌లో ఎడ్మిట్ చేయడం కూడా జరిగింది. 16 వ తేదీన డి. ఎస్. పి. కి యీ వార్త తెలియడంతోనే ఆయన వెంటనే ఆ గ్రామం వెళ్ళి ఇన్వెస్టిగేట్ చేసి విక్టిం దగ్గర స్టేట్‌మెంటు తీసుకోవడం జరిగింది. విక్టిం తాలూకు చెల్లెలు—ఆమె కూడా అప్పుడు ఆ ప్రక్కనే ఉన్నది కాబట్టి—ఆమె నుంచి కూడా స్టేట్‌మెంట్ తీసుకోవడం, కేసు రిజిష్టరు చేయడం—ఆ తరువాత వారు చెప్పిన డాక్టరు నుంచి ఒపినియను ఇవ్వాలంటే ఆ డాక్టరు ఒపినియను—రెండు ఒపినియన్సు యివ్వడం—రెండింగ ఎక్కువగా వుండడం కూడా వాస్తవమే. దానిపైన నందిగామ హాస్పిటలుకు తీసుకువెళ్ళిన తరువాత లేడీ డాక్టరు దగ్గర కూడా పరీక్ష చేయించి ఒపీనియను తీసుకుంటే ఆ ఒపినియనులో కూడా—మొదటి అసలు ఒపినియన్—అని చెప్పడంతో యీ ఎంక్వయిరి గురించి మెడికల్ బోర్డు వేయడం జరిగింది ఈ మెడికల్ బోర్డు — యీ కేసు యింకొక లేడీ డాక్టరు దగ్గరకు తీసుకువెళ్లి ట్రీట్‌మెంటు యిప్పిస్తూ యిన్వెస్టిగేషను చేయడంకోసం, ఒపినియన్ కోసం వేయడం జరిగింది.

He had given two different statements about this incident. First on the night of 15-7-72 he gave his opinion that she was alleged to have been manhandled by a person. Again he had given his opinion on 27-7-72, that it would be a case of rape in all its probability. The Medical Board consist of four doctors (1) Dr Chandrasekhara, MBBS , Machilipatnam, Medical and Health Officer (2) Dr. I. Rangarao, MBBS., District F. B. office (3) Dr. A. George MBBS., Nandigama, Medical Officer Government Hospital (4) Dr.V. Vishnupriya, MBBS., Asst. Surgeon, (lady doctor), Nandigama. The patient is sick and chronic. The pulse and the temparature are normal. She is able to answer questions and she is able to narrate. Her age appears to be 13 years. Examination of genitalia· There is a tenderness over pelvic region There is slight swelling of organ, a little more on the right side. The white discharge is pouring through the vaginal organ.

ఆమెకూడా మొట్టమొదట పరీక్ష చేసిన తరువాతనే. వారు యీ ఒపినియన్ ఇచ్చారు.

The woman Asst. Surgeon, Dr. Vishnupriya is of the opinion that there is no edimo of the orgar. There is objection for introducing cotion and discharge before the examinations, he told Sir

Sri C.V.K. Rao:—Why all this to be read Sir, he can as well tell the observation.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు:—కేసు రిజిష్టరు చేయడం జరిగింది. ఆ యిన్సిడెంటు జరిగిన ప్రక్కయింటి ఆమె స్టేటుమెంటు కూడా తీసుకొని యిన్వెస్టిగేషను చేస్తున్నారు. డాక్టరు పైన యిన్వెస్టిగేషను చేస్తున్నారు. ఎక్స్ప్లాయిటర్ మాత్రం యింకా దొరకలేదు.

re: High handed behaviour of the management of the Rosary Convent towards girl students.

Mr. Speaker:—Now we will take up the next one 'Rosary Convent affair'.

Sri C. V. K. Rao:—Where is the Chief Minister Sir. I rather insist that the Chief Minister should be present on this matter, because there are certain references made in this thing, that the parents complained yesterday.

Mr. Speaker;—The Education Minister is there.

Sri C. V. K. Rao:—The Chief Minister must be there. Yesterday the Chief Minister said that received complaints from the parents. Here in a letter addressed to the parents by the Rosary Convent I am raising a Point order. Let the hon. Member know it. The Chief Minister must be here because it is concerned to him. Here is a letter which has been given (notice) to the parents

Mr. Speaker:—I am giving a ruling. There is no point of Order in your point raised The Chief Minister need not be present, The concerned Education Minister is here. He will deal with the matter.

Sri C. V. K. Rao: - I will pass on this letter.

Mr. Speaker: I have also got one. Why do you pass on? Somebody has sent me one. I have got one.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:— అధ్యక్షా, నిన్న శాసనసభలో చర్చ జరిగిన తరువాత వారు తీసుకున్న నిర్ణయం యీ శాసనసభా హక్కులకుకూడా భంగం కలిగిస్తుందేమోననిపిస్తుంది. వారు ఇచ్చిన నోటీసులో చివరి రెండు పేరాగ్రాఫులూ చూస్తే తల్లిదండ్రులందరూ వచ్చి డిక్లరేషనులో— వారి రూల్సుకు ఒప్పుకొని సంతకాలు పెట్టితే తప్ప లేకపోతే ఆ పిల్లలను తిరిగి బడికి రానీయడం జరగదని స్పష్టంగా కనబరచారు. స్టాఫంతా స్ట్రైక్ చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకుని—ఇప్పుడా స్కూలు మూసివేయడం జరిగింది. ఒక్క స్కూలే కాదు, హైస్కూలు, మిడిల్ స్కూలు, ప్రయిమరీ స్కూలు, అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూలు, నూంటిపారి—అన్నీ కూడా మూసివేశారు. 31 వ తేదీన వారి దగ్గరకు తల్లి దండ్రి ఇద్దరూ రావాలన్నారు. ఘోషా స్త్రీలు ఉంటారు. తల్లులు ఎంత మంది రాగలరు? వీరందరూ వెళ్ళి డిక్లరేషనులో సంతకం

పెట్టటమనేది చిన్న విషయం కాదు. శాసనసభలో యీ ప్రస్తావన జరిగి, చర్చ జరిగి ముఖ్యమంత్రి గారు హామీ ఇచ్చిన తరువాత యిక్కడ తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని ఆక్షేపిస్తూ యిది చేసినట్లు అనిపిస్తోంది కానీ కేవలం ప్రెస్సులో కనబడింది అని వ్రాశారు. ప్రెస్సులో కనబడిందంతా శాసన సభలో, శాసన పరిషత్తులో జరిగిన చర్చలే. ఇక్కడ జరిగిన దానిని ఆధారంగా తీసికొని దాని మీద యీ విధంగా రియాక్షను యిస్తూ ప్రతిబంధకాలు కల్పిస్తూ వుంటే యిది శాసనసభ హక్కులకు తప్పకుండా భంగం కలిగించినట్లుగా కూడా ఉంటుంది. దీని మీద తీవ్రమైన చర్య తీసుకోవడం అవసరం. వెంటనే ఆ పాఠశాల తెరిచేటట్లు చేయాలి ఏ పరిస్థితులలో కూడా ఏ కండిషన్సు కూడా లేకుండా, డిక్లరేషను ఫారం మీద సంతకాలు అనవసరమనే విధంగా ప్రభుత్వం చేయవలసిన అవసరమున్నది. ఇందులో ప్రభుత్వం జోక్యం పెట్టుకోకపోతే ఇది ఎంతదూరానికైనా దారితీసే అవకాశం కలిగిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— నిన్న యీ సమస్య యిక్కడ వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా స్టేట్‌మెంట్ చేశారు. A few lines I want to read. Chief Minister, Sri P. V. Narasimha Rao assured the House that Education Minister or the Secretary to the Government would explain the matter to the authorities of the missionary school stating that the Government has taken a serious note of the matter which has agitated the minds of some substantial section of the people. He said that according to the information gathered from some of the parents that the missionary schools are creating practices of rules, discouraging the girl-students from wearing bangles and costly jewellery. అది ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేటుమెంటు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విధంగా స్టేటుమెంటు ఇచ్చిన తరువాత అక్కడ అథారిటీస్ ఆ దినమే పేరెంట్సుకు ఒక పెద్ద నోటీసు పంపారు. మేము క్లోజ్ చేస్తున్నాము అని నోటీసు ఇచ్చారు. క్లోజ్ ఐపోయింది. పిల్లల చదువు పాడైపోతోంది. ఇది ఏనాటినుంచో నడుస్తోంది. ఇంగ్లీషు స్కూల్సు కదా, చదువు బాగుంటుంది అని పంపుతున్నారు. ఈ రోజున బొట్టు తీసివేయండి, గాజులు తీసివేయండి అంటున్నారు ఈ విధంగా మనం గ్రాంట్లు ఇస్తుండే మిషనరీ స్కూల్సు అన్యాయానికి అత్యాచారానికి దిగడం ప్రభుత్వం సీరియస్‌గా తీసుకుని చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri C. V. K. Rao :—Mr. Speaker, Sir, The attitude of this Rosary Convent School is one of utmost arrogance, snobbery and stupidity I have never come across, during my public life, any School arrogating to itself like this. Such an attitude, that too towards an august body like this 'Assembly' which is in session in the Capital is deplorable There exists a Rosary Convent like this with full-bloom snobbery is a shame to the entire country.

I wish the Hon'ble Chief Minister would have realised the gravity of the situation. Sir, only yesterday we drew the attention of the Chief Minister to take certain steps in order to restrain the authorities not to insult the girls belonging to other religions. I do not believe in this Religion or that Religion. I believe in the goodness of man.

Here is a School that brings a fraud on religion and ill-treats the children of other religions. The Chief Minister says it is true ; and that he received c mplaints from parents.

No, what this Rosary Convent School says : "Because you, parants, complained ; and the matter appeared in the Press, therefore, we should penalise you. The other day, the Rosary Convent Management penalised. For what ? They penalised the children for no fault, except that they are born in a different religion, and do not belong to Christian parents (as though they descend directly from Heaven).

This is a letter, Sir. (The Member waived a paper in his hand). I think you have read it, and you must have been moved by this state of affairs prevailing here. The authorities in the School have not only penalised, but brought this 'august body' into contempt ; a body that represents four crores of people. They want to insult this House. What treatment can be meted out for this arrogance. It subsists on the aims received from somewhere and on the fees it collects. It is run by men and women who live just on a pittance.

1. Mrs. S. B. Rao.
2. Mrs. Subheda Mukherji.
3. Mrs Kamal Kishori.
4. Mrs. M. D. Kuresh.

The above-named persons from this School Staff gave a 'notice' to the parents. What right have they got to give such a notice ; stating that several false and baseless accusations have been heard against us by you (parents). What right have these people got to ask and challenge the parents in this way ? Are these people sitting in judgement over the heads of the parents and school-girls ?

Mr. Speaker :-Why not find out the authenticity of the 'paper', from the Minister. If it has been issued, it must have reached the Government also.

C. V. K. Rao :—Let me tell you, Sir. These people misbehaved and they have issued this 'notice'. I do not want to go into the question of the authenticity of this 'paper'. I know the Government. If the Government says, it is false, the Government is. * * *

Sri B. V. Subba Reddy :—Sir, I take very strong objection to the use of such words. There is a limit to every thing. You (Sri CVK) do not have a small courtesy.

Sri C. V. K. Rao :—I know how you have gone there.

Mr. Speaker : * * * Is an unparliamentary word. I am ordering to expunge it from the records.

Sri B. V. Subba Reddy :—He must be made to apologise also.

Sri C. V. K. Rao :—Nothing doing. When I am speaking I should not be interrupted. I do not come here as a matter of luxury. I am prepared for the consequences.

* * * Expunged as ordered by the Chair.

Mr. Speaker :--No, no. it is not good.

Sri C. V. K. Rao :—Allright. In place of * * *, I shall say 'unwise'.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు: — ఆయన కాన్వెంట్సును తిడుతున్నాడు. వారు చేసింది తప్పుకాదని ఎవరూ అనడంలేదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—సభ్యులు మాట్లాడేటప్పుడు ఆవేశంతో చెబుతూంటారు. అటువంటప్పుడు వాటిని విత్ డ్రా చేసుకోవాలి అనడంకంటె అన్‌పార్లమెంటరీ ఐనప్పుడు మీరు తొలగిస్తే సరిపోతుంది. ప్రస్తుతం ఉన్న బర్నింగ్ ప్రాబ్లం మీద చెప్పేటప్పుడు విత్ డ్రా చేయాలంటూ సీరియస్‌గా తీసుకో కూడదని నా అభిప్రాయం.

This is a burning problem.

Sri C.V.K. Rao ;—Nobody need be apologetic. For the words used I am prepared to face the consequences.

Sri B. V. Subba Reddy :— We are not ignoring the seriousness of the problem. I am objecting to the unparliamentary language that the Member is using.

Sri C.V. K. Rao :– How he wants to escape and also to rescue the Government.

Mr. Speaker :– Why not hear the Minister.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :–ఎక్స్‌పంజ్ చేయాలని తమరు డెసిషన్ ఇచ్చారా? ఇస్తే అది మెస్ పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసులో ఉందా?

Mr. Speaker :—Do you want to confirm?

Sri Ratnasabhapathy :- -No, Sir, when you say, I take it.

Sri C. H. Parasuram Naidu :—When the word used held as 'unparliamentary', then the Member should be asked to withdraw it also.

Sri C. V. K. Rao -- No, no, I am not going to do that.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—విత్ డ్రా అనే ప్రశ్న లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆవేశం ఎక్కువైతే ఆలోచన తక్కువైతుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—పూర్తి ఆలోచనతోనే మాట్లాడుతున్నాను. ఈ విషయంలో వారు చెప్పినది ఏమిటంటే వీరంతా "They are inculcating truth, justice and respect." ఇన్‌కల్కేటు చేస్తున్నారు. ఏమిటంటే బొట్టు పెట్టుకోవద్దు అని, బ్యాంగిల్స్ పెట్టుకోవద్దని. ఇట్లాంటివి

* * * Expurged as ordered by the Chair.

అన్నీ కూడా best Indian culture. ఇవి తీసుకువచ్చేరి రోసరీ కాన్ వెంట్. None of them seems to be good in the view of the school. వారి తరపున వాదించలేదనే ఆక్రోశంతో వారు వ్యవహరిస్తున్నారు. "We, the entire staff, tender our resignation." అని వారు రిజిగ్నేషను చేయడం యిదంతా నాటకం, మాయ, మానేజిమెంటువారు కలసి యిది చేశారు. పేరెంట్సు దగ్గరనుంచి పబ్లికు ఎక్స్ప్లనేటరీ స్టేటుమెంటు ప్రిన్సిపాల్ కి యివ్వాలట. ఆ పాలసీ యిచ్చి తల్లి,దండ్రి కూడా ఆ పాలసీ యిస్తేనే అప్పుడు స్కూలు తెరుస్తారు. పిల్లలను చేర్చుకుంటారుట. తరువాత ప్రిన్సిపాలు-వారు ఆడో మగ తెలియదు-వారు కల్చరల్ శక్రటరీ ఫర్ ది సిల్వర్ జూబిలీ సెల్రబేషన్ కమిటీ ఆట. కనుక గొప్పవారట. వారిని అగౌరవ పరచినందుకు స్కూలు మూసివేశారు. ఆ పాలజీ యిస్తేనే పిల్లలను తీసుకుంటామని చెప్పారు. ఈ నాడు మన ముఖ్య పట్టణంలో బలమైన ప్రభుత్వం ఉండగా ఈ విధముగా వారు క్లోజు చేయడం సహించరానిది. అందుచేత నేను ప్రభుత్వమును కోరేది ఏమిటంటే నిన్న నరసింహారావుగారు కుంకుమ బొట్టు విషయం అది యిది చెప్పేసుకుని తప్పించుకున్నారు. ఏమయినప్పటికి ప్రభుత్వముయొక్క లోకువ చూసుకుని అ విధముగా కాన్వెంటువారు నడుస్తున్నారు. నేను ప్రభుత్వాన్ని బలపరుస్తూ న్నానో లేదో ....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు బలపరుస్తున్నారో లేదో తెలుస్తున్నది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ప్రభుత్వం సక్రిమంగా పని చేయకపోతే దూషించకతప్పదు. అటువంటి పరిస్థితి లేకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—దీనిని సీరియస్ గా తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:— వారు చెప్పిన విషయంమీద ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకున్నదో తెలుసుకున్న తరువాత సూచనలు యివ్వండి.

శ్రీ కె. రామనాథం :—అధ్యక్షా, ఇది చాలా ఆందోళన కలిగించే విషయం నిన్న మేము ఆందరం అసెంబ్లీలో తెచ్చాం. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏ విధమైన అలజడులు జరగకుండా ఉండడం కోసం సెక్రటరీతో డైరక్టరుతో మినిష్టరుగారు మాట్లాడతారు నేను మాట్లాడతాను అని చెప్పిన తరువాత ఈ హౌసులో ఈ విషయాన్ని రెయిజ్ చేసినందుకు స్కూల్సు మూసివేయడం, తల్లి దండ్రులు అనాలజీ యిచ్చుకోవాలని కోరడం అది చాలా అభ్యంతరకరమైన, సహించరాని విషయం. ఈ హౌసుకు ఉన్న గౌరవాన్ని భంగపరచడానికి అధి కారాన్ని కించపరచాలనే దృష్టితో ఎవరైనా అటువంటి యాక్షను తీసుకుంటే మాత్రం సహించరాని విషయం, తప్పకుండా అణగద్రొక్కాల్సిన విషయం ఇది ఒక చోటనే కనిపించే విషయం కాదు. కేరళలో జరుగుతున్నది. మహా రాష్ట్రలో ఫెర్రర్ కి సంబంధించిన విషయం, యివన్నీ చూస్తే వారు ప్రభుత్వం

ఆనే దానిని ఖాతరు చేయకుండా ప్యారలల్ గవర్నమెంటుగా యిష్టం వచ్చినట్లు సంస్థను నడుపుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. ప్రభుత్వం యిస్తున్న గ్రాంటు పైన ఆధారపడుతున్నాం అనేది లేకుండా ప్రజలకు వ్యతిరేకమైన పనులు చేస్తున్న ధోరణి లేకుంటే వారుఅనుకున్నది న్యాయం అయినది సత్యమైనది అయినట్లయితే చెప్పాలి. కాని వారు నడిచే పద్ధతి చూస్తే మాత్రం చాలా ఆందోళన కలిగించే విషయంగా కనిపిస్తున్నది. వారికి కావలసిన డిసిప్లినరీ రూల్సు చూస్తే ఆభ్యంతరకరమైనవిగా వున్నవి. వారి ప్రవర్తన సహించరానిదిగా ఉంది ప్రభుత్వం తప్పకుండా వారిని అదుపులో పెట్టాల్సిన అవసరం ఉంది. అయితే ప్రభుత్వం డైరెక్టుగా యాతను తీసుకుంటున్నామని చెప్పకుండా ఏదో తప్పు చేయలేదు అంటే ప్రభుత్వ అధికారులతో మంత్రులతో చర్చచేసి మేము చేసినదే తప్పు లేదు. ఈ విధముగా డిసిప్లిను ఎన్‌ఫోర్సు చేస్తున్నాం అని చెప్పే బదులు స్కూల్సు క్లోజు చేస్తున్నాం, మీ పిల్లలను తీసుకోము, అన్-కండిషనల్‌గా అపాలజీ యిస్తేనే చదువనిస్తామని చెప్పే ధైర్యము అధికారము వారికి ఎవరు యిచ్చారు. ఇది ఒక రాష్ట్రములో జరిగిన విషయం కాదు. అన్ని రాష్ట్రాలలో జరుగుతున్న గూడుపుఠాణీగా ఉంది అనేది గమనించాల్సిన విషయం. దీనిగురించి తగు శ్రద్ధ తీసుకుని క్లోజు చేస్తామంటే వారిని వెల్లనివ్వండి, వారిని బ్రతిమాలాడకండి. కాళ్లు పట్టుకునే ధోరనిలో మాట్లాడకండి. కఠినమైన వైఖరి తీసుకుని ప్రభుత్వం ధైర్యంగా నడవాలి, నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు నమ్రతతో చెప్పడంవల్లనే వారు ఈ విధముగా చెప్పేధైర్యం కలిగింది. వారు గట్టిగా చెబితే వారికి ధైర్యం వచ్చేది కాదు. వారు స్కూల్సు మూసి మీకు చేతనైనది చేసుకోండి అనే ధోరణిలో వ్యవహరిస్తున్నారు. స్కూలుకు ప్రభుత్వం తీసుకుని నడిపించాలి, కాని వేరే సామరస్య ధోరణిలో చెప్పనవసరం లేదు. ప్రభుత్వం వారిపట్ల కఠినంగా వ్యవహరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు):—అధ్యక్షా, రామనాధం గారు చెప్పిన భావాలతో ఏకీభవిస్తూ అక్కడ సమస్య గురించి రెండు మాటలు చెబుతాను. ఆ స్కూలు వ్యవహారం విషయం కౌన్సిలులో అసెంబ్లీలో మనం చర్చ జరపడం. అది పేపరులో పడడం. అసెంబ్లీకి వెళ్ళినారు కాబట్టి ఈ విషయం మీరు చర్చ చేసినారు కాబట్టి ఈ స్కూలు క్లోజు చేస్తున్నాం అన్నప్పుడు అన్-కండిషనల్‌గా అపాలజీ యిచ్చి మేము యిచ్చే రూల్సుకు అండ్ రెగ్యులేషన్స్ ఖాతరు ఉంటే తరువాత స్కూలు నడపడానికి వీలుంటుందని ఏదయితేచెప్పినారో అది సభాహక్కులకు భంగం కలిగే విధముగా ఉంది. కాబట్టి స్కూలు నడిపేవారి పంచాయిషి పొంది హక్కుల కమిటీకి పంపించాలి. ఇది ఒకటే కాకుండా 1950-52 మధ్య ప్రతి కాన్వెంటు స్టూడెంటు బైబిలు చదవాలనే రూలు పెట్టినందువల్ల ప్రజలు ఆందోళన చేయడం ప్రభుత్వం వారికి ఖచ్చితంగా చెప్పినందున మానివేసినారు. వారు గవర్నమెంటు యిస్తున్న గ్రాంట్సు పైన ఆధారపడడం లేదు. పి. ఎల్. 480 నిధులపైన ఆధారపడుతున్నారని ఈ గవర్నమెంటంటే లెక్కలేదనే ధోరణితో ఉన్నారు కనుక వెంటనే గవర్నమెంటు ఆ స్కూలును

రికగ్నిషను విత్‌డ్రా చేయడం, ప్రతిమాటే ధోరణిలో మాట్లాడకుండా మాడలు స్కూలువలె ప్రభుత్వం నడపాలని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మీరు కూడా వారు సభా హక్కులకు భంగం కలిగించే విధముగా ప్రవర్తించినారు కనుక సభలో వారిని శిక్షించవలసినదిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

Sri Syed Hasan :—Sir, In such matters as judiciary and education, we should by very careful in discussi g these matters in the House. It is because judiciary is a body which should be all the time respected, and the students who are being educated now have to take our place some time in future. Teachers ar persons responsible in upbringing of the children and if they are discussed like this they would be discouraged and very hard hit and the future .. ..

Sri C.V. K. Rao :—I raise a point of Order, Sir. Is Mr. Hasan a party to this notice, Sir ? Let him say.

Mr. Speaker :—He need not. I have permitted him.

Sri C. V. K. Rao :—If you permitted this, what is the point in his supporting the school authorities who insulted my countrymen?

Mr. Speaker :—Don't brand that they are advocates of the school ; they have their own opinion.

سری شفیع الرحمن - شری سی - وی - کے- راو اسکول کے تعلق سے جو کچھ بول رہے ہیں وہ غلط ہے- میں ثابت کرنے کے لئے تیارہوں -

Sri C.V.K. Rao :—I know the gentleman.

Sri Syed Hasan :—This is the first time, unfortunately, that I am opposing my friends this side. I happen to have most of my relations there in this Convent and in the o e at Bolaram and other places. I think the authorities of those schools are dedicated to service and most of the time they never indulge in religious matters or matters which hurt anybody's feelings. I have noticed that they are systematically trying to damage the reputation of the school by saying these things. I happened to go to the school today where many of the parents, all of them, are apologetic. And it is not the managment which had closed the schooi by coming to know of the discussions in the House.

Sri C.V.K. Rao :—You cannot permit a Member to speak like this and oppose....

Mr. Speaker :—He has every right to say what he likes.

Sri C. V. K. Rao :—Under what provision ?

Mr. Speaker :—Under the same provision under which you spoke.

Sri C.V.K. Rao :—I shall come afterwards.

(Sri C. V. K. Rao then left the House)

Sri Syed Hasan :– It is not the Management who had declared it closed. If the parents have no confidence in the school, why should the parents who are highly placed send their childred to such schools. It is because they have confidence and they know that their children will get better education.

In this connection, I am going to present a petition on behalf of the management which would reveal certain facts, whether they had done it intentionally or not. People from different religions and classes, people who belong to different political parties send their children to such schools. It would be very difficult to discuss such matters and if we dispute the statements up those who are running the schools.

Another point is, recently an allegation had been made that in a bath room one girl was found dead ...

Mr. Speaker :—Please do not go into it.

Sri M. Narayana Reddy :—I would appeal to the hon. Members that emotions should not have the better of reason. The point is whether the convent was really closed because of the dissussion here.

Mr. Speaker :—That is not the point at all.

Sri M. Narayana Reddy :—Secondly, as regards the apology and calling the representatives, I would submit that this August House is representing the sovereign will of the people but education which stands on a high pedestal should not normally be affected by what we discuss. On the other hand it should be treated as a golden opportunity for theConvent on account of their indiscreet act in enforcing discipline, judged by them as very good, and for the purpose of which they have issued a circular to the parents on 1st August. I may say there are various Convents run by various Missions in Hyderabad and Secunderabad and there are no unform standards set in regard to discipline. It varies from institution to institution. We must view this as an opportunity to examine all matters with regard to discipline etc. effecting the parents and children and see after such examination whether the Education Department can evolve uniform formula keeping in view the atmosphere prevalent there cannot be any high-handedness or arbitrariness of denigrating any community or extracting some sort of compliance from the parents.

Moreover, these Convents are not receiving any grants from Government. It is therefore very much necessary to see what they are going to do on the given date, i e. 1st August and the hon. Education Minister can make a statement after the 1st August, In the meanwhile I would suggest not merely in the case of the Rosary Convent but in regard to all such mission schools the Department might examine the existing formalities about uniformity of standards of disciplines in the larger interests of the students.

Sri Ch. Parasuram Naidu :—The matter would be viewed not with anger or emotion, but it has to be considered very seriously. I do not think there can be any difference of opinion between the Treasury Benches and the Opposition on this matter. The matter is very fundamental and our grievance is that neither the Chief Minister nor other members of Government have viewed the matter with the seriousness with which it should be viewed. There seems to be an apologetic approach from the Chief Minister. It is not as though some little excess has been done and how that excess has to be remedied. These institutions under Missionary managements have been existence for a long time and they have been carrying on their imperialist traditions. We being tolerant people by nature tolerated them so far and took a tolerant view of these institutions, but in the 25th year of our Independence to force the pupils to remove the bangles and jewellery on the pretext of the jewellery being gaudy and in the name of uniformity is too much. And who is to prescribe uniformity. The Constitution guarantees us secularism, which is one of the cardinal principles of our democracy And as all of us know, bangles are one of the most sacred things in Hindu religion-not only bangles but kum kum flowers. It is these things that are prohibited. It is a matter which has to be viewed seriously, particularly when there is conflict between such prohibition and the basic principles of secularism and of constitutional freedom. Whether an institution is receiving aid or not is not a matter of consequence.

It is not as though the closure was the result of discussions in both the Houses of Legislature.

Mr. Speaker :—Do not go into that.

Sri Ch. Parasuram Naidu :—Whether it is true or not, I do not think the information is provided by an irresponsible person. If what has been brought to the notice of the House is true, they have committed contempt of the House and they have to be dealt with as such. I do not know why our friends on the Treasury Benches are apologetic about the whole thing and why they are compromising themselves against the principle of secularism. The facts may be ascertain, but let there be no hesitation; this sort of institution shall be put down. They are doing no good to us. If this institution is not there it does not matter; we can have hundreds of such institutions. It is not as though these Missionary institutions are doing any good to us. I think we should have the answers and it is not necessary to have an apologetic approach.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఈ మేటర్ డెలికేట్ మేటర్. ఏదైనా ఇన్‌స్టిట్యూషన్‌లో డిసిప్లెన్ మైన్‌టైన్ చేయడం, యూనిఫారమ్‌గా వుండటం అభ్యంతరం కాదు. కాని రిలీజియస్ సెంటిమెంట్స్‌ను హ్యూండ్ చేయటం మంచిది కాదు. దీనికి జాగ్రత్తలు తీసుకుంటామని ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. వీటిని సరైన పద్ధతిలో పెట్టటం ముఖ్యం. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్స్‌ప్రెస్ చేసిన సెంటిమెంట్స్‌తో అంగీకరిస్తూ అది మంచిదని అనుకొంటున్నాను. హీటెడ్ డిస్కషన్స్ ఇక్కడకు రావడం కూడా మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :— నిన్నటి రోజు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానం వల్ల సభ్యులలో ఎంత కలవరం, ఎంత అలజడి, ఎంత ఆందోళన కలిగిందో అది అంతటితో అంతరించిపోయి వుండవలసింది. గాజులు చేతుల నుండి తొలగించాలని, చెవులకు రింగులు వుండకూడదని పాఠశాల అధికారులు కోరుతున్నప్పుడు సహజంగా ఆందోళన కలుగుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన ప్రకటనలో చాలా స్పష్టంగా వుంది. ఇటువంటి పనులు వారు చేయడానికి వీలులేదు. వారు చేయదలచుకుంటే చేయకుండా ఆపవలసివుంది. అటువంటి ప్రాక్టీసును నిషేధించడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుంది. అది ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన విషయం. అది నిర్వివాదం, దానిలో అనుమానం వుండవలసిన అవసరం లేదు. ఇటువంటి ప్రాక్టీసు ఒకనాడు వున్నా, ఇకముందు వుండటానికి వీలులేదు అని ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన ప్రకటన స్పష్టమైనది, ఖచ్చితమైనది. అది అమలు జరిగి తీరవలసిందే. పాఠశాలను మూసి వేస్తామని వారు అనడం ప్రస్తుత ఆందోళనకు కారణం. పాఠశాల మూసి వేయడం జరగదు. నిన్న, ఇవాళ, రేపు, ఎల్లుండి మూయడం జరుగుతుందని పత్రికలలో వచ్చిన వార్త. దానికి కొన్ని కారణాలు వారు చెప్పారు. ఏమైనా ఈ సాకు చూపి మూయటానికి వీలులేదు. మూయనివ్వము. అంతకన్న లోతుకు నేను వెళ్లాలని ఉద్దేశపడడంలేదు. ఆ ప్రాక్టీసు అబ్జెక్షనబుల్, అటువంటి ప్రాక్టీసు మంచిది కాదు, పనికిరాదు అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత అదే తుది పలుకు, తుది నిర్ణయం, దాని గురించి తిరిగి వెనక్కి తిరిగి చూడటం లేదు. ఆలోచించవలసిన పని లేదు. ఏ కారణం చేత కాని, ఏ పరిస్థితిలోనూ పాఠశాల మూయటానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించదు. దాని గురించి నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీ ప్రకారం ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు సెక్రటరీ ఈ రోజు పన్నెండున్నర గంటలకు పాఠశాలకు సంబంధించిన పెద్దలను రమ్మనమని పిలవడం జరిగింది. వారు వస్తారు. డి. పి. ఐ. వుంటారు, దానిగురించి చర్చలు జరుగుతాయి. ఈ విధంగా ఎందుకు నోటీసు ఇచ్చారు, ఇటువంటి ప్రాక్టీసు ఎప్పటి నుండి జరుగుతున్నది, ఇటువంటివి లేకుండా ఏమి చేయాలి, ఏ రూపంలో వుండాలి అనేవన్నీ చర్చలలో వస్తాయి. మరో విషయం సభ దృష్టికి తీసుకు రావలసివుంది. ప్రస్తుతం అమలులో వున్న ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఎడ్యుకేషనల్ రూల్స్ ప్రకారం మేనేజిమెంటు పాఠశాలను మూసి వేయాలనుకున్నట్లయితే ఒక సంవత్సరం ముందు ప్రభుత్వానికి నోటీసు ఇచ్చి తీరాలి. అలాకాక మూస్తామంటే, మూస్తే అది రూల్స్‌కు వ్యతిరేకం అవుతుంది. దీనిగురించి మత ప్రవేశం, ఆవేశాలు, కావేశాలు పెరగకుండా వుంటే బాగుంటుంది. గోటితో పోయేదానికి గొడ్డలి ఎందుకు? గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేసేది ఓర్పుతో వుండాలని. నారాయణరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ మొత్తం కాన్వెంట్ స్కూల్స్‌లో వున్న ప్రాక్టీసులు ఏమిటి, అవి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చాయా అన్నారు. వచ్చినా రాకపోయినా వాటిగురించి స్థూలంగా పరిశీలన చేయబడుతుందని, దర్యాప్తు జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మంత్రిగారి సమాధాన ధోరణి చూస్తుంటే ఎపాలజీగా కన్పిస్తున్నది. నాకు సిగ్గు వేస్తున్నది. పాఠశాలలు మూయకుండా చూస్తాం, మాట్లాడతాం అన్నారు. Parents' accusations appeared in the Press ; parents are responsible. అంటే ప్రెస్‌లో ఏమి వచ్చినట్లు ? అక్కడి రిపోర్టు. కౌన్సిల్ రిపోర్టు వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారు పేరెంట్స్‌కు ఏమి చెప్పారు. ఏమైనా దీని చౌకగా తీసుకోవడం బాగాలేదని భావిస్తున్నాను. అధ్యక్షా. ఈ విషయంలో తమరు ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఎలా చేయాలి. సమ్మె చేస్తామని నోటీసు ఇచ్చారు. ఎవరి మీద సమ్మె. సమ్మె చేస్తామన్న టీచర్స్‌పై చర్య తీసుకోవలసివుంది.

MESSAGE FROM THE COUNCIL

re : The Andhra Pradesh Appropriation (No 3) Bill, 1972.

Mr. Speaker:—I have got an important message to announce to the House. This has been received from the hon. Chairman, Legislative Council.

"In accordance with Rule 150 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I return herewith a copy of the Andhra Pradesh Appropriation (No. 3) Bill, 1972, which was passed by the Andhra Pradesh Legislative Assembly on 28th July 1972 and transmitted to the Legislative Council for its recommendations, duly signed by me and state that this House has no recommendation to make to the Andhra Pradesh Legislative Assembly in regard to the said Bill."

Calling attention to matters of Urgent Public Importance.

re : Abnormal increase in the price of fire-wood in the twin cities.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :— అధ్యక్షా, నిన్న రావలసిన కాల్ ఎటెన్షన్ రాలేదు....

Mr. Speaker:—This is not the time for you to get up and ask whatever you want. Anything that you want whether it is about call-attention motions or 341 motions, you can kindly come to my chamber and speak to me.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :—నోటీసు చూచుకోవడములో పొరపాటు అయింది, చూచుకోలేదు.

Mr. Speaker :—How can I tell you straightaway. . . If you your self are not interested, what can I say ?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :— నేను మనవి చేసేది, ఇచ్చినవి సకాలములో వస్తే మంచిదని.

Mr. Speaker:—I have not seen it. What is it that I can do?

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ ఎస్. లక్ష్మీనారాయణ (మహారాజ్‌గంజ్) :—అధ్యక్షా, ప్రత్యేకంగా ఒక ముఖ్యమైన విషయాన్ని డిప్యూటీ చీఫ్ మినిష్టరుగారి దృష్టికి తీసుకురావాలని

యీ కాల్ ఎటెన్షన్ యిచ్చాను. ఇక్కడ ఫైర్ వుడ్ కు సంబంధించి చాలా యిబ్బందిగా వుంది. దాని ప్రైస్ రోజు రోజుకు పెరిగిపోతున్నది ఆహార ధాన్యాలు ఎంత ముఖ్యమో ఫైర్ వుడ్ కూడా అంత ముఖ్యము. ఫైర్ వుడ్ లేకపోతే వంట చేసుకోలేము, కనుక ఫైర్ వుడ్ చాలా ముఖ్యమైనది. అది పేద ప్రజానీకానికి చాలా అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాల్లో అయితే చుట్టుప్రక్కల నుండి తెచ్చుకొని వాడుకుంటారు, కాని పట్టణాలకు లారీలద్వారా గాని రైల్వే వ్యాగన్ల ద్వారాగాని ట్రాన్స్‌పోర్టు అయి వస్తుంది. ఆరు నెలల క్రితము ఫైర్ వుడ్ యిక్కడ రూపాయకు 10, 12 కిలోలు దొరికేది, యిప్పుడు ఆ రేటు డబుల్ అయిపోయింది, అంటే రూపాయకు 5, 6 కిలోలు దొరుకుతుంది. వ్యాగన్ల సప్లయి లేక ఫారెస్టు ఏరియా నుండి అవసరమైన సప్లయి సరైన పద్ధతిలో జరుగడము లేదు. చాలా వరకు ఫారెస్టు ప్రొడ్యూస్, ఫైర్ వుడ్ మద్రాసు పోతున్నది. గత సంవత్సరానికి యీ సంవత్సరానికి పోల్చి చూస్తే, గత సంవత్సరము ఏప్రిల్ నుండి జూన్ వరకు 250 వ్యాగన్లు సప్లయి చేయడం జరిగితే యీ సంవత్సరము 25 వ్యాగన్లు మాత్రము అదే పీరియడ్ లో అంటే ఏప్రిల్ నుండి జూన్ వరకు—సప్లయి చేయడం జరిగింది. వర్షాకాలములో సాధారణముగా ఫైర్ వుడ్ ను స్టాకు పెట్టుకోవలసిన అవసరము వుంటుంది. ఇప్పుడు లారీలద్వారా ట్రాన్స్‌పోర్టు అయి కొంతవరకు రావడం జరుగుతుంది, కాని లారీ ప్రైస్ చాలా ఎక్కువగా వుంటుంది, రైల్వే రేటు చాలా తక్కువగా వుంటుంది. ఈనాడున్న పరిస్థితులు తమకు తెలుసు, కిరోసిన్ కూడా దొరకడం లేదు. ప్రతివారు కూడా యీ కిరోసిన్ స్కార్సిటీ వల్ల ఫైర్ వుడ్ వాడడం జరుగుతోంది. బీదవారు, మిడిల్ క్లాసు వారు గ్యాస్ వాడుకునే పరిస్థితిలో లేరు. వారందరు ఫైర్ వుడ్ వాడుకుంటారు. ఈ విషయము ప్రభుత్వ దృష్టికి ఎప్పుడైనా వచ్చిందా రాలేదా అని అడుగుతున్నాను. రానట్లయితే, యిప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో వ్యాగన్ల సప్లయి లేక స్టాకు లేకుండా పోతున్నది, బయటకు పోతున్నది, మనవారు యిబ్బంది పడుతున్నారు. సప్లయి సరైన పద్ధతిలో జరిగేట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను ఫైర్ వుడ్ కు స్కార్సిటీ వుండడమువల్ల దాని ప్రైస్ విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నది. ప్రభుత్వము వెంటనే రైల్వే అథారిటీస్ తో మాట్లాడాలి, ప్రత్యేకంగా యీ విషయాన్ని డివిజినల్ ఆపరేషన్ సూపరింటెండెంటు డీల్ చేస్తున్నారు. వారితో యీ వ్యాగన్ల పొజిషన్ తెలుసుకోవాలి, హైదరాబాదుకు సప్లయి ఎందుకు బందు చేశారో తెలుసుకోవాలని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. వర్షాకాలము వస్తున్నది. స్టాకు అవసరము, కిరోసిన్ స్కార్సిటీ వుంది, ఇవి అన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వము ఏమి చేయబోతున్నదో తెలియజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—అధ్యక్షా, దీనికి సంబంధించిన నోటీసు నిన్న సాయంత్రమే యిచ్చారు, ఫోనులో మాట్లాడి వీలైనంతవరకు వివరాలు

తెప్పించాను. The position is this. As on today, out of 1055 indents for fire wood in Secunderabad Division, a total of 119 demands are outstanding for Hyderabad. There is no demand for loading to Secunderabad. The demands pending are as follows :-

Sirpur town	.. ..	10
Manikgarh	.. ..	5
..	.. ..	28
Singareni	.. ..	38
Chemalatalbu	. ..	21
Dharoor	.. ..	13
Tandur	.. ..	4
		119

Loading of fire wood during June was 186½ wagons and in July upto date 71. Of these 8 during June and 36 during July upto date were for Hyderabad.

It was not possible to meet the demand for fire wood currently as wagons were utilised for loading coal etc. వారు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు, ఆ విషయము తప్పకుండా రైల్వే అథారిటీస్ దృష్టికి తీసుకువచ్చి యీ పొజిషన్ యీజ్ అయ్యేదానికి ప్రయత్నము చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను.

re: Failure of the Government to profide adequate hostel fanilites to the Students of Shedulud Castes, Tribes and other backward Classes.

శ్రీ యం. నానాదాస్ (సర్వేపల్లి) :—అధ్యక్షా, నేను సోషల్ వెల్ఫేరు మంత్రిగారి దృష్టికి యీ విషయాలు తీసుకువస్తున్నాను, ప్రభుత్వము ఏదైనా ఒక సహాయము చేస్తుందా అంటే హరిజనులకు, ఒక ఎడ్యుకేషన్‌లో మాత్రము చేస్తుందని చెప్పాలి. ముఖ్యంగా హాస్టల్స్ పెట్టడము, స్కాలర్‌షిప్స్ యివ్వడమనేది ప్రధానమైనటువంటి సహాయము. ఇంతవరకు సబ్సిడైజ్డు హాస్టల్సులో 15 మంది 20 మంది పర్మనెంటు బోర్డర్సు వుంటే, వారికి తోడు 15, 20 మందిని ఎడిషనల్ బోర్డర్సుగా చేర్చుకొని యీ హాస్టల్స్ మేనేజిమెంట్స్ ఎక్కువ మంది హరిజన విద్యార్థులకు అవకాశము కల్పిస్తూ నడుపుతూ వచ్చారు. అటువంటి అడిషనల్ బోర్డర్సుకు సంవత్సరాంతములో ఎడిషినల్ గ్రాంట్సు యిచ్చేవారు సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటువారు. ఈ సంవత్సరము, అడిషనల్ బోర్డర్సును చేర్చుకోడానికి వీలులేదు, మేము ఒక సంఖ్యను నిర్ణయిస్తాము, దానిని దాటి చేర్చుకోడానికి వీలు లేదన్నారు. మన రాష్ట్రములో 987 సబ్సిడైజ్డు హాస్టల్సు వున్నవి. ఆ హాస్టల్సులో గత సంవత్సరము 38,874 మంది విద్యార్థులకు అవకాశము వుండినది, ఇప్పుడు యిచ్చినటువంటి ఆర్డరు వల్ల

దాదాపు 10, 12 వేల మందికి అటువంటి అవకాశము లేకుండా పోయింది. అంతేగాకుండా ప్రతి సంవత్సరము కొంత మంది విద్యార్థులు కొత్తగా బోర్డర్సుగా చేరే అవకాశము వుండేది, అంటే దాదాపు 5, 6 వేల సంఖ్యలో వారు వుంటారు, అటువంటి వారికి యీ అవకాశము లేకుండా చేయడం జరిగింది; యిప్పుడు ప్రభుత్వము యిచ్చిన ఆర్డరువల్ల.

అందువలన హరిజనులకు చదువుకొనడానికి ఏ మాత్రం అవకాశం లేదు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ హాస్టల్సు 467 ఉన్నాయి. 22,500 మంది విద్యార్థులు ఉన్నారు. యీ సబ్సిడయిజ్‌డ్ హాస్టల్సులోఉన్న 10-12 వేలమందిని ప్రభుత్వ హాస్టల్సులో చేర్చుకోడానికి తగిన అవకాశాలు ప్రభుత్వం ఇప్పటికి ఏర్పాటు చేయలేదు. అటువంటి అవకాశాలు కల్పించకుండా ఉన్నారంటే హరిజనుల విద్యను తగ్గించడానికే చేస్తున్నారు యీ విషయాలు ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తే ప్రభుత్వంవారు కౌన్సిలులో హాస్టల్ కమిటి రిపోర్టుప్రకారంగా సబ్‌సిడయిజ్డ్ హాస్టల్సు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలన్నట్లుగా అన్నారు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం అన్ని కమిటీల రిపోర్టులు తు-చ- తప్పకుండా అమలుచేస్తున్నారా? ఆ కౌన్సిలు హాస్టల్సు కమిటి రిపోర్టుమూలంగా హరిజనులవిద్య కుంటుపడే అవకాశాలు కన్పిస్తున్నాయి కనుక మరొక కమిటి అసెంబ్లీ మెంబర్సుతో వేసి ఆ కమిటి నివేదిక వచ్చేవరకూ ఇంతకుముందున్న సౌకర్యాలు ఎడిషినల్ బోర్డర్సుకు హాస్టల్సులో చేర్చుకునే అవకాశాలూ కల్పించాలని హరిజనుల విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడడానికి ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. నరసయ్య (పాలకొండ) :—శ్రీ నానాదాసుగారు చెప్పిన విషయాలతో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. హాస్టల్సుకు అడ్వయిజరి కమిటీస్ ఉన్నాయి. లేబరు డిపార్టుమెంటుకూడ ఓపెన్ చేశారు. ప్రత్యేకంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో హరిజనులకు ఉపయోగించే అవకాశాలు లేవు. 1956 లో హాస్టలు ప్రారంభించారు. షెడ్యూల్డు కాస్ట్సహాస్టలు గతసంవత్సరం వెంగళ రావుగారి దయవలన ప్రారంభించారు. ఇప్పటికిచూస్తే ఎడ్యుకేషనులో హరిజనులకు షెడ్యూల్డు తెగలవారికి ఏమీ అభివృద్ధిలేదు. హరిజన్ టీచర్స్ ఒక 50 మంది వరకూ మా జిల్లాలో ఉన్నారు. తహశీలుదారులు లేరు. శ్రీకాకుళంజిల్లా చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలోఉంది. హాస్టల్సులో హెచ్చుమంది జాయిన్అయే అవకాశాలుకూడా లేవు. బోర్డర్సు లిమిట్‌పెట్టి గ్రాంట్సును ఆటంకపరచడానికి కమిటి ఒకటి వచ్చింది. కాన్‌స్టిట్యూషనులో ఉండే అవకాశాలకు అగ్గి కావాలి. యీ రోజుకు బాంకుస్సులోను, కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలలోనూ ఒకరూ బాక్‌వర్డు కమ్యూనిటివారు లేరు. యీ రోజుకూ బాక్‌వర్డ్ జిల్లాలలో బాక్‌వర్డు కమ్యూనిటికి విద్యకు అవకాశాలు కల్పించలేదు. డీ-నోటిఫైడ్ ట్రయిబ్స్ ఏ విధమయిన అవకాశాలు కల్పించడములేదు. యీ రోజుకూ వారిలో హాయర్‌గ్రేడ్ పాసయిన టీచర్సుకూడా లేరు. దాని కమ్యూనిటితో ఒకరు

కూడ లేరు. పైడ కమ్యూనిటివారు ఒకరుకూడా లేరు. హాస్టల్సు గ్రాంట్సు హెచ్చుగా ఇవ్వడానికి అవకాశాలు కల్పించాలి కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆలోచించి హాస్టల్సుకు గ్రాంట్సు ఆపుచేయకుండా ప్రతి సంవత్సరం గ్రాంట్సు శాంక్షన్ చేసి సకాలంలో అందించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు :— హరిజన హాస్టల్సు గురించి మిత్రులు మాట్లాడారు. ప్రభుత్వంవారు ట్రయిబ్సుకు సహాయం చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. హరిజన హాస్టల్సు మిస్ మానేజి అవుతున్నాయని చాలమంది అలిగేషన్సు చేశారు. కమిటి వేశారు. ఆ కమిటీవారు రిపోర్టు కూడా ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం మిస్‌మానేజి చేసినవారిని తొలగించి కొత్తవారిని మానేజర్సుగా వేయాలిగాని హాస్టల్సు తీసెయ్యకూడదు పడిశంపడితే ముక్కు కోసేస్తే కుదరదు. ప్రభుత్వం ఆల్టర్‌నేటివ్‌గా మిస్‌మానేజి చేసినవారిని తొలగించి కొత్తవారికి ఆ మానేజిమెంటు అప్పగించడంకాని ప్రభుత్వం అటువంటి హాస్టల్సును తీసుకుని ప్రభుత్వమే మానేజి చేయడంకాని చేయాలి.

శ్రీ జి మహాలక్ష్మి (నాగారం) :— అధ్యక్షా, హరిజనుల సోషల్ వెల్ఫేరు విద్యాభివృద్ధి గురించి సంవత్సరానికి హరిజనులకు 90 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు. మొత్తం 1400 హాస్టల్సు ఉన్నాయి. వాటికి 90 లక్షలు ప్రభుత్వం ఖర్చుచేస్తున్నది. యీ 1400 హరిజనుల చేతిలో లేవు. 500 హరిజనుల చేతిలోనూ 900 ఇతరుల చేతులలోనూ ఉన్నాయి. యీ హాస్టల్సు మానేజిమెంటులో తప్పులుచేస్తున్నారు, డబ్బు తినేస్తున్నారు అంటున్నారు. దీనికి సంవత్సరానికి ఒక కోటి రూపాయలుకూడా లేదు. ఒక్కొక్క విషయం చూస్తుంటే కడుపు తరుక్కుపోతుంది. రెవిన్యూలో ఆరు కోట్లు తిన్నారు, కో-ఆపరేటివ్‌లో ఒక కోటి తిన్నారు మరొకదానిలో పదికోట్లు తిన్నారు. మరొకదానిలో 90 కోట్లు తిన్నారు అంటారు. ఏ కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలోకాని బాంకుసలోగాని ఒక హరిజనుడుకూడా ప్రెసిడెంటుగా లేరు. యీ 1400 హాస్టల్సు విషయంలో ఇలాగఅంటే హరిజనుల అభివృద్ధి ఎలాగ కోరుతున్నారో అర్థం అవుతుంది. హరిజనుల హాస్టల్సు విషయంలో తప్పులు జరుగుతున్నాయంటే అన్నిచోట్ల రైటే జరుగుతోందా? తప్పుజరిగితే జరగవచ్చు. ఆ తప్పులు సరిదిద్దాలి. హరిజన హాస్టల్సు కమిటీవేశారు. వారు బాగాఉన్న హాస్టల్సు బాగుగాలేవని బాగా రన్‌కాని హాస్టల్సు బాగున్నాయని మరొక వంద గ్రాంట్సు ఇవ్వాలని వ్రాశారు. అది న్యాయము, సబబు కాదు. వెనకబడిఉన్న హరిజనులు ఎలాగ ముందుకువస్తారో తెలియదు మా గోడు ప్రభుత్వము వినిపించుకుని యీ విషయంలో చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :— అధ్యక్షా మిత్రులు, గౌరవ సభ్యులు గ్రాంట్సు విషయం చెప్పారు. మన శాసన సభలో 2, 3 సంవత్సరాలలోపల ఈ హాస్టల్సు విషయంలో పలుమార్లు అనేక విమర్శలు రావడం జరిగింది. హాస్టల్సు

విషయంలో స్ట్రీమ్‌లైను చేయాలని ప్రభుత్వం తలపెట్టినటువంటి సంగతి తమకందరికి తెలిసినదే. గౌరవసభ్యులయొక్క సూచనలను, విమర్శలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వంవారు కొన్ని చేయడం జరిగింది. అందులో ముఖ్యమైనది ఎడిషనల్ గ్రాంట్సు విషయం. ఎడిషనల్ గ్రాంట్సు చివర రోజులలో ఇవ్వడం వల్ల అనేక యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. ఈ హాస్టలు మేనేజర్సుకూడా ప్రభుత్వంవారు మార్చి నెలలో అడిషనల్ గ్రాంట్సు ఇస్తారని 20 మందినో 30 మందినో చేర్చుకున్నా ఫరవాలేదనే ధైర్యంతో చేర్చుకోనడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం అడిషనల్ గ్రాంట్సుగా 10, 15 లక్షలు కేటాయింపు చేస్తే కష్టపడి భోజనం పెట్టేవాళ్ళకు అడిషనల్ గ్రాంట్సు వెళ్ళకపోవడం ఇతరత్రాగా ఈ అడిషనల్ గ్రాంట్సు వెళ్ళడం జరుగుతున్నది. ఈ విధముగా ప్రభుత్వం యొక్క ధనం మిస్ యూజు అవుతున్నది. అటువంటివాళ్ళు ఇబ్బంది పడుతున్నారనేటటువంటి దృష్టితో అడిషనల్ గ్రాంట్సును నిలుపుదల చేసి ప్రభుత్వంవారు ఏమి ఇవ్వదలచుకున్నారో అది పెర్మనెంటుగా ఇవ్వడం మంచిదని ఒక నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. ఆ నిర్ణయం ప్రకారం ఈ సంవత్సరం అడిషనల్ గ్రాంట్సు తీసివేసి అది ఎంతవరకు ఇవ్వగలుగుతామో అది అంతా చూసి వారికి వున్నటువంటి హాస్టల్సుయొక్క చరిత్ర, పరిస్థితులనుబట్టి, అక్కడి రిపోర్టులనుబట్టి వారికి పర్మనెంటు గ్రాంట్సు ఎక్కువగా ఇవ్వడం జరిగింది. దాని ప్రకారంగా చాలా హాస్టల్సులో ఎకామడేషనులేదు. పిల్లలు 100 మంది ఉంటారు. కాని 50 మందికి సరిపడే అకామడేషను మాత్రమే ఉంటుంది. అంతేగాకుండా కొన్ని చోట్ల అకామడేషను వుంటే తక్కువ మంది పిల్లలే ఉంటున్నారు. ఇప్పుడు అకామడేషను, యావరేజి అటెన్‌డెన్సు రెండూ తీసుకొని ఆఫీసర్లయొక్క రిపోర్టులను అనుసరించి వారికి ఎంత ఇవ్వడానికి అవకాశం వుందో అంతవరకు అడిషనల్ గ్రాంట్సు పర్మనెంటు గ్రాంట్సు క్రింద మార్చడం జరిగింది. అట్లా ఈ సంవత్సరం గత సంవత్సరం కంటె 4,600 అడిషనల్ గ్రాంట్సును పర్మనెంటు గ్రాంట్సు క్రింద మార్చి ముందుకు యిచ్చేటటువంటి గ్రాంట్సు యిచ్చి ఇంతవరకు మీరు చేర్చుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది. అయితే నానాదాసుగారి ఉద్దేశం ఏమంటే గత సంవత్సరం అడిషనల్ గ్రాంట్సుతో చాలా మంది చదువుకునేవారు కాని ఈ సంవత్సరం ఇది పెట్టడంవల్ల అంతకంటే ఎక్కువ మందిని చేర్చుకోవడం వల్ల చాలా మందికి చదువుకునే అవకాశం లేకుండా పోతుందని అన్నారు. ప్రభుత్వంవారు గత సంవత్సరం 10 వేలు అడిషనల్ గ్రాంట్సు ఇచ్చారు. అది మిస్ యూజు అవుతున్నదని మేము ఈ సంవత్సరం ఈ పద్ధతి పెట్టడం జరిగింది. అయితే గత సంవత్సరం కంటె ఈ సంవత్సరం 5,400 అడిషనల్ గ్రాంట్సు లేకపోవడం జరిగింది. అయితే ఈ అడిషనల్ గ్రాంట్సు అన్నది ఏమిచేస్తున్నామంటే ప్రభుత్వం ఇస్తున్నటువంటి హాస్టల్సులో స్ట్రెంగ్తు పెంచడానికి, కొత్త హాస్టల్సును పెట్టడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసింది. అప్పుడే స్ట్రెంగ్తుకూడా పెంచేసాము. మత్స్య పారిశ్రామికుల పేర చేర్చడం జరిగింది. హరిజనులకు

సంబంధించినంతవరకు ఎక్కడ కావాలంటే అక్కడ గవర్నమెంట్సు హాస్టల్సులో స్ట్రెంగ్తు పెంచమని ఉత్తర్వులు చేసాము. న్యూ హాస్టల్సు పెట్టబోతున్నాము. యీ సంవత్సరం దాదాపు ప్రభుత్వం తరఫున 100 హాస్టల్సు కొత్తవి పెట్టాలని నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. అందుకని యీ 100 హాస్టల్సుకూడా రేపో, ఎల్లుండో ఆర్డర్సు యివ్వబోతున్నాము. కొన్ని ఇచ్చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు వున్నటువంటి గ్రాంట్సు అన్నీ కూడా ఎంత స్ట్రెంగ్తు వుందో అంత స్ట్రెంగ్తుకు యిచ్చేసాము. గత సంవత్సరం కంటె ఎక్కువగా కనీసం 2 వేల మందికైనా అడిషనల్ గ్రాంట్సు యివ్వాలని అంటే అడిషనల్ బోర్డర్సును పెంచాలనే విషయం గురించి కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తున్నది. దానిని గురించి కొంత డబ్బుకు ఆలోచన చేస్తున్నాము. ఆ డబ్బు కొద్ది రోజులలో సేకరించగలిగితే తప్పకుండా ఆ రెండు వేలుకూడా పెంచుతాము. అందుచేత గత సంవత్సరం కంటె యీ సంవత్సరం ఎక్కువ మంది హరిజన పిల్లలకు చదువు చెప్పే అవకాశం కల్పిస్తాము తప్ప గత సంవత్సరం కంటె ఒక హరిజన పిల్లవానికి తక్కువ జరిగేటటువంటి పద్ధతి మాత్రం జరగదని హౌసుకు హామీ ఇస్తున్నాను. అందుచేత నేను మనవిజేసేది ఒక్కటే. చాలా మంది సభ్యులువచ్చి అడిషనల్ గ్రాంట్సు హాస్టల్సుకు యిప్పించండని అంటున్నారు. అడిషనల్ గ్రాంట్సు అనేవి ఒక పద్ధతిలో నిర్ణయించి పర్మనెంటు గ్రాంట్సు క్రింద మార్చడం జరిగింది యిప్పుడు మళ్ళీ కొత్తగా న్యూ గ్రాంట్సు ప్రయివేటు హాస్టల్సుకు ఇవ్వడంకంటె ఇక్కడ హౌసులో కాని అక్కడ హౌసులో కాని వస్తున్నటువంటి విమర్శలను బట్టి కాని సూచనలను బట్టి కాని భావ్యం కాదని తలుస్తున్నాము. అందుచేత యింతవరకు గవర్నమెంటు హాస్టల్సును ఇన్‌క్రీజు చేయడం, గవర్నమెంటు హాస్టల్సులోని స్ట్రెంగ్తు ఇన్‌క్రీజు చేయడం, ఇదివరకు వున్నటువంటి దానికంటే ఎక్కువ హరిజన పిల్లలకు చదువు చెప్పేటటువంటి అవకాశం కల్పించడం ప్రభుత్వంయొక్క ధ్యేయమని మనవిచేస్తున్నాను. హౌసు కమిటి వేసారు. అందులో హరిజనులు ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. వారందరూ కూడా వెళ్ళి చూసారు. వారు ఒకటే రికమండ్ చేసారు. మొత్తం అన్ని హాస్టల్సుకూడా ప్రోవిన్షియలైజు చేయాలని నిర్ణయం చేసారు. దీనికి వారు రికమండ్ చేసినప్పుడు ఎందుకు ప్రయివేటు హాస్టల్సుకు ఇస్తున్నారని సభ్యులు అక్కడ, ఇక్కడకూడా ఆందోళనను వ్యక్తం చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా ఇప్పుడు చేయడానికి అవకాశంలేదు. 50 లక్షల రూపాయలు అయితే కాని అన్ని చేయడానికి అవకాశం లేదు. అయితే బాగా పనిచేస్తున్న హాస్టల్సు ఉన్నాయి. లేకపోలేదు. వీలు అయినంతవరకూ ప్రభుత్వం యిచ్చేటటువంటి ప్రతి నయాపైసాకూడా ఆ విద్యార్థులకు భోజన వసతులను ఏర్పాటు చేసేదానికి ఉపయోగపడాలనే ఉద్దేశంతో ఈ కార్యక్రమాన్ని స్ట్రీమ్‌లైను చేయడం జరిగింది. నేను సభవారికి ఒక హామీ ఇస్తున్నాను. అది ఏమంటే గత సంవత్సరం ఈ హాస్టల్సులో ఎంతమంది చదివారో, ఎంతమందికి విద్యావకాశం కలిగిందో దానిలో ఒక్క

విద్యార్థి కూడా నష్టపడకుండా చేస్తాము. ఎక్కువ స్ట్రెంగ్తు మెయిన్‌టెయిన్ చేయడానికి నేను కృషి చేస్తాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ (భువనగిరి):— ఆ హాస్టల్స్ విషయంలో మేనేజిమెంటు ఒకటి వుందని చెప్పారు. అడ్మిషన్స్ లేవని కంప్లయింట్సు లేక పోలేదు. స్ట్రెంగ్తు మీరు మెయిన్‌టెయిన్ చేయడంలేదు. హరిజన హాస్టల్స్‌లో కూడా ఆ స్ట్రెంగ్తు యివ్వడం లేదు. నాన్ హరిజన్స్‌ను కొంత అడ్మిటు చేయవలసి ఉంది. అందులో కూడా అన్ రిజర్వింగు పెర్సన్స్ చేరుకున్నారు. బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ హాస్టల్స్‌లో బ్యాక్‌వర్డు కాస్ట్సు కాకుండా వీకర్ సెక్షన్స్ అనే పేరుతో దొంగ సర్టిఫికెట్ల పైన ఎక్కువ అడ్మిషన్స్ జరుగుతున్నటువంటివి నాకు పెర్సనల్‌గా తెలుసు కనుక నేను చెబుతున్నాను కావున వాటిని చెకప్ చేయడానికి ఒక కమిటీని వేయాలి. అందులో కొంతమంది లెజిస్లేటర్స్‌ను కూడా ఉంచి ఎక్కడైనా పబ్లిక్ రిప్రజెంటేటివ్ కూడా వెళ్ళి సర్‌ప్రయిజింగు విజిటు చేయడానికి వీలుగా ఉండేటట్లు ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలి. తరువాత బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ వరకు ఏదైనా కోటా సిస్టమ్ ఏర్పాటు చేయాలి. అలా రిజర్వు చేయకపోతే హాస్టల్స్ మేనేజిమెంటులో బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ వాళ్ళు ఎక్కువ ఉపయోగపడతారు. లాస్ట్ ఇయర్ వీకర్ సెక్షన్స్ పేరుతో 40 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అయింది. బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌కు 20 లక్షలు ఖర్చు అయింది. అయితే వీకర్ సెక్షన్స్ బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ కన్నా ఎక్కువ లేరు. అన్ షెడ్యూల్డు బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ వీకర్ సెక్షన్స్‌కు వస్తున్నారు. కావున వీకర్ సెక్షన్ పేరుతో దుర్వినియోగం జరుగుతున్నది. బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌కు నష్టం కలుగుతున్నది. కాని హాస్టల్స్‌లో కూడా అదర్ దాన్ బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌కు రిజర్వేషన్ 10% లేక 15% ఇవ్వండి. మిగిలినవి అన్ని బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ వాళ్ళకు అడ్మిషన్స్ వచ్చేటట్లు చూడగలము.

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :— ఇప్పుడు రిజర్వేషన్ 10% ఉంది. అది మేము పరిశీలన చేస్తాము. గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ సక్రమంగా నడిపించడానికి కమిటీలను వేయడానికి ఆలోచన చేస్తున్నాము. శాసనసభ్యులు, శాసనమండలి సభ్యులుకూడా వెళ్ళి విజిటు చేయడానికి మేము త్వరలోనే ఉత్తర్వులు ఇస్తాము.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— అధ్యక్షా, ఈ వేళ నాన్-ఆఫీషియల్ డే. మాకు 2 గంటలు టైము ఇచ్చారు. ఇప్పుడు ఆ టైము ఎక్కడ ఉంది.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— మీ ఇష్టమొచ్చిన విధంగా చేయాలంటే మాకు కొంచెము ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. తరువాత మమ్ములను ఇబ్బందిలో పెట్టడం జరుగుతున్నది. సభ్యులందరికి చెప్పేదేమంటే—No time is fixed for non-official business.

Smt· J. Iswari Bai :—The Speaker has fixed two hours' time to-day.

Mr. Deputy Speaker :—We are sitting to discuss non-official business for two hours.

Smt. J. Iswari Bai :—From which time to which time ?

Mr. Deputy Speaker :—That is our headache. The Speaker has allotted two hours for the transaction of the non-official business to-day.

PAPERS LAID ON THE TABLE

AUDIT REPORT ON THE ANDHRA PRADESH STATE FINANCIAL CORPORATION FOR THE YEAR 1970-71.

Sri T. Hayagrivachary :—Sir, on behalf of the Minister for Industries, I beg to lay on the Table a copy of the Audit Report on the Andhra Pradesh State Financial Corporation for the year 1970-71 in Compliance with Section 37(7) of the State Financial Corporation Act, 1931.

Amendment to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964 (G O. Ms. No. 1190, Home (Transport-I) Department, dt. 26-8-71.

Sri K. Prabhakara Reddy :—Sir, I beg to re-lay on the Table a copy of the Notification issued in G.O.Ms. No. 1190, Home (Transport-I) Department, dated 26-8-1971 containing an amendment to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1994 under sub-section (3) of section 133 of the Motor Vehicles Act, 1939.

PAPER PLACED ON THE TABLE

REPORT ON THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE MEETING HELD ON 28-7-1972.

Sri M. Narayana Reddy :—Sir, on behalf of the Leader of the House under Rule 256 of the A.P. Legislative Assembly Rules, I beg to place on the Table a copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 28th July, 1972.

GOVERNMENT BILLS

THE ANDHRA PRADESH GRAM PANCHAYATS AND PANCHAYAT SAMITHIS AND ZILLA PARISHADS (AMENDMENT) BILL, 1972.

The Minister for Panchayat Raj (Sri T. Hayvgrivachary) :— Sir, I beg to move :

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1972."

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

The question (Pause) is :

"That leave be granted to introduce the Agdhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment, Bill,(Pause) 1972.

The motion was adopted.

THE JAWAHARLAL NEHRU TECHNOLOGICAL UNIVERSITY BILL, 1972.

The Minister for Technical Education (Sri A. Madan Mohan):- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Jawaharlal Nehru Technological University Bill, 1972."

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

(Pause)

The question is :

"That leave be granted to introduce the Jawaharlal Nehru Technological University Bill, 1972."

The motion was adopted.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—మరల దాని పైన సమగ్రమైన డిస్కషన్ ఎప్పుడు జరుగుతుందో డేట్ ఫిక్స్ అనౌన్స్ చేస్తే బాగుంటుంది కదా.

Mr. Deputy Speaker :—That will be announced.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఈ బిల్లు యొక్క ఆర్జెన్సీని బట్టి యిదివరకే చాలా తొందర తొందరగా రావాలనే అనుకునేటటువంటి విషయం ఇది. It is first of its kind in the whole Country. అందుకని మనము ఇది పాస్ చేయడం అవసరం కాబట్టి తొందరగా ఇంట్రడ్యూస్ చేయాలనేటటువంటిది కన్సిడరేషన్ లోకి తీసికొని డిస్కషన్ కూడా పూర్తి అయి యీ శాసనం పూర్తి చేసుకోవాలని అందరికీ ఆసక్తి ఉంది. ఇందులో షెడ్యూలు రాలేదు. ఎప్పుడు తీసుకురావడానికి అవకాశం ఉంటుంది? ఏ రోజు పెట్టడానికి అవకాశం ఉంటుంది?

Mr. Deputy Speaker :—This Bill has to be introduced now and then referred to the Regional Committee. As soon as it comes back from the Regional Committee sufficient time will be given.

Sri B. Ratnasabhapathi :—When it was placed on the Table of the House, this does not find a place on it. అందుకని మరల బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీకి రిఫర్ చేసి అక్కడ డెసిషన్ తీసుకొని వస్తామా? లేకపోతే an announcement can be made from the Chair.

Mr. Deputy Speaker :—Since it comes from the Regional Committee, there is no question of again referring back to the Business Advisory Committee. Straight-away it will be discussed here.

The Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 4.1972.

Sri K. Venkataratnam :—Sir, I beg to move : "That the Andhra Pradesh Agriculture University (Amendment) Bill, 1972 as reported by the Regional Committee be taken into consideration.

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—1972 సంవత్సరం ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయ చిత్తుచట్టమును ప్రాంతీయసమితి నివేదించిన రూపములో పరిశీలనలోకి తీసుకోవలసిందిగా ప్రతిపాదించాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—దీనిమీద కొంచెం మాట్లాడమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—మీరు దానివిషయం చెప్పదలచుకుంటే...

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—దాని విషయం చెప్పండి. ఆ బిల్లులోఉన్న క్లాజ్ యేమిటి ? ఎందుకు చేశారు ? కొన్ని కారణాలు చెప్పండి ?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ఏమీలేదండి దానిలో రెండు సంవత్సరాలు....

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఏమీలేదంటే మీరు ఉపసంహరించుకోండి.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ఇదివరకు రెండు సంవత్సరములకు ఒకసారి ఆ కమిటీకి చైర్మెన్‌ను యెన్నుకోవాలని ఉన్నది. దానిని ఒక సంవత్సరంగా యెన్నుకోవాలనితప్ప అంతకన్నా పెద్దవిశేషం యేమీకాదు. ఇది యీ మధ్య యిక్కడకూడా వచ్చింది. ఆర్డినెన్స్ స్థానంలో దానిని పెట్టవలసి వచ్చింది. 1972 మే 30 వ తేదీన అప్పటితో ఆ టరమ్ ఆఖరు అవుతోంది కనుక అప్పుడు ఆర్డినెన్స్ చేశాను. ఆ చేసినదానిలో పరిపాలనలో మెంబర్స్ అందరికి భాగంగా ఉండడానికి సంవత్సరానికి ఒక మనిషి ఉండడానికి అవకాశం కల్పించాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—పరిపాలన కొందరే చేయవచ్చు కాని ఒక్క సారిగా అందరూ యెట్లా చేస్తారు ?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ప్రతిసంవత్సరంకూడా యిందులో మన అసెంబ్లీ నుంచి పంపించేటటువంటి మెంబర్లు 6 గురు ఉంటారు. ఇతరులుకూడా యింకా పదిమంది ఉన్నారు. ఈ మెంబరు ప్రతివారూకూడా సంవత్సరానికి ఒకరు ఉండవచ్చును. పరిపాలనా అనుభవం ఉంటుంది, వైస్‌చాన్సలర్‌తో సంబంధం ఉంటుంది, అందరకు సంబంధం ఉంటుంది అనే ఉద్దేశ్యంతో రెండుసంవత్సరములది ఒక సంవత్సరముగా మార్చవలసిందిగా కోరాము. ప్రాంతీయసమితికి వెళ్ళింది. మీ యెదుట ఉంది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—మంత్రిగారు యీ విశ్వవిద్యాలయ చైర్మన్‌గారి యొక్క కాలపరిమితిని రెండు సంవత్సరములనుంచి ఒక సంవత్సరానికి పెట్టారు. అందువల్ల అసిస్టెంట్ డైరెక్టరుకు అవకాశాలు వస్తాయి. My submission to the Government, the same procedure... మంత్రులకుకూడా పెడితే బాగుంటుంది. మిగిలినవాళ్ళకుకూడా ఛాన్స్ వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. ఇటువంటి బిల్లు యేమైనా వస్తుందా ?

Mr. Deputy Speaker :—There is an opportunity to speak on this. You can express your views, then. There is no difficulty.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—కాబట్టి అటువంటి అవకాశం కల్పిస్తే మిగిలిన మెంబర్స్‌కుకూడా ఉంటాయి ప్రభుత్వం దానిని పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన కారణాలు చాలా వేలవంగా ఉన్నాయి. ఈ ప్రొసీజరు కనుక అడాప్ట్ చేస్తే ప్రభుత్వం చాలా చిక్కుల్లో పడుతుంది. 6 గురు ఎం.ఎల్.ఏలు, పదిమంది యితర మెంబర్లు యీ 16 మందికి ఆరు నెలలో నాలుగు నెలలో ఉద్యోగాలు యిచ్చి చేద్దామంటే యిది సీరియస్‌గా అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ గురించి దానిని ఆలోచించినట్లుగా లేదు. అందుకని యిదివరకు గట్టిగా వ్యతిరేకించాము అన్నటువంటి అభిప్రాయం కలగడానికి కారణం అయింది, ఎవరైనా చైర్మన్ అఫ్ ది బోర్డు వస్తే ఒక ఆరు నెలలో 7 నెలలో ఉంటేనేతప్ప మొత్తం అడ్మినిస్ట్రేషను అర్థం చేసుకోడానికి దానిలో ఉండే ప్రాబ్లమ్స్ అర్థం చేసుకోడానికి వ్యవధి చాలదు. అటువంటిది అర్థం చేసుకున్న తర్వాత ఆయనకు ఉన్నటువంటి శక్తిసామర్థ్యాలు ఉపయోగించి యేమైనా ఇంప్రూవ్‌మెంట్స్ తీసుకురావాలన్నా, మార్పులు తీసుకురావాలన్నా అడ్మినిస్ట్రేషన్ సరైనటువంటి పరిస్థితిలో పెట్టాలన్నా కనీసం ఆయనకు ఒక సంవత్సరం, ఒకటిన్నర సంవత్సరం ఉంటేనే కాని ఆయన చేయలేదు, ఒక సంవత్సరము టైము పెట్టి తదుపరి ఒకరిని మార్చి అసలు ఎఫిషియన్సీని పోగొట్టి, అడ్మినిస్ట్రేషన్ అంతా అల్లకల్లోలం చేసి యేదో ఆర్డినెన్స్ పెట్టాము కాబట్టి దాని లైఫ్ పోయడానికి పెట్టినామనో లేకపోతే ఉన్నవాళ్ళందరికి పదవులు వ్యామోహం తీర్చడానికి యేవో చేయాలనే యిటువంటి పద్ధతిలో సీరియస్‌నెస్ లేకుండా ఒక పెద్ద యూనివర్శిటీని దీని యొక్క అడ్మినిస్ట్రేషన్ చేయడం చాలా తప్పు. రెండవది అగ్రికల్చర్ యూనివర్శిటీ గురించి చాలా కంప్లెయింట్స్ వచ్చాయి. క్రిందటి శాసనసభల సమావేశంలో చర్చలు జరిగాయి. దాని మీద రిపోర్టు వచ్చింది. ఆ రిపోర్టు మరల తిరిగి పరిశీలించవలసిందిగా యిక్కడ ఉన్న బోర్డు చైర్మన్‌కు తర్వాత అక్కడ ఉన్నటువంటి వైస్‌ఛాన్సలర్‌కు పంపించడం యివన్నీ యిట్లా ఉండగా దానిమీద యిర్రెగ్యులారిటీస్ మరియు మాల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ వాటిని సరిచేయడానికి మరల తీసుకువచ్చి పెట్టడం మంచిది కూడాను. పీరియడ్ కనీసం రెండు సంవత్సరములు అయినా లేకపోతే చాలా అసంభవం. కాబట్టి పీరియడ్‌ను మార్చడం మంచిదికాదు. ఈ బిల్లును పర్మనెంట్ బేసిస్‌మీద తేవడం తప్పని, చేయవద్దని చెబుతున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు (వేమూరు) :—అధ్యక్షా, యీబిల్లు చాలా చిక్కులలో ఉన్నది. రెండు సంవత్సరములనుంచి ఒక సంవత్సరం చేశారు. కాని అగ్రికల్చరల్ యూనివర్శిటీ వ్యవహారాలు చూస్తే దాని బడ్జెట్ 4 కోట్ల రూపాయలు, అది యేమీ చిన్నది కాదు, మూడు కేంపస్‌లకు సంబంధించి రాజేంద్రనగర్‌లో ఒక కేంపస్, బాపట్లలో ఒక కేంపస్ తిరుపతిలో ఒక కేంపస్ ఉన్నది. దీన్ని గురించి లోగడ దీని పని బాగాలేదని మిత్రులు రత్నసభాపతిగారు అనేక ఆరోపణలు చేయడం కూడా జరిగింది. ఆ ఆరోపణలు అన్నీ రివ్యూచేసి బోర్డు ఆఫ్ మేనేజిమెంటు ముందు పెడతామని చెప్పారు. ఇంతవరకు అది జరగలేదు. అదే కాదు, అప్పటిలో ఉన్న చైర్మన్ శ్రీ బోజిరెడ్డిగారు కూడా ఒక రిపోర్టు పంపించారు. అది కూడా రివ్యూచేసి ఇక్కడ పెడతా

మన్నారు. అది జరగలేదు. అది వీలయినంత త్వరగా జరిగేట్టు చూడమని చెబుతున్నాను. ఎడ్యుకేషను ఉన్నది. రిసేర్చి ఉన్నది, ఎక్స్‌టెన్షన్ ఉన్నది. టీచింగు ఉన్నది. అనేక మంది పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్‌తో డీల్ చేస్తూ ఉన్నాము. చాలా విస్తృతమైంది కాబట్టి ఇది తెలుసుకోడానికే చాలా వ్యవధి పడుతుంది. సర్వీస్ కండిషన్స్ గురించి తెలుసుకోవాలి. కేంపస్ ఎట్లా పని చేస్తుందో తెలుసుకోవాలి. హాస్టల్ స్టూడెంట్స్ గురించి తెలుసుకోవాలి. ఇవి అన్ని చాలా గందరగోళం ఉంది. ఒక చోట ఉన్నది కూడా కాదు కాబట్టి రెండు సంవత్సరాలు ఉంటే, పరిస్థితులు అవగాహన చేసికొనేవరకే ఒక సంవత్సరం పడుతుంది కాబట్టి రెండు సంవత్సరాలు ఉండడం బాగుంటుందని సూచిస్తూ నేను శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె.రావు :—ఇప్పుడు ఈసవరణ ఎందుకు తెచ్చారు? ఈ సవరణ ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? వీట్ల మీద ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను, ఇప్పుడు మంత్రిగారు దీని మీద స్టేట్‌మెంట్ ఆఫ్ ఆబ్జక్ట్సు అండ్ రీజన్స్‌లో ఆ వివరాలు చెప్పలేకపోయారు. ఏదో బాల్డ్‌గా చైర్మన్ పీరియడ్ రెండు సంవత్సరాలనుంచి ఇప్పుడు ఒక సంవత్సరం చేస్తామంటున్నారు. అసలు ఎందుచేత ఒక సంవత్సరం చేశారో దీనికి కొంత చరిత్ర ఉన్నది. గతంలో ఈ అగ్రికల్చరల్ యూనివర్శిటీ వ్యవహారం ఈ శాసన సభలో చర్చకు వచ్చింది. చర్చకు వచ్చినప్పుడు చైర్మన్‌కు వైస్ చాన్సలర్‌కు కొంచెం తగాదా ఏర్పడింది చైర్మన్ నాన్-అఫిషియల్ మెంబరు. చైర్మన్‌యొక్క రిమార్కుల్స్ అవీ కూడా కొంచెం ఇంపుగా లేవు వైస్ చాన్సలర్ తరపున గవర్నమెంటువారు చాలా ప్రేమ దయ, ఆదరణతో వ్యవహరించారు. ఈ ధోరణి అవలంబించేసరికి ఈ చైర్మన్ అనుకుంటున్నటువంటి మనిషి తమ గుప్పిటలో ఉంటాడా లేదా అని వాళ్లకి అనుమానం వేసింది. అది సాధారణంగా అనుమానం వేస్తూ ఉంటుంది. వైవాళ్లే కాదు. వాళ్ళ వాళ్లే అయినా వాళ్ళకు అనుమానం వేస్తూ ఉంటుంది. వాళ్ళ అనుమానాలు ఎంత ముట్టుకు పోతున్నాయి అంటే నిజానికి వాళ్ళ నీడ చూచి వాళ్లే అనుమానం పడే పరిస్థితి లోకి వచ్చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు చైర్మన్ అనుకునేటటువంటి మనిషిని....చట్ట రీత్యా నాన్-అఫిషియల్ మెంబర్స్ 5 సంవత్సరాలు ఉంటారు. దీనియొక్క మేనేజిమెంటు బోర్డులో 16 గురు నాన్-అఫిషియల్ మెంబర్స్ ఉన్నారు. వీరు 5 సంవత్సరాలు ఉంటారు. ఈ నాన్-అఫిషియల్ మెంబర్స్ నుండి ఒక చైర్మన్ ఎన్నుకోబడతాడు. పూర్వం ఆ చైర్మన్ యొక్క టరమ్ రెండు సంవత్సరాలు ఉండేది. అంటే ఈ 5 సంవత్సరాలలో మూడు సార్లు చైర్మన్ ఎన్నుకోబడతాడు. ఈ చైర్మన్ అనేటువంటి మనిషికి రెండు సంవత్సరాలు ఉంటే ఇక్కడ వచ్చిన వైస్-ఛాన్సలర్‌కి చైర్మన్‌కి కొంచెం ఏదైనా కాన్‌ఫ్లిక్టు వచ్చేట్లయితే గవర్నమెంటుకి కొంచెం చిక్కుగా కనబడుతూ వచ్చింది. ఎందుచేతనంటే గవర్నమెంటు కోరేది ప్రతివాళ్లు కూడా వాళ్ళకు జోహుకుం చేసే మనుషులు కావాలి. అక్కడ వాళ్ళే కాదు. ఇక్కడ మేము కూడా జోహుకుం చేసేట్లయితే మమ్ములని

దీవిస్తూ ఉంటారు. కనుక ఈ అగ్రికల్చర్ యూనివర్శిటీ వ్యవహారం చాల గందరగోళ వ్యవహారం. ఇంతా అంతా గందరగోళము కాదు. అధ్యక్షా, (డిప్యూటీ స్పీకర్) తమరు ఇటు వైపు కూర్చున్నపుడు చర్చించారు. ఇక్కడ ప్రముఖ సభ్యుడు రత్నసభాపతిగారు ఎంత గోల పెట్టారో మీకు తెలియంది గాదు. ఈ పరిస్థితిలో ఇది అంతా దృష్టిలో పెట్టుకొని చైర్మన్ అనేటటువంటి వారు కళ్లు తెరిచే లోగా తన టరము అయిపోయేలాగ ఉంటే మంచిది అని గవర్నమెంటు ఆలోచించి ఇది తీసుకు వచ్చింది. అది మంచిది కాదని నేను అంటూ ఉన్నాను అంత బ్రహ్మాండమైన ఎమెండుమెంటు అవసరం లేదని నేను అంటున్నాను. నిజానికి నన్ను అడిగితే ఆ మెంబర్లనుండి చైర్మన్ ఎన్నుకోబడినపుడు, ఆ మెంబర్లు 5 సంవత్సరాలకు ఎన్నుకోబడినపుడు ఆ మనిషికూడ 5 సంవత్సరాలు ఉండడం మంచిది. కొంచెం అనుభవం ఉండాలి కదా. ఇక్కడ 5 సంవత్సరాలు, 10, 20, 30 సంవత్సరాలు ఉన్నప్పటికీ అనుభవము లేకుండా మేము ఉంటున్నాము కదా. అనుభవం అంటే మాటలా ? కనుక అనుభవం అనేటటువంటి దానికి కనీసం 5 సంవత్సరాలు ఉండాలి. సరే అది నేను కోరడం లేదు. ఈ రెండు సంవత్సరాలు ఉన్నది తగ్గించడం మంచిది కాదు. యూనివర్శిటీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ కొత్త లైనులో వచ్చేటటువంటి ఈ పరిస్థితిలో ఈ రెండు సంవత్సరాలు ఒక సంవత్సరానికి తగ్గించడం మంచిది కాదని చాలా వినయ పూర్వకముగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకో విషయం ఏమిటి అంటే అసలు 5 గురు చైర్మన్‌లను పెట్టాలి. ఈ 5 గురు చైర్మన్‌లు వాళ్ళ చేతుల్లో ఉండాలి. రాజు తలచుకుంటే దెబ్బలకు కొదవ ఏమి ఉంటుంది ? నీవు ఈ సంవత్సరం ఇంకొకరు ఇంకొక సంవత్సరం అని 5 గురు మనుషులను తాము తయారు చేసుకోవాలి. ఈ 5 గురు మనుష్యులను తయారు చేసుకొని ఒక విధమైన అపర్చ్యునిజం, పొలిటికల్ అపర్ట్యునిజం ఇంకొక మాట చెప్పాలంటే కరప్షన్ తయారు చేయడం అన్నమాట. ఈ మనుషులను ఈ విధంగా, చైర్మన్ అంటే పాపము ఏమీ ఉండదు అనుకోండి. ఏమీ లేక పోయినా కూడా ఈ హోదా ఈ పెత్తనం, ఈ వ్యవహారం ఇవి మనస్సులో పెట్టుకొని ఇలాగ మాకు బలం ఉన్నది కదా అని ఈ అమెండుమెంటు తీసుకువచ్చారు.

Mr. Veerappa :—On a Point of Order, Sir.

Mr. Deputy Speaker :— What is the point of order Mr. Veerappa ?

శ్రీ వీరప్ప (నల్లమడ) :—ఆ విధంగా మనుషులను గురించి వ్యక్తులను గురించి మాట్లాడుతూ కర్మాగారంలో తయారు చేసేట్లు మాట్లాడడం కొంచెం అసభ్యకరమైనది.

Mr. Deputy Speaker :—It is not a point of order as far as I consider.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— తాము తమ స్వంత మనుషులకు ఒక పదవి ఇచ్చి కొంత ఆశ కల్పించాలని చూడడం మంచిది కాదని అంటున్నాను. కనుక

కనీసం ఈ విషయంలో అయినా మా మాట విశ్వసించి—వాళ్ళు మనుషులే వస్తారు. నేనేమీ పోటీ చేయదలచుకోలేదు—ఈ రెండు సంవత్సరాలు అట్లా ఉంచితేనే ఉపసంహరించుకోమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, దీనిలో పెద్ద విశేషం లేదు. వేరే విధంగా ఆపాదించవలసిన అవసరం లేదు. గౌరవనీయ సభ్యులు ముగ్గురు మాట్లాడారు. ఆఖరున మాట్లాడినటువంటి శ్రీ సి. వి. కె. రావు గారు అది ఏదో వేరే విధంగా ఏదో ఉద్దేశం మనస్సులో పెట్టుకొని ఏదో వారి గుప్పటలో పెట్టుకొని వ్యవహరించాలని అనడం న్యాయమైనది కాదు. అటువంటిది ఇందులో లేదు. ఇది వరకు 5 సంవత్సరాలు ఉంది, బోర్డు చైర్మన్ పదవీ కాలం. అది ఇప్పుడు రెండు సంవత్సరాలకు తగ్గించారు. ఇదివరకు అయిదు సంవత్సరాలు ఉండినది బోర్డు చైర్మన్ పదవి కాలము. ఇప్పుడు దానిని రెండు సంవత్సరాలకు తగ్గించడం జరిగినది. ఈ వేళ ఇది అందరి పరిపాలనా సౌలభ్యము కోసం, వీరందరికి పరిపాలనలో యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సలర్‌తో సంబంధము కల్పించి పరిపాలనా సౌలభ్యము కొరకు చేసిందే గాని దీనికి వేరే మన పార్టీ కోసం అని గాని ఇంకొకదాని కోసం అని గాని కాదు. ఈ విషయంలో ఎవరికి కూడ నష్టము లేదు. ఎవరికైనా నష్టము వచ్చేటట్లు ఉంటే చెప్పవచ్చు ఎవరికి కూడ ఏమీ నష్టము లేదు. ఈ బోర్డు మీటింగ్స్‌కు అధ్యక్షత వహించడం ఆయన కర్తవ్యము. ఆయనకు వైస్-ఛాన్సలర్‌తో సంబంధాలు, దేనికైనా ఉంటే, మంచి పెద్దలు ఉంటే, చేయడానికే. అపోజిషన్ నుంచి మాట్లాడిన వెంకటరావుగారు రేపు ప్రొద్దున ఆయన మెంబరు అయితే, ఆయన కూడ ఉండవచ్చు. లేక సి. వి. కె. రావు ఉండవచ్చు. ఆయన మెంబరు అయితే ఆయననే ఎన్నుకోవచ్చు. రెండు, మూడు సార్లు కూడ ఆయననే ఎన్నుకోవచ్చు. ఇందులో పెద్ద విశేషము ఏమీ లేదు. కనుక దీనికి వేరే విషయాలు ఆపాదించవలసిన అవసరం లేదు. ఈ రెండు సంవత్సరాలు అనేదానికి పరిపాలనా సౌలభ్యమే కాకుండా, సామరస్యంగా వ్యవహారము చేసుకోడానికి కూడ అవకాశము ఉన్నది. కనుక దీనిని గౌరవ సభ్యులు అంగీకరించవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామ నాయుడు (పార్వతీపురం) :— అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో ఎక్కువ మంది ఆఫీసులోకి రావడానికి అవకాశము కలగడానికి పెట్టామని చెప్పారు. అదే విధంగా మినిస్టర్సు సంవత్సరాంతములో విడిచి పెడితే అనేక మందికి రావడానికి అవకాశము కలుగుతుంది. పరిపాలనా సౌలభ్యముతో పాటు, అందరికి సహాయము చేసేదానికి ప్రజలందరికి ఉపకారము చేసేందుకు మాకందరికి అవకాశము రావడానికి ఒక సంవత్సరము కంటె ఎక్కువ మినిస్టర్సు ఉండకూడదు అనే సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరిస్తారా మరి.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"The Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 1972 be taken into consideration."

The motion was declared adopted.

Sri C. V. K. Rao and Sri B. Ratnasabhapati pressed for Division. According House divided.

Ayes - 60
Noes—21
Neturals—Nil

The motion was adopted.

CALUSES 2, 3, 1, preamble and Long Title.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"Caluses 2, 3, 1, Preamble and Long Title of the Bill do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Caluses 2, 3, 1, Preamble and Long Title were added to the Bill.

Sri K. Venkataratnam :—I beg to move.

"The Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill 1972 (as reported by the Regional Committee) be passed.

Mr. Deputy Speaker : —Motion moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"The Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 1972 be passed."

The Motion was adopted and the Bill was less Passed.

GOVERNMENT RESOLUTIONS

re : Ratification of the constitution (Twenty-eighth Amendment) Bill, 1972.

Sri C. V. K. Rao :—This is the Constitution Amendment Bill in the name of the Chief Minister. It is an important one. Will not the Chief Minister do it ?

Mr. Deputy Speaker :—This is permitted by the Hon. Speaker, The Leader of the House has got the permission.

Sri C. V. K. Rao :—When was the permission given ?

Mr. Deputy Speaker :—This morning, permission has been given by the Hon. Speaker.

Sri C. V. K. Rao :—What happened to the Chief Minister ?

Mr. Deputy Speaker :—It is not necessary that I should give. He is otherwise busy. What more do you want ? Now the Law Minister will move.

The Minister for Law and Medium Irrigation (Sri P. Basi Reddi) :—Sir, On behalf of the Chief Minister , I beg to move:

"That this House ratifies the amendments to the Consitution of India falling within the purview of the proviso to clause (2) of Article 368 thereof, proposed to be made by the Constitution (Twenty-eighth Amendment) Bill, 1972 as passed by the two Houses of Parliament."

Mr. Deputy Speaker :—Moved.

Now there are two amendments.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ఇది కాన్‌స్టిట్యూషనల్ అమెండ్‌మెంట్ తీసుకురావాలని ఉన్నది కాబట్టి, ముఖ్యంగా ఈ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ ఉండి దీన్ని గురించి ఈ హౌసుకు ఎక్స్‌ప్లెయిన్ చేయవలసిన అవసరము ఉన్నది కదా.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నేను ఇదివరకే దాన్ని గురించి మనవిచేశాను. వారికి స్పీకరుగారు రిటన్ పర్మిషన్ ఇచ్చారు అని చెప్పాను. దానిపైన ఒకసారి డిస్కషను అయిపోయింది, ఇదివరకే సి. వి కె. రావు అడిగారు. దానికి సమాధానము చెప్పాను. దానినే మరల మీరిప్పుడు ఎందుకు రెయిజ్ చేస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు.

Sri Ch. Parasurama Naidu ;—I raise a point of order. This is a Constitutional Amendment Bill. Th y stand up and speak. Because this is an important constitutional amendment, the original Article will have to be provided to us. We are placed in a difficult position·

Mr. Deputy Speaker ;—Two of the honourable members have given amendments to this Bill. They will be called as and when this is taken up. Do you mean that the hon· members who have given these amendments do not know the contents?

Sri Ch. Parasurama Naidu :—After all, they are extraordinary. I am not so intelligent to understand. I am an ordinary man.

Mr. Deputy Speaker :—What do you want?

Sri Ch. Parasuram Naidu:—We may be provided with the Original Article 312 (a)·

Mr· Deputy Speaker:—If you want to refer, you can. You know it. They have been circulated to all the members.

Smt. J. Iswari Bai :—Just now they have circulated.

Mr. Deputy Speaker :—Yesterday, the copies of the Amendment were laid on the Table of the House. If the hon. Members do not go through their papers I am not at fault at least.

Mr. Deputy Speaker :—Now there are two amendments wa:: stand in the name of Sri Venkatratnam.

Sri C. V. K. Rao :—Before the amendments are taken the mover of the resolution must explain himself.

Mr. Deputy Speaker :—He will explain. I am asking Sri Venkatratnam and other Members whether they are moving the amendments and then you can speak. The amendments come afterwords.

Sri C. V. K. Rao :—He has moved the resolution and then he must speak out. He has got to speak. The amendments are to be moved af er the mover makes his speech. That is the provision.

Mr. Deputy Speaker:—Mr. C. V. K. Rao, if the amendments moved the Minister will be in a position to cover those amendments also and see that you are given satisfactory answer I don't think there is any difficulty.

Sri C. V. K. Rao :—The original thing is the resolution. The amendment is an amendment.

Mr. Deputy Speaker :—You are trying to be more technical.

Sri C. V. K. Rao :—Not technical.

Sri B. V. Subba Reddy :—The Minister has moved the motion. Then of course the amendments should be moved by the Members who have given notice of the amendment. He has already moved. Afterwords if it is necessary the Minister will speak. He has already moved the motion and the Members are given notice of amendments. They must be asked to move their motions.

Mr. Deputy Speaker:—If they move, the discussion will begin and the Minister will explain the whole thing, salient features of the Bill.

Sri C. V. K. Rao :—I asked the Minister. Let him explain his position with regard to the resolution. Have I no right Sir?

Mr. Deputy Speaker :—You have a right. I am not denying your right. You are only trying to stand on certain technicalities. I am only trying to further give room for the explanation of the hon. Minister in this connection.

Sri C. V. K. Rao:—Now what would happen, I will let him know the position The amendment is there and the mover of the amendment would like to talk about it. So we will be in a disadvantageous position. When the mover of the resolution does not explain, then we go to the next step where the mover of his amendment, from his angle would be able to put forth his view point; inorder to avoid the mover of the resolution to explain his resolution, the mover of the amendment can explain his amendments. Then the House will be appraised of the two ways of thinking and then can arrive at a view point.

Mr. Deputy Speaker:—Generally the practice in this House is, as soon as the Bill is introduced amendments come and we ask the hon Members in whose name the amendments stand and then the Minister replies. There is no difficulty. It is only a technicality on which Mr. C. V. K. Rao is insisting as I understand.

Sri C. V. K. Rao :— There is no question of technicality. It is a question to facilitate the understanding. Men need understanding It is only with that object......You decide Sir and I abide by that.

Sri B. V. Subba Reddy :—While moving the motion, if the Minister wants to say anything he can certainly say. Immediately the Members who have given notice of the amendment will be asked to move. The convention in this House is such of those Members who have given notice of amendment certainly will be allowed to speak on this motion. That is the convention and it is being followed. After the Members speak on the amendment, then the Minister will give reply and it is put to vote. It is not as though the Members who have given notice of the amendments will be denied of an opportunity. They should be given an opportunity. That is generally being done in the House. It will be followed.

Mr. Deputy Speaker :—Now I think the convention in this House should be honoured by all of us. I will ask Mr. Venkatratnam whether he is moving the amendment.

Sri N. Venkatratnam :—Sir, I beg to move my amendment :

(1) "Add the following at the end of the Resolution—
"X-Delete proviso to Article 812-A (1)"

(2) "Add the following at the end of the Resolution—
"Delete sub-clause (3) of Article 312-A"

Mr. Deputy Speaker :—Amendments moved.

Mr. Deputy Speaker :—Both amendments are moved. Now the hon. Minister will speak.

Sri P. Basi Reddy ;-Sir, the resolution is brought under proviso to Article 368 of the Constitution. That proviso says, that when the amenment relates to certain matters mentioned in the Article, the amendment Bill of the Constitution has to be ratified bp atleast 50% of the State Legislatures. The resolution is brought under proviso to article 368 of the Constitution. That proviso says that when the amendment to the Constitution relates to certain matters mentioned in the section 368, the amendment Bill has to be ratified by atleast 50% of the State Legislatures and so this amendment relates to a matter mentioned in Article 368 and hence this resolution is brought under Proviso Article 368 of the Constitution. the amendment Bill itself relates to article 314 of the Constitution. It deals with the rights of the I C. S. Officers relating to the remuneration of leave, pension and disciplinary matters. The Government of India have considered that in a change society the service condi ions of a class of officers are an anchronism and ure incompatible. So the Government conditions of these I.C.S. Officers. Article 314 which recognises the rights of the I.C.S. Officers accruing to them under the agreements and covenants entered into between them and the Secretary of State, the Article 314 is proposed to be deleted by this amendment and then a new article 312 (a, is introduced in the Constitution in place of Article 314 which recognised the rights of these I.C.S. Officers and

according to article 312 (a) the Parliament gets power to revoke or alter the service conditions of the I. C. S. Officers by enacting a law. The details of the Bill are these Article 312 (a) (1) deals with changing the rights of the I. C. S. Officers regarding the remuneration, leave and pension and also regarding the disciplinary matters cantemplated under article 314 of the Constitution. Then Sub-Clause (b) deals with the rights relating to the I.C S. Officers who have retired. So the pension conditions also can be changed under article 312 (a) the new article. Then the proviso gives an exemption to the rights of such of the I.C.S. Officers who have been appointod as judges of the High Court, the Supreme Court or Members of the Services Commissions of the Government of India and the State Government and also the Auditor-General of India.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఇప్పటికే వీళ్ళ గురించి నాలుగున్నర లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నది ఇంకా ఖర్చు పెట్టాల్సి ఉంటుంది. పేదవాళ్ళ రక్తంతో బాగా బలిసినటువంటి ఆఫీసర్స్. 110 ఐ. ఎ. ఎస్. ఆఫీసర్స్ గురించి కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో అమెండ్ మెంట్ తీసుకురావాలి.

Sri P. Basi Reddy:—Their pens'ons, which they get in respect of these posts, are not affected by the new Article 312-A.

Sri Syed Hasan :—What are the rights which could be affected by this?

Sri P. Basi Reddy :—There are some rights which they enjoy: For example, when they go on leave they can spend the leave in a foreign country. They have a right to passage. They are also entitled to be paid in terms of Sterling Pounds. The scales of pay are also different from the Scales of Pay of I.A.S. Officers. The Junior Officers of I.C.S. Cadre start with Rs. 450/ whereas the I.A.S. Officersr commence with Rs. 400/

Sri C. V. K. Rao :—Howmany I. C. S. Officers will be affected, and howmany have been recruited?

Sri P. Basi Reddy :—No I.C.S. Officer has been appointed after the commencement of the Constitution. About howmany will be affected, I do not have ready information

Sri C. V. K. Rao :—The Minister has moved an amendment, and it is very strange that he does not have full data.

Sri P. Basi Reddy :—Having regard to the fact that there had been no recruitment after the commencement of the Constitution, one can guess the number.

Sri C. V. K. Rao :—Howmany of them will be affected, and what saving and benefit would accrue on account of this amendment?

Sri P. Basi Reddy :—Just now, I do not have the information; but I will get it.

Sri Syed Hasan :—If you go through the proceedings of Rajya Sabha, you have a number of 50 that will be affected.

Sri V. Srikrishna :—Please refer the latest figures. I think out of 50, fourteen have already retired or would be retiring at the end of this year.

Sri P. Basi Reddy :—On 27-5-1972, there were 111 Officers in service to whom this article 314 applies. The Last Officer would be retiring in the year 1979. This is an authoritative statement made by the Central Minister Sri Ram Nivas Mirdha on 27th May, 1972.

Sri Syed Hasan :—Inspite of the foreign exchange position in the country, as a privilege, their payments were allowed in foreign exchange.

Sri P. Basi Reddy :—All these details we are not concerned with. It can be more properly discussed in Parliament.

Sub-clause (2) of Article 312-A, deals with the amendment relating to rights of I. C. S. Officers, regarding remuneration, leave, pension, rights with respect to disciplinary matters and also with those who have retired or with be retiring. After this Constitution amendment comes into force, the Parliament can also change by law, the rights regarding the persons who have already retired or retired ICS Officers. The proviso deals with the rights of such I. C. S. Officers who are holding the posts of High Court Judges, Supreme Court Judges, and Members of Public Service Commission, (State and the Centre), and also the post of Auditor & Comptroller General of India.

The rights of these ICS Officers, in so far as, they relate to the posts which they are new holding are not affected by these amendments. As regards their rights as Civil Servants, they are subject to these amendments.

With regard to Schedule II which deals with the rights of the legislatures which they have under other provisions of the Constitution, those rights of the legislatures are not affected by this amendment.

Sub-clause (3) deals with disputes that may arise on account of this amendment and the disputes that have already arisen under Article 314 of the Constitution; the jurisdiction of the High Courts and the Supreme Court is ousted by this sub-clause (3) of this amending Bill.

Sub-clause (4) says' that the provisions of this article shall have effect notwith „standing anything in Article 314 as originally enacted or in any other provision of this Constitution.'

Clause 3 speaks of deletion of Article 314 of the Constitution.

As regards the amendment proposed by the hon. Member Sri Venkataratnam, he wanted that the proviso to Clause I should be deleted. This proviso, as I have already submitted, deals with the rights of I. C. S. officers who have been appointed to High Court or Supreme Court Judges, Members of Service Commission and Auditor General of India.

Sri M. Narayana Reddy :—In the opening speech of the hon. Minister, there is no need to refer to the amendments to be moved; his speech should be restricted to the resolution that is moved.

Sri P. Basi Reddy:— Parliament can, by law, vary or revoke the rights of I. C. S. Officers regarding their remuneration, leave and pension. Here also, the rights of I. C. S officers who hold the post of High Court Judges, etc. are exempted Of course even the rights of those officers which they have on account of agreement or covenant which they have entered into with the Secretary of State can be varied by the Parliament. Now, all the disputes whether they arise under Article 314 of the Constitution or under the new amended article, the jurisdiction of the courts is barred.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు యీ బిల్లు తీసుకొచ్చారు; పార్లమెంటులో చేసిన 28 అమెండుమెంటు యాక్టును కమ్యూనిస్టు పార్టీ బలపరచింది కూడా, ఇది గతజలశేతుబంధనం. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే— 25 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్యం తరువాత, అకస్మాత్తుగా మన పెద్దలకు నిద్ర నుండి మెలకువ వచ్చింది. కుంభకర్ణుడు నిద్రపోతూ యిప్పుడు అకస్మాత్తుగా మేలుకున్నారు. "I. C. S. officers are the steel-frame of the British empire." మనం చాలా స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో చేశాము; కేకలు వేశాము, గోల చేశాము కాని స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత, కాన్స్టిట్యూషన్‌లో యిది ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తున్నప్పుడు — అప్పుడు హోం మినిస్టర్‌గా వున్న సర్దార్ పటేల్ గారు గాని, తరువాత హోం మినిస్టర్‌గా వచ్చిన చవాన్‌గారు గాని అప్పుడు వారు చెప్పిన మాటలు ఎమిటంటే—'They showered wholesome praises on the I. C. S. Officers.' ఇవాళ ఏమిటి చెబుతున్నారు? "No class of people should have a special privilege." అంటే 25 సంవత్సరాల తర్వాత మన పెద్దలకు వివేకం వచ్చింది. అప్పుడు వచ్చి వుంటే — అప్పుడు 451 మంది వున్నారు—ఇప్పుడు యీ డిస్క్రిమినేషన్ వుండకూడదని, యీ రకమైన ప్రివిలేజ్‌స్ వుండకూడదని, ప్రత్యేకమైన హోదాలు వారికి యివ్వకూడదని అప్పుడు చెబితే, అది అప్పుడు వారు వినివుంటే, ఇవాళ 111 మంది మిగిలే అవస్థ వుండేది కాదు. ఈ ప్రిన్సిపుల్ అన్‌డెమొక్రటిక్, ఇది వుండవలసిన అవసరంలేదు, అని 25 సంవత్సరాలుగా సలహా యిచ్చినా వినలేదు. 25 సంవత్సరాలుగా మీరు పొరపాటు చేస్తున్నారు అని చెప్పినప్పుడు యివాళ యీ విధంగా వస్తున్నప్పుడు దానిని అంగీకరించవలసిన అవసరమున్నది. పరిస్థితులు మారుతున్నవి కాబట్టి మనము కూడా మారాలి అంటున్నారు. కాని, బ్రిటిష్‌వారు పెట్టిన స్టీల్ ఫ్రేం అడ్మినిస్ట్రేషన్ కాపాడడానికి కంకణం కట్టుకుని, ఇన్ని సంవత్సరాలుగా మీరు తప్పు చేస్తున్నారు అని చెప్పినా వినకుండా ఇప్పుడు పరిస్థితులు మారాయి అనడం సరికాదు. అందువలన యీ ప్రిన్సిపుల్‌ను వ్యతిరేకిస్తూ, వారు ఇంతకాలం నిద్రపోయినందుకు అందుకు కూడా వ్యతిరేకత తెలుపుతూ, ఇప్పటికైనా యీ డిస్క్రిమినేషన్ లేకుండా చేసినందుకు, దీనికి అంగీకారం తెలుపుతూ యిది మంచిపని తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాటిఫికేషన్ కొరకని యీ రిజల్యూషన్ పెట్టడం సంతోషకరమైన విషయం అయినప్పటికి, కొన్ని విషయాలుమాత్రం తమదృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరమున్నది. ఇది కాంగ్రెసు పార్టీవారు యీ రోజున పార్లమెంటులో పెట్టారు. కాని, యీ బిల్లు, దీనిలో వున్న సారాంశం బిల్లురూపంలో మొట్టమొదట మధూలిమాయె పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టారు. కాబట్టి, మినిష్టరుగారు యిక్కడ యీ రిజల్యూషన్‌ను స్టీర్ చేసేటప్పుడు ఎవరికి క్రెడిట్ యివ్వాలో, వారికి ఆ కాంప్లిమెంట్ యిచ్చి, ఆ క్రెడిట్ వారికి యివ్వడం అప్రొప్రియేట్‌గా ఉంటుంది. అది అవసరం కూడా. కాని పార్లమెంటులో కాంగ్రెసు మంత్రులుగాని, యితరులుగాని, ఉపన్యాసాలు చేసినవారు అవి చేయకపోవడం చాలా విచారకరమైన విషయం. మొట్టమొదట 1969 లోనో 1970 లోనో నాకు ఖచ్చితంగా తెలియదుగాని, మధూలిమాయేగారు నా నఫిషియల్ బిల్లును ఇంట్రడ్యూస్ చేశారు. ఇంకా కొన్ని ఎనాక్రానిజమ్స్ వున్నాయి : కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో, బ్రిటిష్‌వారు సృష్టించిన యీ బురాక్రటిక్ మెషినరీ పోవాలి; కాన్‌స్టిట్యూషన్ అమెండుమెంటు ద్వారా, వారికివున్న ప్రత్యేకమైన ప్రివిలెజెస్ తీసివేసి, ఇప్పుడు మనం సృష్టించుకున్న ఇండియన్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్వీసుకు అనుగుణంగా వుండాలని వారు తీసుకొచ్చారు. దానిపై కాంగ్రెసుపార్టీవారు సానుభూతిని చూపుతూ, పార్లమెంటులో ఆ బిల్లును ఆమోదించలేక పోయినారు. అట్లాగే దానిపై చర్చలు కొనసాగిస్తూ, చివరకు పార్లమెంటు ఎలక్షను వచ్చినప్పుడు—యీ విధమైన అభిప్రాయానికి రాకుండా దానికి తిలోదకాలిచ్చి వదిలేశారు. ఇప్పుడు తీసుకొచ్చారు. ఇందులో ప్రధానమైన విషయమేమిటి ? వారు చెప్పారు—111 మంది వున్నారు అని; వారికొరకు తీసుకొస్తున్నామన్నారు ఈ 111 కొరకు అనిచెప్పి, వాల్యూబుల్ టైమ్ ఆఫ్ ది హౌస్ యిక్కడ, పార్లమెంటులోను, అన్నిరాష్ట్రాల శాసనసభలలోను యీ విధంగా వినియోగించడం ఎంతవరకు అవసరం ? ఈ విధంగా చేయవలసిన అవసరముందా ? అది ముఖ్యమైన అంశం. ఇక్కడ ఒక్కొక్క గంటకు ఎంత ఖర్చు అవుతున్నది ? దానికి అంత విలువ వుందా ? ఈ రోజు తీసుకొచ్చిన రిజల్యూషన్ అసలు తీసుకురావలసిన అవసరం వుందా ? పార్లమెంటులోకూడా రైజ్ చేశారు. ఇక్కడకూడా మీరు ఆలోచించవలసిన అవసరమున్నది. అసలు సబ్జెక్టుకు మనం చేస్తున్నపనికి లింక్ ఏమైనా వుందా ? అనేదికూడా ఆలోచించవలసివుంది. ఆ తర్వాత, ఇందులో అతి ముఖ్యమైనది—స్టేట్‌మెంట్ ఆఫ్ ఆబ్జెక్ట్స్ అండ్ రీజన్స్‌లో ఒక విషయం చెప్పారు'—"That the immutable condition of service is incompatible with the change in the social order."

అధ్యక్షా, 25 సంవత్సరాలు అయింది మన కాన్‌స్టిట్యూషన్ అమల్లోకి వచ్చి, మనకు స్వాతంత్ర్యంవచ్చి. ఈ విషయాన్ని యీ రోజున డిస్కవర్ చేశారు, దానికి సంతోషించాలి. ఇప్పటికైనా, ఎన్ని ఇమ్యూటబుల్ సర్వీసెస్ వున్నాయి ? అదికూడా డిస్కవర్ చేసి ఆలోచించి ఒక సమగ్రమైన [illegible] తీసుకువస్తే బాగుంటుంది.

నిన్న ఆర్థిక మంత్రిగారు ఎప్రోప్రియేషన్ బిల్లుపైన జవాబు చెబుతూ ఒకటి చెప్పారు. ఉయ్ వాంట్ ఎ కమిటెడ్ బ్యూరోక్రసీ—ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ మెషినరీ అన్నారు. ఎ. ఐ. సి. సి లోగానీ, ఇందిరాగాంధి కాంగ్రెసువారి సమావేశాలలోగానీ వారి ఉపన్యాసాలలోగానీ, దేశం మొత్తంమీద వారి అనుచరులు చేస్తున్న ఉపన్యాసాలలోగానీ—కమిటెడ్ బ్యూరోక్రసీ అని చెప్పుకోవడం వారికి అలవాటై పోయింది. కమిటెడ్ బ్యూరోక్రసీఅంటే ఏమిటి? ఎవరికి కమిటెడ్? వారికి యీ గవర్నమెంటులోవున్న యీ మంత్రివర్గానికి వచ్చే వైరుధ్యాలు ఏమిటి, శతృత్వం ఏమిటి, ఎందుకు యీ విధమైన ఆలోచన జరుగుతోంది అనేది ఆలోచిస్తే ఒకటి దృష్టికి కనిపిస్తోంది. ఈనాడు ఐ.ఎ.ఎస్.కూ యిక్కడ గవర్నమెంటుచేసే థింకింగుకూ, వారి యింటరెస్టుకూ, వారి స్వంతానికీ, స్వలాభానికీ మధ్య వైరుధ్యాలు వచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది కనుక నే... they want this bureaucracy perhaps to be committed to the Government; they want this administrative machinery to be committed to their own selfish and self interests. ఇటువంటిది చాల ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులకు దారితీస్తుంది. ఇప్పటికే చాలావరకూ ఎడ్మినిస్ట్రేటివు మెషినరీ అంతా పొల్యూట్ అయిపోయింది. మంత్రులుగానీ, కాంగ్రెసు పార్టీవారుగానీ చేస్తున్న కార్యక్రమాలవల్ల ఎడ్మినిస్ట్రేటివు మెషినరీ చాలా డీమోరలైజు అయిపోయింది. There is no fair and free administrative machinery. ఈ పరిస్థితులలో నేను వారన్ చేస్తున్నాను. ఈ పరిస్థితి యింకా డిటీరియొరేట్ అయిపోతే, దిగజారిపోతే దేశంలో న్యాయం, ధర్మం, అర్డరులనేది ఉండదు. వారికి కావలసిన ప్రత్యేక పరిస్థితులు సృష్టించుకోడానికి ఉపయోగపడదు కాబట్టి యిది చేస్తున్నారా? ఈ రిజల్యూషను సపోర్టు చేయడానికి అభ్యంతరం లేదుకానీ దీని ప్రాధాన్యత ఏమిటి యీనాడు? ఈనాడు ఐ సి. ఎస్. వారికివున్న స్పెషల్ ప్రివిలేజస్ తీసేయడం ఒక్కటేనా లేక దీనివెనకాల యింకా ఏమైనా ఆలోచన ఉన్నదా? 25 సంవత్సరాలుగా గుర్తించని మహత్తరమైన ఆశయం యీనాడే ఉన్నట్లుండి డిస్కవర్ చేశారా? దీనివెనుకాల మోటివేషను ఏమైనా ఉన్నదా అని అనుమానం వస్తున్నది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుకొండ):—అధ్యక్షా, ఈ విషయమై జ్ఞానోదయం కలిగి యిప్పటికైనా ఎమెండుమెంటు తెచ్చినందుకు సంతోషం. ఈ సందర్భంలో ఐ. సి. ఎస్. ఆఫీసర్సు గురించి, స్పెషలు కేడరు గురించి మంత్రులలోనూ మన ప్రభుత్వం నడుపుతున్నవారిలోనూ ఉన్నది. కానీ ఐ. సి. ఎస్. కేడర్సు సృష్టించిన తరువాత, టాప్ ప్రయారిటీ యిచ్చిన తర్వాత-వీరిని గురించి చెప్పిన విషయాలు కూడా అప్పుడప్పుడు గమనంలోకి తీసుకొని మాట్లాడుతూ ఉంటాము. బ్రిటిష్ సాంప్రదాయల ప్రకారం సృష్టించుకొన్న వాటిని అవి చెడువైనప్పటికీ, వాటిని తీసేయడానికి మన వారు సైకలాజికల్‌గా తయారుకాలేదు. ఇదే యింత లేటుగా యిది రావడానికి ప్రధాన కారణం. లోక్ సభ డిబేట్సులోని పదవ పేజీలో లార్డు కర్జన్ ఐ. సి. ఎస్. గురించి చెప్పిన మాట ఒకటి ఉన్నది. ఆయన చెప్పినది ఒకసారి చూసుకుంటే సరిపోతుంది.

వారు యీ విధంగా చెప్పారు. "No spark of imagination strikes upon their minds. No spark of initiative springs from the breast. If left to themselves, they will instinctively oppose and throttle every reform." ప్రతిదానికీ కూడ ఐ. సి. ఎస్. ఆఫీసర్ అంటే చాలు సర్వరోగ నివారిణి అన్నమాట. ఈ సొసైటీలో ఇల్స్ పోగొట్టాలన్నా, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్సు తేవాలన్నా, మంచి కార్యక్రమం నిర్వహించాలన్నా ఐ. ఎ. ఎస్., ఐ. సి. ఎస్. ఆఫీసర్సు ఉంటేనే జరుగుతుంది అనే మైండును మార్చడానికి లార్డు కర్జన్ చెప్పిన మాటలు జ్ఞాపకం చేసుకుంటే సరిపోతుంది. ఇప్పటికైనా యీ సవరణ తెచ్చినందుకు అభినందిస్తున్నామ. జడ్జీలకు స్పెషల్ ప్రివిలేజస్, స్పెషల్ కేడర్సు యిస్తున్నారు. అది కూడా అవసరం లేదు. భారత దేశంలో వున్న పరిస్థితులలో ఏదో ఒక విధమైన వ్యక్తులకు స్పెషల్ ట్రీట్‌మెంట్ యివ్వనక్కర లేదు. ఏవిధమైన మినహాయింపులూ లేకుండా ఎబిలిటీని బట్టి, అనుభవాన్ని బట్టి స్థానాలివ్వాలి తప్ప ఐ. సి. ఎస్., ఐ. ఎ. ఎస్. అని ప్రత్యేకంగా ప్రివిలేజస్ ఏమీ యివ్వనక్కరలేదు. అటువంటి సైకలాజికల్ ఛేంజి రావాలని మనవి చేస్తూ నేమ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు-2) :—అధ్యక్షా, మనకు పార్లమెంటులో జరిగిన చర్చల కాపీ ఒకటి ఇచ్చారు. నేను దానిని చర్విత చర్వణంగా చెప్పడం అనవసరం. కానీ అందులో చివర I am accordingly to request that the resolution ratifying the amendment to the Constitution of India may be communicated as early as possble అని ఉన్నది. మనం కమ్యూనికేట్ చేయడమనేది మూడు విధాలుగా చేయవచ్చు. ఒకటి యాజ్ యిటీజ్‌గా రాటిఫై చేయడం, రెండు రాటిఫై చేయకుండా ఉండడం, మూడు రాటిఫికేషన్ సబ్జక్టు టు ది అమెండ్‌మెంట్సు అని—యీ విధంగా మనం పార్లమెంటుకు పంపించవచ్చును.

ఇక నేను మూవ్ చేసిన సవరణలు ఎందుకు అవసరమనేది చెబుతాను. అన్నిటికంటె ముందుగా కాన్‌స్టిట్యూషనల్ ఎమెండుమెంటుకు నేను వ్యతిరేకిని కాదని ముందుగా మనవి చేస్తున్నాను. అసలు యిది ఎందుకు వచ్చిందనేది యిక్కడ మంత్రిగారితోసహా చాలామంది పార్లమెంటు డిబేట్సులో వున్నదానిని ఫాలో అయినట్లు కనిపించడంలేదు. ఐ. సి. ఎస్. ఆఫీసర్సువల్ల దేశానికి జరుగుతున్న నష్టం ఏమిటి, యీ ప్రివిలేజ్డు క్లాసు ఎందుకు అనేది పార్లమెంటులో కుణ్ణంగా డిస్కస్ చేశారు. మన దేశానికి ఎటువంటి నష్టం వస్తున్నదికూడా ఒక్క సెంటెన్సులో చెప్పాలంటే 19-3-72—Mr. Chavan, the then Home Minister, said : "The total capital value of annuity transferred to the U. K. Government with effect from 1-4-55 was 88,806.20 pounds equivalent to Rs. 118 crores". కనుక 1-4-55 వరకూ 118 కోట్లు ట్రాన్స్‌ఫరు చేశాము, బ్రిటిషు గవర్నమెంటుకు. వీరికి వున్న ప్రివిలేజస్ చాలా దారుణమైనటువంటివి. ఐ. సి. ఎస్. వారి స్కేల్సు గురించి ఆ డిస్కషన్సులోని 15వ పేజీలో చాలా క్లియరుగా యిచ్చారు, అది చదవలసిన అవసరంలేదు.

25 సంవత్సరాల తరువాత మొట్టమొదటిసారిగా మన ప్రభుత్వం కళ్లు తెరిచిం దంటే ఏమనుకోవాలి? ప్రభుత్వం వీరికి రక్షణ యివ్వదలచుకునే యీ మార్పులు తేలేదు అనిపిస్తున్నది The Statement of Objects and reasons says: "The concept of a class of officers with immutable conditions of service is incompatible with the changed social order.... ..." మొట్టమొదటిసారిగా 65 లో ప్రయత్నం జరిగింది ఒక ప్రయివేటు బిల్లు యింట్రడ్యూస్ చేశారు. 65 లో విశ్వనాథపాండే యింట్రడ్యూస్ చేశారు. తరువాత 67 లోనూ, 70 లోనూ మధులిమాయెగారు రెండుసార్లు ప్రయత్నం చేశారు. ప్రభుత్వం వ్యతిరేకించడంవల్ల ఈ మూడు ప్రయత్నాలుకూడా ఫలించలేదు. ప్రయివేటు ఎమెండుమెంటు బిల్లులను నష్టపరిచేసింది ఈ ప్రభుత్వం. మనకు స్వతంత్ర్యం వచ్చినప్పటికి యీ క్లాస్ ఆఫ్ ఆఫీసర్సు 1034 వున్నారు. పార్టీషనువల్ల 451 మంది ఆఫీసర్సు మనకు వున్నారు. ఇప్పుడు 111 మంది ఉన్నారంటున్నారు. 1965 లో ప్రభుత్వం యీ ప్రయివేటు ఎమెండుమెంటు బిల్లును ఒప్పుకొనివుంటే 118 కోట్ల రూపాయలు బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారికి యిచ్చే అవసరం లేకుండా పోయేది. వారిని రక్షించాలనే ఉద్దేశమే తప్ప తీసివేసే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికిలేదు. అది స్పష్టంగా కనిపిస్తూనే వుంది. 1947 లోనే ఈ విషయం వచ్చింది. పటేలుగారు దీనిని సమర్థిస్తూ తీసివేయడానికి వీలులేదని అన్నారు. ఆయన చాలా పవర్ ఫుల్ పర్సనాలిటీ కావడంవల్ల ఎవరూ ఎదిరించలేకపోయినారు ఆర్టికల్ 314 ఇనాక్టు ఐనది 1970 లో మధులిమాయే గారు ప్రయత్నం చేసినప్పుడుకూడా ఇదే భావం చవాన్‌గారు చెప్పారు. వీరు మన దేశానికి ఎసెంషియల్ తీసివేయడానికి వీలులేదన్నారు. ఇదే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంవారు ఆ తీర్మానానికి వ్యతిరేకంగా పనిచేసి తీర్మానం వీగిపోయేట్లు చేశారు. ఈనాడు ఎందుకు చేశారంటే మేమందరం ఏదో అభ్యుదయం తీసుకు వస్తున్నామని ప్రజలను మోసగించడానికి తప్ప అంతకంటే ఏమీలేదు. It is a show-piece to the people. అనంతశయనం అయ్యంగారు కూడా ఇటువంటి ఆఫీసర్లు పనికిరారని కాన్స్టిట్యూయంట్ ఎసెంబ్లీలో తెలియచేశారు. 25 సంవత్సరాలైన తరువాత యిప్పుడు జ్ఞానోదయం ఐనట్లు చెబుతున్నారు. చిత్త శుద్ధితో చేస్తున్నారా అంటే అదీ కనపడదు. ఇప్పుడున్నవారు 111 మంది. 1979 నాటికి చివరివారు కూడా రిటైరైపోతారు. ఈ సవరణ తరువాతకూడా తక్షణం ప్రివిలేజీలుపోవు. ఈ సవరణ ఎనేబ్లింగ్ ఎమెండ్‌మెంట్. దీని తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం వీటిని తీసివేస్తూ వేరే యాక్టును పాస్ చేయాలి. ఈ సవరణను పాస్ చేయడానికి 1972 వ సంవత్సరమైతే 1979 నాటికి ప్రతి ఆఫీసరు రిటైర్ అవుతారు. అప్పటికి మరొక యాక్టు చేయవచ్చును. ఈ సవరణతో కొంత కాలయాపనచేస్తే 1979 నాటికి అది చేస్తున్నామని చూపించేటప్పటికి చివరివారు కూడా రిటైరైపోతారు. అందుచేతనే ఇది హృదయపూర్వకంగా చేస్తున్న సవరణ కాదంటున్నాను. నిజంగా చేయాలని ఉంటే నేను పెట్టిన మొదటి సవరణ To delete the proviso to Article 312 (A) ఒప్పుకోవచ్చును. ఇందులో ఎవరికైతే రక్షించదలచుకున్నారో వారిని ఇందులోనుంచి డిలీట్

చేశారు. నిజంగా తీసివేయదలచుకుంటే వాటిని ఎందుకు డిలీట్ చేయాలని ప్రశ్నిస్తున్నాను. రెండవ ఎమెండుమెంటు కోర్టు జూరిస్‌డిక్షన్ గురించి పార్లమెంటులో కాని రాష్ట్ర శాసన సభలో కాని జుడీషియరీని గురించి చులకనగా మాట్లాడడం ఒక ఫేషనై పోయింది. మనం ప్రజాస్వామ్యం అని అంటున్నాము. డెమాక్రసీలో తమకు తెలుసు—Three limbs are most important—Legislature, Judiciary and Executive. డబ్బు పెత్తనం మన చేతులలో ఉంది కదా అని మనకు అడ్డం వస్తున్నారనే ఉద్దేశంతో జుడిషియరీని పడగొట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. వారికి జూరిసిడిక్షన్ లేకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. In democracy it is only a rule of law but not a rule by decree. డిక్టేటరుషిప్ ఉన్న దేశాలలో డిక్రీ మీద చేస్తారు, మనది ప్రజాస్వామ్యం కాబట్టి రూల్ ఆఫ్ లా అంటూ చెబుతూంటాము. ప్రతిదానికి కోర్టు జూరిసిడిక్షన్ తీసివేయడం రూల్ ఆఫ్ డిక్రీ అవుతుందా, రూల్ ఆఫ్ లా అవుతుందా అని అడుగుతున్నాను. సబ్‌క్లాజు 3 లో జూరిసిడిక్షన్ కోర్టులకు తీసివేసి డిక్టేటర్‌షిప్‌కు దారి తీస్తున్నాము తప్ప మరేమీ కాదు. హృదయ పూర్వకంగా చట్టం చేసేటప్పుడు కోర్టుకు వెళ్ళడానికి ఎందుకు భయపడాలి? కమిటేడ్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ అంటున్నాము. కమిటెడ్ జుడీషియరీ ఈ నాడు లేదని చెప్పడానికి లేదు మనమే కమిటెడ్, తక్కిన వారు కాదని చెప్పడం సాహసం అవుతుంది. కోర్టులకు జూరిసిడిక్షన్ తీసివేయడం అరాజకానికి దారితీస్తుంది. నక్సలైటు ఉద్యమం గురించి చెబుతూ రూల్ ఆఫ్ లా పోతుంది, అరాజకం వస్తుంది అంటూంటాం. మనం చేసే చట్టంలోనే కోర్టులు క్వెశ్చన్ చేయడానికి లేదంటున్నారు. దీనిని ఏమి అనాలి? అవసరమైతే రూల్ ఆఫ్ లా కావాలి, లేకపోతే అక్కరలేదు. ఇదంతా ఒక అవకాశవాదం తప్ప నిజంగా ప్రభుత్వానికి చేయాలని ఉద్దేశం లేదు. అటువంటి ఉద్దేశం ఉంటే ఈ ప్రొవైజోలో ఉన్న ఆఫీసర్సును తీసి యాలి కోర్టులకు జూరిసిడిక్షన్ పూర్ణంగా పరిశీలించే అవకాశం ఇవ్వాలని నా సవరణ ఉద్దేశం. కనుక నేను ఈ సభను కోరేది ఏమిటంటే—దీనిని రాటిఫై చేస్తూ సబ్జెక్టు టు దీజ్ ఎమెండ్‌మెంట్స్ అని పంపాలని నా ఉద్దేశం. ఆ విధంగా ఆమోదించాలని సభ వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—దీనిపై ఇద్దరు ముగ్గురు మాట్లాడడం కాకుండా అందరికి అవకాశం ఇవ్వాలి. నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్‌కు ఇస్తామని చెప్పిన రెండు గంటలుకూడా ఇవ్వాలి. ఈ చర్చను సోమవారం పెట్టుకుంటే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—సాయంత్రం కూర్చుంటామంటే నాకు ఆక్షేపణ లేదు. I am prepared to continue till late in the evening, if the whole business could be completed.

Sri M. Narayana Reddy :—Resolution on Wild Life can be taken up on 31st July. Introductions of the Bills could be taken up today.

Mr. Deputy Speaker :—But the hon. Lady Member says that non-official business should be taken up today. You are insisting that your non-official business should be taken.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—దీనిమీద చాలమంది మాట్లాడవలసివుంది. నాన్-అఫిషియల్ బిజినెస్ రెండు గంటలు ఉండవలసింది. పోయింది. రిజల్యూషన్ను మూవ్ చేసి రెండు నిమిషాలు మాట్లాడి మళ్ళా రెండు గంటలు ఎప్పుడైనా పెట్టండి.

Mr. Deputy Speaker :—So you are insisting on it.

Smt. J. Eswari Bai :—Non-official day is there. Already the hon. Speaker has said it. ఇవ్వాళ కొంచెం దానిని మూవ్ చేసి మాట్లాడి మళ్ళా తీసుకుందాం.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అది ఇప్పుడు తీసుకోవాలంటే I have to put the matter to the House. If the House agrees, I have no objection.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— నాన్-అఫిషియల్ బిజినెస్‌కు రెండు గంటలు కేటాయించారు. అది పోవడానికి వీలులేదు.

శ్రీ కె. రంగదాస్ (కొల్లాపూర్) :—అధ్యక్షా, ఇప్పటికి ఒక గంట 45 నిముషాలైంది. అందుచేత సాయంకాలం పెట్టండి.

శ్రీ కె. రామనాథం :—సాయంకాలం కుదరదు.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—ఇది యిప్పుడు పూర్తిచేసి తక్కినవి సోమవారం తీసుకుందాం.

Mr. Deputy Speaker :—I want to bring one salient factor to the notice of the House. That is I have to go according to the agenda prepared in consultation with the Business Advisory Committee and I am proceeding accordingly. Now at this minute, you want that I should switch over to non-official business.

Smt. J. Eswari Bai :—Today is non-official day-already decided

Mr. Deputy Speaker :—Then the best course would have been that you should have objected in the Business Advisory Cimmittee.

Smt. J. Eswari Bai :—I am objecting.

Mr. Deputy Speaker :—If you insist I have no other course except putting the matter to the House to decide.

Sri M. Narayan Reddy:—Technically under the Rules, business for non-official members cannot be shut out without a Motion from the House. Instead of having for two hours we can also have for two minutes; that again after taking the sense of the House. This is purely a technical matter. Here, it cannot be shut out completely

unless we agree to take up this matter on Monday atleast for some time because we have encroached into non-official members business. There fore what I suggest is either to t ke up the resolution on wild life or postpone to Monday and take up non-official business for a few minutes—one minute for introduction of two bills and 6 or 7 minutes for the reply by the hon. Minister and the resolution moved by Mr. C. V. K. Rao can be taken up on Mondy. But it cannot be postponed to another Session. It will be a very grave irregularity.

Smt. J. Eswari Bai :— He is correct.

Mr. Deputy Speaker :—The time of the non-official business has lapsed because the hon. members during the question hour have taken more time of the House—for transacting question hour and for calling attention motions. It is a question of adjustment this way or that way.

Sri M. Narayan Reddy :— Adjustment is from two hours to two minutes. It cannot be shut out completely.

Mr. Deputy Speaker :— The hon. member suggested that we can fix up some time on Monday.

Sri C. V. K. Rao :— On Monday for two hours—and not for two minutes.

Mr. Deputy Speaker :— That we can do. If you want just now that it should be taken up, it will be difficult.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు : —నా మనవి ఏమిటంటే నాన్-అఫీషియల్ బిజినెస్ ఏ పరిస్థితులలోనూ పోవడానికి వీలులేదు. సభ్యులు తమ అభిప్రాయాలను చెప్పుకోడానికి అవకాశం కల్పించండి. సోమవారం ఈ బిజినెస్ పెట్టించండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నాన్-అఫీషియల్ బిజినెస్ పోగొట్టడంలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : —నాన్-అఫీషియల్ బిజినెస్ రెండు గంటలనుండి ఒక గంటకు తగ్గించారు. ప్రశ్నలకు అవకాశం యివ్వడంవల్లనూ బిల్లులు వచ్చినప్పుడు అందరం మాట్లాడడం వల్లనూ టైము తగ్గిపోయింది. 31వ తేదీన లాండ్ సీలింగ్ లెజిస్లేషను ఇంట్రొడ్యూస్ చేస్తున్నారు. అది చాలా ఇంపార్టెంటు బిజినెస్. చాలా టాపికల్ యిస్యూ. అంతకుమించిన బిజినెస్ ఉండదు. అది అయిన తరువాత నాన్-అఫీషియల్ బిజినెస్‌కు రెండు గంటలు ఇవ్వాలి. దానికోసం కావాలంటే ఇంకొక రోజు కూర్చుని చర్చచేయడం మంచిది.

Mr. Deputy Speaker ;—It is a good suggestion. I will consult the Business Advisory Committee in this connection and then we will fix up accordingly. On Monday, the Business Advisory Committee will be convened and their decision will be taken about this non-official business. సోమవారంనాడు బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీని పిలిపించి చర్చించిన తరువాత నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—31వ తేదీన అవకాశం యివ్వండి. లాండ్ సీలింగు బిల్లు లీవ్ టు ఇంట్రొడక్షను కనుక ఆ రోజు డిస్కషను ఉండదు.

తరువాత కన్సిడరేషన్ స్టేజిలో డిస్కషను వుంటుంది. అందుచేత సోమవారం నాడు నాన్-అఫీషియల్ డే క్రింద రెండు గంటలు యివ్వండి.

Sri M. Narayan Reddy :—We are wasting time in the process of saving time.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— రేపు ప్రొద్దున ఆ బిల్లుమీద ఏమీ వుండదు. ఇంట్రడక్షనే అంటే మాకు ఏమీ అభ్యంతరములేదు

Mr. Deputy Speaker :—A day will be fixed before this House adjourns sine die and a proper opportunity will be given.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—బిల్లు ఇంట్రడ్యూస్ చేసిన ఒక అరగంటకు అది పూర్తిచేసి తరువాత నాన్ అఫీషియల్ బిజినెస్కి 2 గంటల టైముకు తక్కువ గాకుండా మాకు యివ్వాలి. ఇది మాత్రము స్కటిల్ కాకూడదని నా మనవి Whatever the decision of the House, I will follow that.

Mr. Deputy Speaker :—వేరే బిజినెస్ వుంది.

(Interruptions)

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— 2వ తేదీతో పూర్తి చేయాలని బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీలో డెసిషన్ అయినది. According to the previous decision there is no Fourth Non-Official day. 2వ తేదీతో క్లోజ్ చేయకుండా 3వ తేదీన నాన్ ఆఫీషియల్ డేగా మాకు అవకాశము యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, మీకు బాగా తెలుసు. మాకు నాన్ అఫీషియల్ బిల్స్కి దొరికేది 2 గంటల టైము. అనాడే మాకు చెప్పుకొనే అవకాశము వుంటుంది. నిన్న ఫ్రైడే. నిన్న సమయములేదు అని యివాళ తీసుకోవాలని చైర్ నుంచి చెప్పారు. చైర్నుంచి వచ్చిన మాటను త్రోసి వేస్తున్నాము అంటే ఏమి చెప్పాలో అర్థము కావడములేదు. మాకు నాన్ అఫీషియల్ బిజినెస్కి ఈ రోజున 2 గంటల టైము యిస్తాము అన్నారు. ఇవన్నీ తీసుకువచ్చి పెడుతున్నారేమిటి అని నేను 2 గంటల క్రితమునుంచి చెబుతున్నాను. దానిని విడిచిపెట్టడానికి అవకాశములేదు. ఈ విషయములో 2 నిమిషాలు ఇప్పుడు మాట్లాడి తరువాత ఇంకొక రోజున 2 గంటలు అవకాశము తీసుకొంటాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :-మనము క్వశ్చన్ అవర్ని సరియైన టైములో పూర్తి చేసుకొంటె యీ యిబ్బంది వచ్చేదికాదు. మనమందరము అది అవసరమనుకొని కొంత ఆఫీషియల్ బిజినెస్ time లో ఇన్ట్రూడ్ అయినాము. దానివల్ల డిఫికల్టీ వచ్చినది. సోమవారమునాడు బి. ఎ. సి. కూర్చొని యీ సెషను అవకముందు ఒక రోజు అవకాశము యివ్వడము గురించి చర్చించవచ్చును.

Smt. J. Eswari Bai :—We don't want to forego ......

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker :—(To Smt. J. Eswari Bai) If you want to dictate to me it is not fair. If you want that I should follow what you say, ignoring the members, I think it is too much.

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker :—I will take the advice of the House and I will proceed.

Sri E. Ayyapu Reddy :—My motion is that the non-official business may be taken on the 3rd or it may be referred to the Business Advisory Committee.

Mr. Deputy Speaker :—I am putting the motion to vote.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అది అవసరము లేదు మాకు యిచ్చే 2 గంటలు కాలము యివ్వకుండా ఛైర్ నుంచి అవాయిడ్ చేస్తున్నారు. నేను వాక్ ఔట్ చేస్తున్నాను.

Sri M. Narayana Reddy :—Sir, I am giving my whole-hearted support to the Resolution. I would only beg the hon. Members to view this from the proper perspective. It is not a question as to how many officials will be affected or not and what amount will be saved on account of this enactment. The real question is on the one side we have given a promise to the people about two years ago that this measure would be brought to end the special privileges of the I. C. S. officers. Secondly after ending the privileges given to the Princes in the shape of Privy Purses and other matters during the British regime and later incorporation in the Constitution, there was no justification to continue these privileges to the I. C. S. officers in such a way as even to bar the jurisdiction of the Parliament from amending or changing those privileges. For that purpose it is very important that this enabling legislation should be made. There are 111 officers and deducting 4 judges it will be 107 which is less than 10% of the total number of officers that we inherited as a legacy from the British regime in 1947. It is not a question of that, but the thing is after ending the privy purses and after confining the limits of Art. 31 with regard to property and compensation it becomes an anachronism to continue this kind of privilege to a section of Government officers by keeping the provision in the Constitution. There should be no concept of any privileged class amongst the Government servants above and beyond the reach of the Parliament and from that Point of view it is all right. Although it should have come a little earlier, better late than never. Even if it has come now it is good. I would only expect it is only an enabling enactment which empowers the Parliament to bring the real legislation to end those privileges. I would only hope that such a legislation would come very soon after the ratification and the special privileges will be ended.

The second point is I would have very much appreciated if this opportunity is taken to fix our attention on the administrative set-up. As you know, Sir, even the present administrative officers that is, the I. A. S. cadre have acquired to a great extent the same traits and charcteristics of the I. C. S. cadre about whom we made a lot of criticism. It is therefore that the administration that was oriented

much towards the revenue and police in the past days in which system we have given a lot of importance and prestige to the administrative officer should be reversed. It is not merely enough to commend the privileges of the I. C. S. Officers. But we should also reorient the recruitment of the conditions of the I.A.S. Officers who are learning from the people, cultivating the democratic approach. They seem to have acquired some traits of the I.C.S. cadre Therefore, there is not much essential difference in the character of the cadre. We must have a second loop to review the entire system. It is high time, in a Socialist economy, in a developing economy, more important recognition and prestige is given to the production oriented people, technocrats, whether they are scientists or engineers Unless it is done, there would not be any use, and there would not be enought production. So we must recognise the services of the technocrats and strike a balance where the administrative officers are not allowed to boss over these officers who are really needed for the administration. Ministers, M L.As. are there on the executive. It is necessary they should create an outlook for the present requirements of the society. For that purpose, what would these 111 officers do? who could have been retired under the present circumstances by the State Government. But now after the amendment, even the State Government can ask him to go on retirement or take any such action. I would very much take this opportunity to draw the attentson of the Government that we have been giving undue regard, high-scale cadres, unnecessary civil positions which did not require I.A.S. Officers. A technical post requires a technical candidate, wherever a new technocrat is necessary and our own Minister Mr. Mirdha has agreed for that. Therefore there should be less I.A.S. Officers and more other officers in the present set up. At this rate there cannot be any progress or any accellerated progress in our Socialistic pattern. Through you I convert to the State Government also to have a second look on these services. There must be a reoriented system and strike a balance so that one cadre is not allowed to take any superior service over the other service which is more important in these days. Thank you Sir.

శ్రీ కె. రామనాథం :—అధ్యక్షా, ఈ ఎమెండ్‌మెంటు మారుతున్న కాలానికి. మారుతున్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ప్రవేశపెట్టబడిన ఎమెండ్‌మెంట్. రాజ్యాంగ సంస్కరణ చాలా అవసరంఅని అందరకూ తెలిసినదే. దానిని ఎవరూ వ్యతిరేకిస్తున్నది లేదు. అయితే మనం కావాలని కోరుకొంటూ, సోషలిస్టు సమాజాన్ని నిర్మించుకుంటూ రాజ్యాంగాన్నిమించిన వ్యవస్థకాని, అధికారంకాని వుండకూడదు అనుకొంటున్నాము. ఐ. సి. ఎస్. ఆఫీసర్స్ ఎవరైనాకాని రాజ్యాంగానికి లోబడకుండా, ఈ ప్రభుత్వాలకుకాని కేంద్ర ప్రభుత్వానికికాని అధికారం లేకుండా వాటికిమించిన అధికారాలు వుండటానికి అవకాశం ఇచ్చే చట్టాలుకాని, రాజ్యాంగంలో ప్రొవిజన్‌గానివుంటే దానిని మార్చవలసిన అవసరంవుంది. ఈ విషయంగురించి ఆర్టికల్ పొందుపరచబడి నప్పుడు దానికి వ్యతిరేకత రావడం, రాజాజీ, పటేల్ స్వాతంత్ర్యంలో సహాయంచేసిన ఆఫీసర్‌కు సంబంధించి, వారికి రిక్రూట్‌మెంట్‌లోవున్న

కండిషన్స్ పొందుపరుస్తూ ఆర్టికల్ పెట్టడం జరిగింది. తరువాత మారుతున్న పరిస్థితులలో మహారాజులకు ఇచ్చిన ప్రత్యేక హక్కులు, ప్రత్యేక సౌకర్యాలు రద్దు పరచినప్పుడు ఆఫీసర్స్‌ను ప్రత్యేక తరగతిగా పేర్కొంటూ వారికి ప్రత్యేకమైన హక్కులు వుంచడం రాజ్యాంగవిరుద్ధం కనుక దానిని మార్చవలసిన అవసరంవుంది. కనుక దీనిని తప్పక బలపరచాలి. ఆఫీసర్స్‌లో మంచివారూ వుంటారని, ప్రత్యేకమైన హక్కులు వుండేటట్లయితే వుపయోగించరు అని అనుకోవడం తప్పు అవుతుందన్నారు, ఐ. ఏ. ఎస్ ; ఐ. పి. ఎస్. ఆఫీసర్స్ They have insisted cn pound of flesh. అని మనకు తెలుసు. వారందరూ హిందూదేశస్థులయినప్పటికీ వారికి ఈ యాక్టులోవున్న సౌకర్యాలను వినియోగించడంకోసం 6 నెలలు విదేశాలకు వెళ్ళిరావడానికి, ప్రభుత్వ ఖర్చుపై ఇంగ్లండు వెళ్ళిరావడానికి చూశాము. అటువంటి పరిస్థితి వుండకూడదని మనం తెచ్చాము. కమిటెడ్ ఆఫీసర్స్‌అని మెన్షన్ చేయడం జరిగింది. ఒక పార్టీకి కాని, ఒక వ్యక్తికికాని ఆఫీసర్ కమిటెడ్‌గా వుండాలని కోరడం లేదు. ప్రజాభిప్రాయాలకు అనుగుణంగా, ప్రజలకు ఉపయోగపడేవిధంగా కమిట్ అయివుండటం చాలా అవసరం. మనదేశంలోనేకాదు. రూజ్‌వెల్ట్ రోజుల్లో అమెరికాలో న్యూడీల్ అమలుకోసం ఆయన కమిటెడ్ ఆఫీసర్స్‌కోసం కోరు కొనడం జరిగింది. అక్కడకూడా పర్మెనెంట్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటెడ్ వుండవలసిన అవసరం కల్గింది. కనుక కమిటెడ్ ఆఫీసర్స్ వుండటంలో తప్పులేదు. కమిటెడ్ ఒక పార్టీకికాని, ఒక వ్యక్తికికాని కాదు. మనం అనుకొన్న లక్ష్యాన్ని, మనముందున్న ధ్యేయానికి కమిటెడ్‌గావుండే ఆఫీసర్స్ వుండాలి. ఈ ఎమెండ్‌మెంట్ చాలా అవసరం కనుక దీనిని బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—Sir, for once I feel called upon to support the Bill whole-heartedly as a wholesome measure. Although I am in the Opposition, I make bold to submit this, that this measure is part of the assertion of the grand principle of the superemacy of the Parliment. Certain clauses of servants have been placed above the control of the Parliament. These people were created by the Imperialist masters and imposed on us. Recently, of late a new thinking has come and therefore in keeping with the democratic principles of life certain privileged classes are being sent away. Rajabharanams were cancelled. So also this has come. It has not come as a late measure but it has come as culmination of the agitation of the people for the purpose of the assertion of the principle of supremacy of the Parliament. There is a controversy. The controversy was whether the Parliament is supreme or the written Constitution by itself and becomes a steel frame beyond which we cannot go. Therefore, when this principle has been asserted and this part of it, I feel called upon to support it and it is no use to think of it in a petty way as in terms of committed service or otherwise. It is all together a different matter. Therefore, Sir, I take leave.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మనము ఎంత గొప్పవారముఅంటే వచ్చిన గొడ్డును బాదడములో మనకు మించినవారు లేరు యీ దేశములో. చిన్న

విషయాన్ని పెద్దదిగాచేసి డబ్బా కొట్టుకోవడములో మనలను మించినవారు లేరు. మే '72 నాటికి 62 మంది ఐ. సి. ఎస్. ఆఫీసర్స్ వుంటే యిప్పుడు 50 మంది వుంటారు, వారికి సెలవు అది ఆపడానికి వారిపైన బ్రహ్మాస్త్రాన్ని వుపయోగిస్తున్నారు, మనకు ఎంతమంది గవర్నర్లు వున్నారు, మినిస్టర్లు వున్నారు, ఛైర్మెన్ రకరకాల డైరెక్టర్సు వున్నారు, అలాగే పనికిరానివారు ఎంతమంది వున్నారు, లక్షలకొలది ఖర్చు పెడుతున్నాము, ఆ హిపోక్రసీ-యీ దేశము దరిద్ర దేశము అయిపోయింది, నిజముగా యింటలెక్చువల్స్‌ను దరిద్రంగా చేయడానికి పాలించేవారు దేశాన్ని దరిద్రంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దీనికి యింత గొప్పగా చేయవలసిన అవసరం లేదు కానిస్టిట్యూషన్‌ను దానిలోవున్న ప్రొవిజన్సును చక్కగా అమలుజరిపితే బీదరికాన్ని రూపుమాపవచ్చు. ఐ. సి. ఎస్. వారిమీద రేపో మాపో చచ్చిపోయేవారిమీద యుద్ధం చేయడం మంచిదిగాదు. I must call a spade, a spade and a fig, a fig, otherwise I am not worth the representation I make on behalf of my people, Sir. Now, therefore, I fail to understand why these people are indulging in this tall talk. It is better that we put a stop to this kind of thing.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :—అధ్యక్షా, ఈ అమెండు మెంటు ఎవరిగురించి తీసుకవస్తున్నారు, కొంతమంది బలసినవారిని యింకా బలిపించాలని తీసుకవస్తున్నారు. క్లాసు I ఆఫీసర్సుపైన యిప్పటికి నాలుగున్నర లక్షలు ఖర్చుపెడుతున్నాము. అయిదున్నర లక్షలదాకా పోతున్నది. ఇందిరాగాంధీ గారు గరీబ్ హటావ్ అన్నారుగాని గరీబ్‌కో హటావ్ అంటే బాగుంటుంది. ఎంతోమంది ఐ. ఏ ఎస్. ఆఫీసర్సు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా వుంటున్నారు. ప్రభుత్వము దగ్గర యీనాడు డబ్బు లేదు. ప్రజలు ఎన్నో బాధలకు గురిఅవుతుంటే యీ ఐ. ఎ. ఎస్ ఆఫీసర్సును పెంచాలనుకుంటున్నారు 50 మంది గురించి అమెండుమెంటు అంటే యీ కాన్‌స్టిట్యూషన్‌కు ఏమైనా రెస్పెక్టు వుందా? ఎప్పుడు యిష్టంఅయితే అప్పుడు అమెండుమెంట్సు తెస్తున్నారు. పోతే ఐ. ఎ. ఎస్. అఫీసర్సు చేసే అన్యాయం పేదలపైన ఎంతో దుర్మార్గం చేస్తున్నారు, బ్రిటీష్‌వారి తొత్తులుగా వుండేవారు, ఇవాళ ఐ. ఎ. ఎస్ అఫీసర్సును నమ్మడానికి అవకాశము లేదు. ఈ దేశానికి ద్రోహం చేసేటటువంటివారు ఐ. ఎ. ఎస్. ఆఫీసర్సు, ఆకలి అవుతుందిగాబట్టి ఇంతకంటే ఎక్కువ చెప్పలేను, I am opposing in toto.

Mr. Deputy Speaker :—Now, I am putting the amendments to vote.

The question is :—And the following at the end of the Resolution. "Delete proviso to Article 312-A(1)"

The amendment was negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is : Add the following at the end of the Resolution. "Delete sub-Clause (3) of Article 312-A".

The amendment was negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"That this House ratifies the amendments to the Constitution of India falling within the purview of the proviso to clause (2) of Article 368 thereof, proposed to be made by the Constitution (Twenty-eighth Amendment) Bill, 1972 as passed by the two Houses of Parliament."

The resolution was adopted.

re: PROHIBITIONS OF WILD ANIMALS AND BIRDS

Sri R. S. Suryanarayana Raju (The Minister for Forests) :— Sir, I beg to move :

"Whereas this Assembly considers that it is desirable to have a uniform law throughout India for the protection of wild animals and birds and for all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto ;

AND WHEREAS the subject matter of such a law is relatable mainly to entry 20 (Protection of wild animals and birds) of List II of the Seventh Schedule to the Constitution of India ;

AND WHEREAS Parliament has no power to make laws for the States with respect to the matters aforesaid except as provided in Articles 249 and 250 of the Constitution of India ;

AND WHEREAS it appears to this Assembly to be desirable that the aforesaid matters should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law ;

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by clause (1) of Article 252 of the Constitution of India. this Assembly hereby resolves that the protection of wild animals and birds and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law.

Mr. Deputy Speaker :—Resolution moved.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—తెలుగులో కావాలండి.

శ్రీ కాజా రామనాధం :—రావుగారు ఇంగ్లండులో ఉండి తెలుగు మరచి పోయారా ?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇంగ్లండులో ఉండి ఇంగ్లీషు మరచిపోయినాను. నేను చాలా చదివాను. దీనిపయిన ఎక్స్ప్లయిను చేయడానికి పది నిముషములయినా కావాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నాలుగయిదు నిముషములలో పూర్తిచేయండి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇది కాన్‌స్టిట్యుషను పవర్సు ప్రకారంగా తెచ్చారు ...

Sri A. Veerappa :—Please postpone this matter, Sir. It is lready too late. You can postpone the discussion, Sir.

Mr. Deputy Speaker :—There is no discretion to the Chair. It is not fair. The rule position is clear. Let us hear Mr. Rao. Please continue Mr. C. V. K. Rao.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—ఇప్పుడు యీ తీర్మానం ఉద్దేశం అడవి జంతువులను, పక్షులను రక్షించాలని. ఒక సమగ్రమయిన శాసనం చేయవచ్చు. కాని మనం శాసనం చేసే బదులు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక శాసనం చేయాలని కోరుతూ ఉద్దేశించారు. అయితే ఆర్టికల్ 252 క్రింద —I will read the provision, Sir. "252 (1) If it appears to the Legislatures of two or more States to be desirable that any of the matters with respect to which Parliament has no power to make laws for the States except as provided in articles 249 and 250 should be regulated in such States by Parliament by law, and if resolutions to that effect are passed by all the Houses of the Legislatures of those States, it shall be lawful for Parliament to pass an Act for regulating that matter accordingly, and any Act so passed shall apply to such States and to any other State by which it is adopted afterwards by resolution passed in that behalf by the House or, where there are two Houses, by each of the Houses of the Legislature of the State." యీ శాసనం మనం చేయవచ్చు. మనం చేయకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని చేయమని పవర్సు డిలిగేట్ చేస్తున్నాము. ఒక స్టేట్ చేస్తే చాలదు. మోర్ దెన్ వన్ స్టేట్ చేయాలి. ఇది కాన్‌స్టిట్యూషనల్ విషయం. ఎంతో ఎక్స్‌ప్లయిన్ చేయాలి. కనుక ఇది వాయిదా వేస్తే బాగుంటుంది. కాన్‌స్టిట్యూషనల్ పవర్సు చులకనగా చూడకూడదు. మంత్రిగారు కూడా ఎక్స్‌ప్లయిన్ చేయాలి. వారికి టైము కావలసి ఉంటుంది. ఎల్లుండి వారు తెలుగులో బాగా చదివి ఎక్స్‌ప్లయిను చేస్తారు. Much time is needed, Sir. I have got to explain the provisions of law. So, let it not be taken so lightly. So, let us postpone this matter, Sir.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—మంత్రిగారికి అభ్యంతరం లేకపోతే నాకు ఏమీ లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఆర్టికలు 249, 250 ప్రొవిజన్సు మాకు ఎక్స్‌ప్లయిను చేయాలి 252-1-ఎక్స్‌ప్లయిను చేయాలి...........

Mr. Deputy Speaker :—It is for the Minister to say.

Sri Sagi Suryanarayana Raju ; – Please excuse me, Sir.

Sri C. V. K. Rao :—It is a matter of principle, Sir.

Mr. Deputy Speaker :—I am not discriminatory. When once we have gone on one anology, we have to proceed further. The Resolution will be either adopted or rejected.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"WHEREAS this Assembly considers that it is desirable to have a uniform law throughout India for the protection of wild animals and birds and for all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto ;

AND WHEREAS the subject matter of such a law is relatable mainly to entry 20 (Protection of wild animals and birds) of list II of the Seventh Schedule to the Constitution of India;

AND WHEREAS Parliament has no power to make laws for the States with respect to the matters aforesaid except as provided in articles 249 and 250 of the Constitution of India;

AND WHEREAS it appears to this Assembly to be desirable that the aforesaid matters should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law;

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by clause (1) of Article 252 of the Constitution of India, this Assembly hereby resolves that the protection of wild animals and birds and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law."

The Resolution was adopted.

The House Then Adjourned till half-past Eight of the clock on Monday the 31st July, 1972.